

Fugle i Århus amt 1989

DOF - ÅRHUS AMT

Udgivet af: Dansk Ornitologisk Forening

Lokalafdelingen i Århus amt

Gjellerupvej 111, 8220 Brabrand, gir.nr.: 5 51 09 61

Redaktion: Peter Lange (ansv), Jens Christensen, Thomas Kjær Christensen, Henning Christiansen, Henning Etrup, Keld Henriksen, Allan Janniche, Lars P Johansson, Ole Gylling Jørgensen, Carsten Olsen, Jens Skovgård Pedersen, Jens Otto Svendsen, Bo Ryge Sørensen, Eigil Thomasen.

Fotored.: Klaus Mortensen og Peter Lange.

Tegninger: Jens Overgård Christensen (JOC), Hanne Øvlisen (HØ).

Oplag: 180.

Pris: 65.00 kr (incl. porto), (55.00 for bidragydere).

INDHOLD:

Indledning	3
Artsbehandlning	4
Sjældne fugle	4
Retningslinjer for indsendelse	5
Det indkomne materiale	5
Indrapportering af Pattedyr, Krybdyr og Padde	5
Vejret 1989	6
Lommer	7
Lappedykkere	8
Stormfugle	10
Årefodede	11
Storkefugle	14
Andefugle	16
Høgefugle	31
Falke	38
Hønsfugle	41
Mågevadefugle	45
Duer	68
Gøge	70
Ugler	70
Natravne	72
Sejlere	72
Skrigefugle	73
Spættefugle	73
Spurvefugle	76
Dyr i Århus amt	113
Forkortelser	115
Index	115
Bidragydere	119

Henvendelse til redaktionen kan ske til foreningens adresse, eller til: Peter Lange, Jeksenvej 108, 8464 Galten (86 95 03 41).

Udgivelsen må kun citeres med tydelig kildeangivelse.

INDLEDNING

Vi kan hermed byde velkommen til den 20. lokalrapport fra DOF i Århus amt. Mængden af bidragydere er i 1989 stort set den samme som i 1988, men vi kan konstatere en mindre stigning i mængden af materiale, hvilket er glædeligt.

Der er dog stadig egne af amtet, hvorfra vi ikke modtager ret meget materiale. Det gælder de allervestligste dele af amtet, samt områder ml. Horsens Fjord og Kysing Fjord, hvorfra vi stortset kun får obs fra kystområderne.

Aktiviteten på Gjerrild Nordstrand har, i forhold til 1988, været stigende. Materialet herfra er for en stor dels vedkommende indsamlet af Hans Christophersen, Ålborg, som også har udarbejdet en oversigt over aktiviteten i området (se under rovfugleafsnittet).

Igen i 1989 har vi via JSP modtaget materiale fra havfuglegruppens færgetællinger på Kattegat, ligesom vi fra Ramsarområde 13 har modtaget ynglefugleoptællinger fra JG.

Desværre har vi ikke fået resultatet af Vildtreservatkontorets ynglefugletællinger, hvilket giver mangler i vore oversigter over ynglebestandene, på især en del småøer, samt Stavns Fjord.

Fuglemæssigt blev 1989 atter et spændende år. Den manglende vinter afspejles i store tal for mange af stand og kortdistancetrækkerne. Det milde forår bragte mange trækfugle til landet tidligere end normalt, jvf. f.eks. gransanger og hvid vipstjert. Varme sydøstlige vinde i maj gav invasion af bl.a. aftenfalk og lærkefalk. Sortspætten fortsætter sin fremgang som ynglefugl, nu også i store dele af Djursland.

Som noget nyt har vi i 1989 også indsamlet observationer af Pattedyr, Krybdyr og Padder. Det indsamlede materiale er bearbejdet af JTL, og resultatet bringes sidst i rapporten.

Alle involverede i rapportens tilblivelse takkes hermed. Også en stor tak til alle bidragydere og illustratører, uden hvem rapporten ikke kunne eksistere.

Tilbage er kun at sige: God læselyst og et fortsat godt fugleår.

Redaktionen.

ARTSBEHANDLINGEN

De enkelte arter er søgt behandlet efter følgende skabelon:
(Vedr. SJÆLDNE FUGLE - se nedenfor)

1. Præsentation af arten: Dansk og latinsk navn (systematik og navngivning efter Europas Fugle, 7. udgave)
2. Kortfattet kommentar til artens forekomst det forløbne år. Kun udtalte ændringer/afvigelser, f.eks. store/små eller tidlige/sene forekomster, i forhold til det "normale", kommenteres.
3. Yngleforekomst. Herunder også sommerfund og lign., som tyder på yngel, samt sommerfund af arter, der normalt ikke ses i området i sommerperioden. Her kan også bringes resultater af ynglefugletællinger, bemærkninger om ynglesucces m.m.
4. Trækforekomst. Her omtales hhv. forårs- og efterårstræk, dvs. første og sidsteforekomster, samt større antal af både rastende og trækkende fugle, evt. summeret op pr. lokalitet.
For visse arter omtales også fældningstræk, gamle/unge fugles træk, kuldeflugt osv.
5. Vinterforekomst. Vinterfund af arter, som normalt ikke forekommer i vinterperioden, samt en beskrivelse af vinterforekomsten hos de øvrige arter. Bemærk at definitionen på, hvornår det er vinter, kan variere fra art til art.
6. Præsentation af grundmaterialet, bestående af årstotal (= summen af månedssummerne + udaterede observationer, frasorteret dobbeltobs), antal indsendere af arten, antal observationer af arten (her oftest: antal udfyldte linjer på skemaerne), samt, ved visse arter, antallet af forskellige lokaliteter hvorfra arten er observeret. Til sidst en månedsfordeling over alle de daterede obs, frasorteret dobbeltobs.

Bemærkning til ovenstående:

Månedsfordelinger og totaler er forsøgt udarbejdet gennem en frasortering af dobbeltobservationer, dvs. når to eller flere personer har indsendt observationer fra samme lokalitet den samme dag, bruges kun den største observation ved såvel træk- som rasteforekomster. Ved trækobservationer tages dog hensyn til optællingstidspunktet, hvis dette er oplyst.

Denne proces giver ikke de store problemer ved primære trækobs, fåtallige og sjældne arter, men en del problemer ved f.eks. rastende ande- og vadefugle, hvor det kan være svært at afgøre, hvor stor udskiftning der er i flokkene. På længere sigt håber vi dog, at en ensartet behandling vil give et mere tydeligt billede af arternes forekomst, samt et bedre sammenligningsgrundlag i forhold til andre områder og tidligere år.

Igen i år har det ikke været muligt at bringe samtlige observationer af alle indsendte arter, i rapporten. Dette er et glædeligt problem, opstået pga. en stadig stigning i indrapporteringen, men det skal hermed fastslås, at alt indsendt materiale er anvendt ved artsbehandlingen. Det er den enkelte redaktør, der står for prioriteringen mht. teksten, og hvad der er relevant at nævne i afsnittet.

SJÆLDNE FUGLE

Observationer af sjældne fugle skal normalt godkendes af SU; Dansk Ornitologisk Forenings sjældenhedsudvalg, før en offentliggørelse finder sted. Dette er foreningens officielle holdning, og er både godt og skidt.

Bla. for at undgå, at udokumenteret "hot stuff" ikke bare skal forsvinde i redaktørens kakkellovn, og for at informere om, hvor de sjældne fugle måske kan ses, har vi besluttet, at observationer af arter på SU-listen, og andre specielle fund, bringes på deres rette plads i artsgennemgangen, men med en bemærkning om, at observationen er til SU, og den skal godkendes før den må refereres. Alle oplysninger om fundet, som er rapportgruppen i hænde, nævnes her, undtaget observatørnavn. Dette nævnes dog ved beskrevne eller godkendte observationer. Observatørens navn skal være rapportgruppen i hænde, før vi bringer en observation. Vi håber på denne måde, at animere så mange som muligt til at beskrive sine observationer af sjældne fugle. Rapportgruppen står gerne til tjeneste med råd og vejledning ved udfærdigelse af SU-beskrivelser.

Oplys altid ved indsendelse af SU-observationer, om en beskrivelse af fundet er tilsendt SU.

Vi opfordrer samtidig alle til at føre selvjustits; indsend kun obs du er 100% sikre på.

Ved iagttagelser af sjældne fugle er man altid velkommen til at kontakte rapportgruppen, eller lokalbestyrelsen (se SØRAVNEN). Flere observatører kan som regel være med til at gøre artsbestemmelsen mere sikker og grundig, desuden er der altid mange, der gerne vil opleve en sjælden fugl.

Listen over arter, der er på SU's liste, offentliggøres jævnligt i "meddelelser" i FUGLE, og SU's rapporter over godkendte observationer bringes årligt i Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift (DOFT).

RETNINGSLINJER FOR INDSENDELSE AF MATERIALE:

Alle iagttagelser modtages med glæde, også af de almindelige arter. Er dette uoverkommeligt, er vi især interesseret i: ynglefund/obs der tyder på yngel af alle arter, ynglefugleoptællinger og optællinger af områder isørigt, de tre første og tre sidste obs af trækfuglene og alle optællinger af trækkende og rastende fugle. Husk tidspunkt ved trækiagttagelser og obs af sjældne fugle, flokke m.m. Noter også gerne evt. medobservatører, samt oplysninger om vejr og lign.

Vedr. STEDNAVNE, så opfordrer vi til, at man kun bruger stednavne, som kan genfindes på Geodætisk Instituts kort 1:100.000 (kortbogen). Ved omtale af mindre lokaliteter bør man henvise til nærmeste større by.

Når du indsender dine observationer, bedes du bruge vort indberetningsskema. Skemaet har A-5 størrelse, og trykkes i SØRAVNEN med jævne mellemrum. Brug af skemaerne letter gruppens arbejde meget (ja - det går faktisk ikke uden!), og giver et ensartet og overskueligt arkiv, som kan bruges senere.

Skemaerne kan fotokopieres direkte fra SØRAVNEN, afhentes gratis på SØLYST, eller bestilles hos rapportgruppen.

HUSK: Der må kun noteres en art på hvert skema. Husk også navn + adresse på hvert skema. Har du fået tildelt et initial af rapportgruppen, er det dog i orden kun at anføre dette. Husk dog navn og adresse på kuvert eller følgebrev. Brug venligst ikke selvkomponerede initialer og forkortelser på skemaerne! Se listen over anvendte forkortelser bag i rapporten.

DET INDKOMNE MATERIALE

Det indkomne materiale opbevares af rapportgruppen, hvor det akkumuleres år for år. Herved fremstår efterhånden et enestående kildemateriale over fuglelivet i Århus amt, som foreningens medlemmer kan anvende ved at rette henvendelse til rapportgruppen. For enkelte sårbare arters vedkommende må man dog regne med en form for clausulering af materialet.

INDRAPPORTERING AF PATTEDYR, KRYBDYR OG PADDER

Rapportgruppen indsamler også observationer af Pattedyr, Krybdyr og Padder fra Århus amt.

De indkomne observationer videregives til Jørgen Terp Laursen, Brabrand, som opbevarer og behandler observationerne. En oversigt over det indkomne materiale bringes her i rapporten og i Østjysk Biologisk Forenings blad GEJRFUGLEN. Du kan læse nærmere om hvilke arter og observationer, som specielt bør indsendes, i afsnittet om Pattedyr, Krybdyr og Padder bagest i rapporten.

Observationerne skemaføres og indsendes sammen med fugleobservationerne, til rapportgruppen.

Vejret 1989

1989 indledes med en usædvanlig mild og blæserig januar. Mild Atlanterhavsluft strømmer store dele af måneden ind over landet fra vest og sydvest, og bevirker en jan-middelt. på 4.8 grader, hvilket er den højeste jan-middelt. nogensinde målt.

Februar fortsætter som januar, med rekordmildt vejr (gns. 4.4 grader, 0.5 grader over tidl. rekord), med masser af vinde fra vest og sydvest. Vinteren 1988-89 som helhed bliver derfor også rekordmild, uden isdannelse i kystområderne overhovedet, og stort set uden sne og frost. Noget som selvsagt har stor betydning for bestandene af småfugle, rovfugle m.fl.

Marts fortsætter med mildt vejr, og megen blæst og regn (gns. 84 mm, hvilket er over det dobbelte af normalen). Varm og tør luft fra syd og sydøst registreres dog i perioden 5-7 marts og 27-28 marts, og gav tidlig ankomst hos bl.a. gransanger og hvid vipstjert.

April indledes med kold og tør luft fra nordøst, ledsaget af sne og hagl. Først fra d. 5. trænger mildere luft ind over landet fra SV og S, og temp. stiger støt i dagene op til d. 14, hvor der stedvis måles temp. op til 20 graders varme, samtidig med varme vinde fra SØ. Det er godt fuglevej, og denne periode bringer da også de første svaler, samt tidlig ankomst hos en række sangere. I perioden 16-24 april mere køligt, med byger, sol og regn og vinde fra NØ. Den 25. skift til regn og vind fra S, hvilket varer ved til månedsskiftet.

Maj indledes med lun og fugtig luft fra SV, hvorefter kold og tør luft dominerer i perioden 5-12. Herefter tørt og solrigt vejr, med temp. op til 20 grader og vind fra SØ. Dette fuglemæssigt meget spændende vejr kulminerer den 25. med temp. over 25 grader og SØ-vind. Det er i disse dage vi får aftenfalkinvasion, mange sorte glenter, og store forekomster af andre østlige arter. I de sidste dage af maj mere køligt vejr, med lidt regn og byger. Maj 1989 blev meget tør, gns. 25 mm.

Juni indledes med køligt og ustadigt vejr, og først efter den 11. overtager mere sommerligt vejr, med temp. op til 25 grader, og solrigt vejr. Det fine sommervejr varer ved, og Sct. Hans bliver tør og solrig. I et par dage omkring d. 26 meget varmt, op til 30 grader, men herefter mere ustadigt vejr, med regn og byger.

Juli domineres af varmt og tørt vejr, dog med en køligere vestenvindsperiode den 10-20. Antallet af "sommerdage", dvs. dage med max-temp. over 25 grader, blev da også næsten det dobbelte af det normale.

August indledes med blæst (op til V 8 d.1) og køligt vejr. Det ustadige, periodevis dog varme vejr, med vind fra SV, fortsætter indtil d. 25, hvor tør og kølig luft fra N trænger ind over landet. Dette afbrydes dog hurtigt af en lavtrykspassage den 27-28, hvor der flere steder i de sydøstlige egne af landet falder over 60 mm. regn. I København regner det således 30 timer i træk. Til gengæld får midt- og nordjylland næsten ingen regn. I de sidste dage af måneden lunt og solrigt vejr, hovedsagelig med svage vinde fra V og S.

Det rolige vejr fortsætter stort set hele september, og er nok hovedårsag til en middelmådig havfuglesæson. September mangler således totalt vindstyrker over 8, hvilket er meget usædvanlig.

Oktober indledes med hård blæst fra NV, som dog hurtigt aftager. Frem til d. 12 ustadigt, mildt vejr, med nogen regn. Dette varer ved til d. 22, med dagtemp op til 18 grader.

Det lune, til tider regnfulde vejr fortsætter det meste af november, med hyppige lavtrykspassager. Først efter den 22. trænger mere kølig og tør luft ned over landet fra N. Temp. falder til under frysepkt., også i dagtimerne, i dagene 23-25, lokalt falder også enkelte snebygger.

Bortset fra en forbigående mildning d. 27-28, fortsætter højtryksvejret med udbredt nattefrost indtil d. 3-4 december. Dette skulle så senere vise sig at blive alt hvad vi skulle mærke til vinteren 1989-90. November blev meget solrig, gns. 93 timer, hvilket er rekord.

December domineres af meget afvekslende vejr, skiftevis køligt og lunt. Julevejret blev mildt, med vinde fra S og SØ.

STORMSVALE

LOMMER (Gaviiformes)**Lom sp. (*Gavia arctica/stellata*)** 00089

Af de i alt 216 indrapporterede smålommer, er de 122 (=57%) passeret ubestemte forbi observatørerne.

Årets total er kun er brøkdel af sidste års høje tal, tilbagegangen skyldes hovedsagelig et lavere aktivitetsniveau ved Fornæs, hvor de fleste smålommer traditionelt ses, samt meget få fugle fra Gjerrild Nordstrand i foråret. Herfra har vi tidligere fået forårstotaler på 2-300 fugle.

Artsfordelingen er dog stort set den samme som tidligere: 45% rødstrubede og 55% sortstrubede.

1. halvår:

Fornæs: 1/1 2N + 1S, 22/1 1N + 1S, 12/2 1S, 1/3 1S (JSP,HC,CO).

Alle øvrige: 27/1 6N Moesgård Strand (JTL), 13/2 1N Kysing Næs (HLL), 16/2 1V + 2/3 1Ø + 13/5 3 trk alle Gjerrild Nordstrand (CO,PL).

En enkelt indlandsobs: 9/4 1 over Silkeborg Langsø (JCN).

Obs fra båd: Under optællinger fra båd nord for Djursland, blev der set en del rastende smålommer i april, i alt 20 i perioden 11-19/4 (PL). Desuden 21/1 3 Grenå-Varberg (JSP) og 17/2 1 Helsingborg-Grenå (JS).

2. halvår:

Fornæs: 2/10-3/12 32N + 9S + 2, flest 8/10 20N (CO) og 12/11 6S, 13 obs-dage. (JSP).

Kysing Næs: 15/9-19/11 i alt 4N + 4S. 5 obs-dage (HLL,HP).

Øvrige: 30/9 3NV Helgenæs (JTL), 22/10 4 Sletterhage (FL), 23/11 1N Østerhede, Samsø (SD), 30/11 i alt 13 i farvandet nord for Djursland, fra båd (JOS,BHJ), 26/12 4 Vejrø (JFT).

Total: 122 antal obs: 38 antal inds: 13

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
14	4	2	21	3	0	0	0	6	36	30	6

Rødstrubet lom (*Gavia stellata*) 00089

I alt 43 fugle fordelt på 30 observationer, alle obs nævnes:

1. halvår:

Fornæs: 22/1 4N + 1S, 31/1 1S, 18/3 1N (JSP,HC).

Øvrige: 7/1 2 Kysing Næs (OGJ), 29/1 1 Alrø (HP), 26/2 1 Studstrup Havn (FR), 7/3 1 rst + 26/3 1 Gjerrild Nordstrand (JSP,Gj).

Tre fund fra ferskvand, heraf to i olie: 16-18/1 1 Brabrand Sø (AJ,TB) og 28-29/1 1 Stubbe Sø (JTL,SH,AJ,FL,TB,SS). Desuden 10/4 1 Stubbe Sø (PBP).

2. halvår:

Fornæs: 24/9 1, 7/10 1N, 12/11 2S, 3/12 1N + 1S (MSt,JSP,HC).

Kysing Næs: 8/10 11, 16/10 1 rst, 4/11 1S, 19/11 1S, 3/12 3, 30/12 2 (OGJ,HP,TB).

Øvrige: 3/11 1 St.Sjørup Strand (HE) og 30/11 1 ml. Fornæs og Gjerrild (JOS,BHJ).

Sortstrubet lom (*Gavia arctica*) 00089

I alt 51 fugle, alle nævnes:

Fornæs: 22/1 1S, 2/4 1N, 28/8 2S, 7/10 5N + 2S, 8/10 2N + 2S, 14/10 1N, 28/10 1S, 29/10 1S, 12/11 4S, 18/11 2N, 3/12 2N (JSP,HC).

Kysing Næs: 28/1 1, 30/9 1, 18/11 1 + 2SØ (OGJ,HP).

Øvrige: 21/1 3 Grenå-Varberg (JSP), 17/2 1 Helsingborg-Grenå (JSP), 13/2 1 Norsminde Havn (PL),

2/3 1 Ø-rst Gjerrild Nordstrand (CO), 11/4 1 ud for Bønnerup - fra båd - (PL), 30/4 1 rst Gjerrild Nordstrand (LPJ), 30/11 10 farvandet nord for Djursland - fra båd - (JOS,BHJ).
En indlandsobs: 28/12 1 m. olie Øjesø, Djursland (SEL).

Total: 51 antal obs: 25 antal inds: 10

Storlom sp. (Gavia immer/adamsii) 00045

Tre observationer, heraf et sommerfund:

11/4 1 farvandet nord for Djursland (PL), 7/7 1 8 sømil NØ for Anholt (FS), 26/12 1 Pakhusbugten, Anholt (FS).

Islom (Gavia immer) SU-art. 00040

To obs: 28/10 1 S Fornæs (JSP) godkendt af SU, og 28/11 1 ad N Fornæs - beskrevet?.
Der må ikke refereres til iagttagelser, som ikke er godkendt af SU.

Hvidnæbbet lom (Gavia adamsii) SU-art. 00040

En godkendt observation: 17/2 2 trk Helsingborg-Grenå (JSP).

LAPPEDYKKERE (Podicepsiformes)

Lille Lappedykker (Tachybaptus ruficollis) 00030

Igen i år viser observationerne, hvor vigtig Kysing Fjord er som rastelokalitet i fældeperioden for lille lappedykker.

46 ynglefund eller iagttagelser i yngletiden på egnede lokaliteter. Lokaliteter med mere end ét par: Kasted Mose 2 par (SH m.fl.), Kragemosen, Samsø 2 - 3 par, Brabrand Sø 2 par (begge AJ), Overgård Plantagesø 2 par (JCN), Kragemosen, Helgenæs 2 par (JTL), vandhul ved Skårup 2 par (EBu).

Obs fra Kysing Fjord: 7/8 27 + 21/8 41 (HLL),
3/9 54 + 30/9 75 (OGJ).

Øvrige obs af ansamlinger på mere end 5 fugle:

1/1 8 Enslev (JSP), 27/1 13-15 Brabrand Sø (AJ),
28/10 8 Søbygård Sø (CH), 14/12 26 Salten Å v. Rye
Bro (PL,LJ).

Total: 455. Antal indsendere: 37. Antal obs.: 179.

jan	feb	mar	apr	mai	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
29	32	33	35	30	39	11	82	88	16	20	44

Toppet Lappedykker (Podiceps cristatus) 00020

Endnu en mild vinter gav flere overvintrende fugle i søerne end normalt. Yngleforberedelserne startede også tidligt og parringsspil sås ult jan/pri feb (PL) og par med rede ult feb (JCN).

Yngel: 249-276 ynglepar fra 26 lokaliteter er indrapporteret. Lokaliteter med mindst fem par: Brabrand Sø 99 (KeH), Mossø østenden + Emborg Odde 25-30 par (PL), Julsø min 20 par (TV), Salten Langsø

20 par (PL), Mørke Kær min 15 par (SH), Dronningborg Bredning 10-14 par (LTP), Bjerregrav Mose 8-10 par, Dystrup Sø 3-7 par, Lillesø 3-7 par, Tåstrup Sø 4-6 par, Udbyover Sø 4-5 par (alle AJ), Lading Sø 5 par (KeH), Skanderborg Sø min 5 par (PL), Fussing Sø 5 par (JP), Grund Fjord 5 (FFa), Torup Sø 5 par (EBu).

Store tal i rede og ungeperioden: 15/5 91 Mossø, 12/6 117 ad + 2 pull Julsø, 13/6 73 ad + 5 pull Knudsø, 6/8 108 ad + 83 juv + 23 pull Julsø, 12/8 53 ad + 10 juv + 19 pull Mossø, 19/8 91 ad + 28 juv + 13 pull Ravnsø (alle JK).

De største tal efter ungeperioden: 20/8 170 Julsø + 150 Knudsø + 75 Mossø (HP), 3/9 90 Ravnsø, 30/9 80 Stilling Sø, 7/10 75 Stubbe Sø (alle PL).

Fra Brabrand Sø i vinterperioden: 12/1 5 + 25/1 7 + 17/2 40 + 27/2 45 (alle AJ). Øvrige vinterobs: 7/1 25 Knudsø (TB), 22/1 13 Ørnsø (JCN), 29/1 min 20 Solbjerg Sø (PL) + 15 Stubbe Sø (SS), 12/2 min 30 Ravn Sø (PL).

Total: 3843. Antal indsendere: 36. Antal obs.: 311.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
103	132	408	300	542	701	124	887	336	137	117	56

Gråstrubet Lappedykker (Podiceps griseigena)

00/00

For andet år i træk tidligere ankomst til ynglevandhullerne end normalt. F.eks. sås i Rønbæksøen, Hinnerup 7/3 1 par og allerede 13/3 1 par med rede (SMJ). Af samme grund meget få forårsobs af fugle i "venteposition" langs kysten.

Yngel: 30-36 ynglepar fra 30 lokaliteter er indrapporteret. Obs fra få nye ynglelokaliteter, bl.a. mose v. Båstrup (PL, FF), Sengeløkke Mose, Feldballe (JPL), Langå Sø (JP) og mose ved Begtrup Vig (SEL). Lokaliteter med mere end et ynglepar: Dystrup Sø 2 par (PL), Rønbæksøen 2 par (SMJ), Sengeløkke Mose (JPL), Asferg Mose (JP), Skaføgård Sø 2-3 par (AJ).

Af rastende fugle før indflyvningen til ynglelokaliteterne foreligger der kun observationer fra Øster Hedekrog, Samsø: 4/3 1 + 11/3 6 (begge SD) samt 19/3 2 (LeB).

Strej/træk om efteråret:

Fornæs: 7/10 1 N (HC), 8/10 8 N + 8 S (HC, JSP), 14/10 4 N (HC), 29/10 1 S + 18/11 1 N + 2 S (alle JSP), 3/12 1 N (HC m.fl).

Kysing Næs: 30/9 17 trk + 1 rst (OGJ), 4/11 2 S + 2 rst (HP), 10/11 1 S (HLL), 18/11 2 S (HP), 19/11 3 S (HP, LB).

Vinterobs: 29/1 1 + 12/2 5 Kysing Næs (OGJ).

Øvrige observationer: 16/11-17/11 17 rst langs kysten Bønnerup Havn-Mariager Fjords munding (talt fra båd) og 23/11 19 rst Øster Hedekrog, Samsø (SD).

Total: 285. Antal indsendere: 35. Antal obs.: 132.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1	5	27	41	49	40	11	2	20	29	58	2

Nordisk Lappedykker (Podiceps auritus)

00/10

10 observationer fra 8 indsendere af ialt 13 fugle.

Alle obs nævnes: 24/1-27/1 1 Brabrand Sø (KeH, JTL) og 29/1 1 Sø Kysing Næs (OGJ) var de eneste

fugle fra 1. halvår.

2. halvår: 9/9 1 Issehoved, Samsø (LeB), 7/10 2 N Fornæs (HC), 8/10 4 rst Kysing Næs (OGJ), 31/10 1 N Fornæs (RD), 19/11 1 S Kysing Næs (LB), 23/11 1 rst Øster Hedekrog, Samsø (SD), 30/12 1 Kysing Næs (OGJ).

Sorthalset Lappedykker (Podiceps nigricollis) 00190

Yngel: Excl. Mossø og Julsø er der indsendt 23-32 ynglepar fra 7 lokaliteter. Alle nævnes: Brabrand Sø 16 par, Dystrup Sø 4-5 par, Frederiksdal Hede 1-3 par, Gammelmose Kær 0-2 par, Bjerregrav Mose 0-1 par (alle AJ), Mørke Kær 1-2 par, Julsø 0-2 par (JCN, TV, EBU), Søbygård Sø 1 par (CH).
Fra de to søer i Søhøjlandet med kolonier foreligger flg. tal: 15/5 244 ad Mossø, 12/6 100 ad Julsø, 6/8 7 ad + 23 juv + 1 pull Julsø, 12/8 184 ad + 77 juv + 14 pull Mossø, 13/8 3 ad + 1 juv + 1 pull Gudenaen ml Mossø og Gudensø (alle JK).

Træk: Flere martsobs end normalt, og de tidligste var: 24/3 2 Mossø (JSP), 26/3 2 + 27/3 7 Emborg Odde (ET,PL), 27/3 4 Dystrup Sø (CO,JP).

Fra Brabrand Sø om foråret skal nævnes: 29/3 3 (KeH), 1/4 1 + 22/4 5 (begge AJ), 3/5 23 (KeH), 12/5 8 (AJ), 17/5 31 (KeH), 21/5 40 (AJ).

De sidste obs fra efteråret: 29/8 1 juv Brabrand Sø (LB), 3/9 1 ad + 10 juv Knudsø (JK), 16/9 19 ad + 10 juv Dystrup Sø (SS), 15/10 1 ad + 1 juv Søbygård Sø (MiB).

Kun én enkelt trækobs: 11/8 1 S Fornæs (HC).

Total: 1070. Antal indsendere: 32. Antal obs.: 126.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	18	61	349	216	25	359	40	2	0	0

STORMFUGLE m.m. (Procellariidae m.fl.)

Mallebuk (Fulmarus glacialis) 00220

I oktober og november måned 1988 konstaterede Ornis Consult, at der opholdt sig en usædvanlig stor mængde mallebukker i Kattegat - heraf en stor del mørke faser - hvis nærmeste yngleområder er på Spitsbergen (NOK 88).

Som følge heraf ses også usædvanligt mange mallebukker i vore farvande i jan og feb, f.eks. 21/1 38 Grenå-Varberg - heraf flere mørk fase (JSP), 8/2 40 nordøst for Anholt (FS), 17/2 49 Helsingborg-Grenå (JSP).

Mønsteret med overvintrende mallebukker synes imidlertid at fortsætte igen i vinteren 89-90, således: 12/11-18/12 ses jævnligt ved Anholt (FS).

Foruden ovennævnte ses de fleste fugle på havet: 20/1 4 nordøst for Anholt (FS), 18/2 12 Grenå-Varberg (Birger og Annelise Jensen), 23/2 4 nordøst for Anholt og 6/3 6 øst for Anholt (begge FS). Herefter 2 usædvanlige forårsobs: 19/5 1 + 21/5 1 Østerrevet, Anholt (FS).

Kystobs: 18/2 2 Fyret, Anholt (olieplettede) + 9/9 1 Pakhusbugten, Anholt (begge FS), 10/9 1 Kysing Næs (OGJ), 2/10 1 Issehoved, Samsø (SD).

Dødfundne fugle: 16/2 3 + 2/4 3 Anholt (begge FS), 18/10 1 Anholt (PL).

Total: 160. Antal indsendere: 5. Antal obs.: 15.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
42	107	6	0	2	0	0	0	2	1	+	+

Sodfarvet Skråpe (Puffinus griseus) 00430

Den sodfarvede skråpe er efterhånden blevet en årlig gæst i Århus amt.

De 2 fund i oktober falder helt i overensstemmelse med artens normale forekomst, således er op imod halvdelen af alle fund fra Skandinavien i de seneste 10 år gjort i okt (Pedersen 1990, en sammenstilling af Skråpernes forekomst i Skandinaviske farvande i årene 1978-87, Pelagicus 4 1989, s. 11-17). Vinterfundet derimod er mere usædvanligt, men falder fint i overensstemmelse med, at også Ornith Consult fandt mange sodfarvede skråper i Kattegat på deres vintertogter.

Årets Obs: 3/10 2 N Fornæs (RD) i samme kikkertfelt!, 8/10 1 S Kysing Næs (OGJ), 16/12 1 nordøst for Anholt (FS).

Almindelig Skråpe (Puffinus puffinus) SU-ART 00420

21/1 1 N vest for Anholt (Grenå-Varberg) (JSP) er godkendt af SU, og bliver hermed amtets første godkendte alm. skråpe.

Vinteriagttagelser er meget usædvanlige, men fra samme periode er et par andre fund fra Kattegat allerede blevet godkendt af SU.

Arten er SU-art i de indre farvande, så observationer skal godkendes ad SU, før de må refereres.

Fregatstormsvale (Pelagodroma marina) SU-ART

14/10 1 S Fornæs (RD) er anmeldt til SU.

Arten er SU-art, så observationen skal godkendes ad SU, før den må refereres.

ÅREFODEDE (Pelicaniformes)Sule (Sula bassana) 00710

Året starter med en usædvanlig sommerobs: 6/8 1 2K N Fornæs (JSP).

Herefter en tidsmæssig mere normal, men dog meget koncentreret forekomst. Resten af fuglene ses nemlig mellem 21/9 og 29/10. Dette falder fint overens med, at årets største forekomster ved den svenske vestkyst netop falder i dagene 20/9 med 95 fugle ved Glommen og 21/9 med 25 ved Hønø (Vår Fågelvärld).

Alle nævnes: 21/9 2 N Kysing Næs (HLL), 24/9 3 N Fornæs (MSt) + 8 trk Sletterhage (JC), 26/9 1 Als Odde, Overgård (TN), 2/10 2 N Issehoved, Samsø (SD), 3/10 1 Kysing Næs (OGJ) + 3 N Fornæs (RD), 8/10 1 Kysing Næs (OGJ) + 3 S Fornæs (HC, JSP), 11/10 3 Fornæs (CO), 12/10 1 N Fornæs (RD), 17/10 1 s for Anholt (FS), 26/10 1 N Fornæs (RD), 28/10 3 N Fornæs, 29/10 3 Kysing Næs (OGJ).

Total: 37. Antal indsendere: 11. Antal obs.: 20.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	0	0	0	0	1	14	22	0	0

"Pink-Backed Pelican" (Pelicanus rufescens) SU-ART

00900

28/8 1 ad Ørsted Branddam (JSP). Beskrivelse er tilsendt SU.

Ifølge Randers Amtsavis og de lokale beboere havde fuglen, der hver aften fløj til overnatning i et træ ved den lokale fodboldbane, allerede opholdt sig i dammen i godt en uges tid, da ovenstående obs blev gjort.

To obs af pelikan sp. drejer sig utvivlsomt om samme fugl: 6/8 1 Huldre Mose, Ramten (via CO), 12/8 1 Skovsøen, Grenå plantage (CO).

Denne meget eksotiske art, der har sit udbredelsesområde i det sydlige Afrika, blev ved observationen (naturligvis) antaget for at være en undsluppet fangenskabsfugl og vakte som følge heraf heller ikke den store interesse blandt lokale orientologer. Imidlertid peger flere ting nu på, at fuglen kan være "vild". Således blev der i Ægypten i juli set 7 trækkende nordpå, hvilket er en største obs herfra, ligesom Israel havde sin 1. obs af arten i juni (British Birds), ligesom der den 8/7 og 16/8 ses en fugl i Vesttyskland (Limicola 5:89). Også Holland havde i samme periode én fugl (Dutch Birding).

Foruden fuglen i Ørsted, er der meldt om endnu en fugl i Danmark, idet der i perioden 21/8-28/8 ses 1 i Ellekrattet ved Skagen (NOK).

Arten er SU-art. Der må ikke refereres til obs, der ikke er godkendt ad SU.

Troldand, han. Foto: KM.

Skarv (*Phalacrocorax carbo*)

00720/721/722

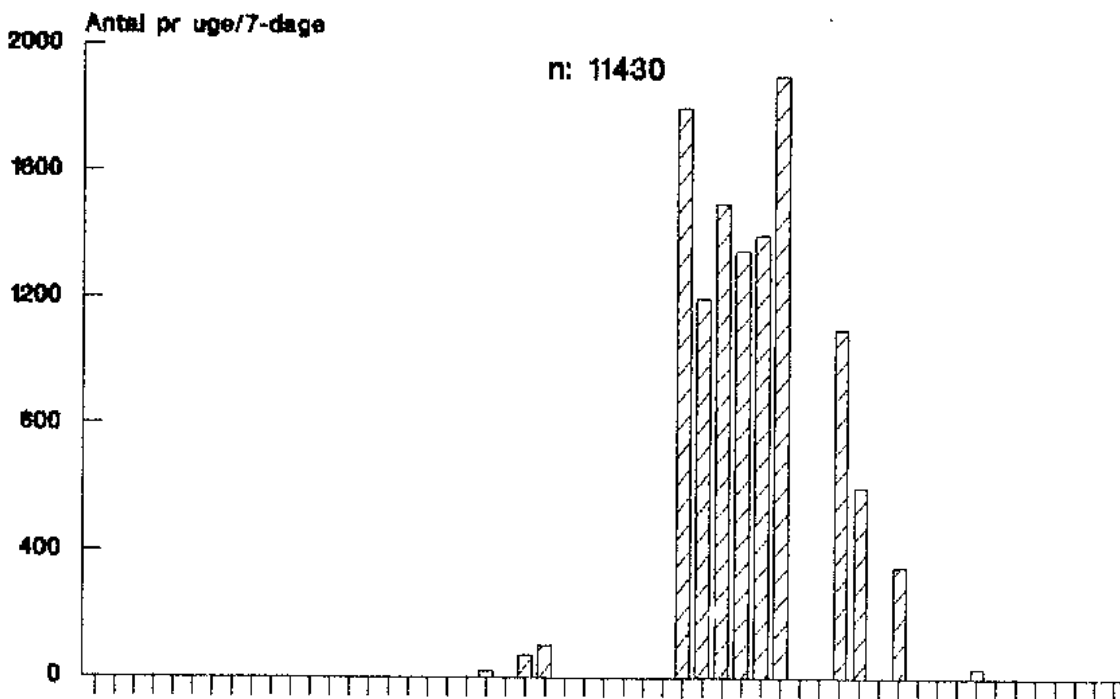
Om skarven yngler i Århus amt er i høj grad afhængig af, om Svanegrund hører under Århus eller Vejle Amt.

Under alle omstændigheder blev 1989 et nyt utroligt rekordår, hvad artens ynglesucces angår.

På Vorsø ynglede mellem 4300 og 4400 par, hvilket er en stigning på mere end 1000 par fra 1988.

På Svanegrund var fremgangen endnu større: hele 250 reder blev optalt imod 35 reder i 1988 (JG).

I yngletiden ses en del skarver på fourageringstogt til de omliggende søer, f.eks: 15/6 75 rst Emborg Odde (PL) og samme aften 95 Ø (i to flokke) ved Mossø (BRS), 20/6 95 Mossø (JK). Det er således bemærkelsesværdigt, at forekomsterne ved netop Mossø, Salten Langsø samt Kysing Fjord topper i ynglesæsonen, imens de øvrige ferskvandsområder har deres maksimumsperiode under mellemtrækket. Mellemtrækket er perioden umiddelbart efter ynglesæsonen, hvor fuglene fra Vorsø og Tøfte Sø i Nordjylland trækker til andre lokaliteter, hvor fuglene i de næste par måneder "tanker op" til det egentlige træk sydpå, der foregår i okt-nov. Dette kendes i Århus amt især fra Fussing Sø, hvor op til 2000 Skarver samles hver aften under mellemtrækket.

Figur 1. Antallet af overnattende skarver i Fussing Sø på en række datoer i 1989.

Som det kan ses, ankommer skarverne allerede før 1/8 og forsvinder gradvist i løbet af sept og okt.

Udover Fussing Sø er skarven truffet i 21 ferskvandsområder. De vigtigste og deres max. dato er nævnt herunder: 20/5 435 rst Kysing Fjord (MC), 11/8 200 rst Glenstrup Sø (TN), 12/8 106 Mørke Kær (LPJ), 13/8 200 Grund Fjord, 13/8 200 rst Randers Fjord (begge FF).

De største obs fra saltvandsområder: 10/7 400 Stavns Fjord (LeB), 24/8 1000 rst Vejlrø/Kyholm (PL), 9/9 250 Nord-Samsø (LeB), 30/9 1537 Helgenæs (JTL), 11/11 800 rst Bøsserne/Vejrø (LB).

Total: 14662. Antal indsendere: 39. Antal obs.: 360.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
163	449	397	524	727	466	1057	4654	4614	865	892	92

Topskarv (*Phalacrocorax aristotelis*) SU-ART

23. september

25/10 1 ad N + 5/12 1 ad N + 6/12 1 ad N alle Fornæs (RD) er alle 3 anmeldt til SU.

Arten er SU-art. Der må ikke refereres til observationer, der ikke er godkendt af SU.

STORKEFUGLE (Ciconiiformes)**Rørdrum (*Botaurus stellaris*)**

00980

To observationer af 3 fugle fra Randers Fjord i september måned: 25/9 2 Grund Fjord (2 jægere via FFa) og en ikke dateret enkeltobs fra Randers Fjord (jæger via CH).

Fiskehejre (*Ardea cinerea*)

01220

Fiskehejrens ynglefremkomst i Danmark er blevet undersøgt med jævnlige mellemrum i de sidste 80 år. Senest i 1978, hvor der ynglefremkomsten i Århus amt talte ialt 184 ynglepår fordelt på 13 forskellige kolonier.

I år er indrapporteret ialt 79-102 ynglepår fra 10 forskellige kolonier: Fredskoven, Stubbe 25 par (JOC, JPL), Brunmose min 15 par (JSP, MSt), LPJ), Dejret Øhoved 15-20 par (JSP), Kvind Sø 5-10 par (EBu), "koloni" Norslund Skov (EBu), "koloni" Horskær (JG), Yderste Holm, Samsø 4-5 par (LeB, SD), Moeegård 3-4 par (SH), Storskoven, Brabrand Sø 1-2 par m 2 pulli (AJ), Spørring Ådal 1 par (ynglende i kasse !!!!) (PT).

Den iøjnefaldende nedgang i antallet af ynglepår siden 1988 er ikke reel. Dels er en række kolonier ikke blevet optalt, og dels er det velkendt, at kolonistørrelserne altid undervurderes, hvis ikke de undersøges meget grundigt. Derfor vil undertegnede i 1990 forsøge at registrere og optælle alle fiskehejrekolonier i Århus amt. I denne forbindelse er alle oplysninger om hejrekolonier - både tidligere og nuværende meget velkomne. (JSP - 86 379583).

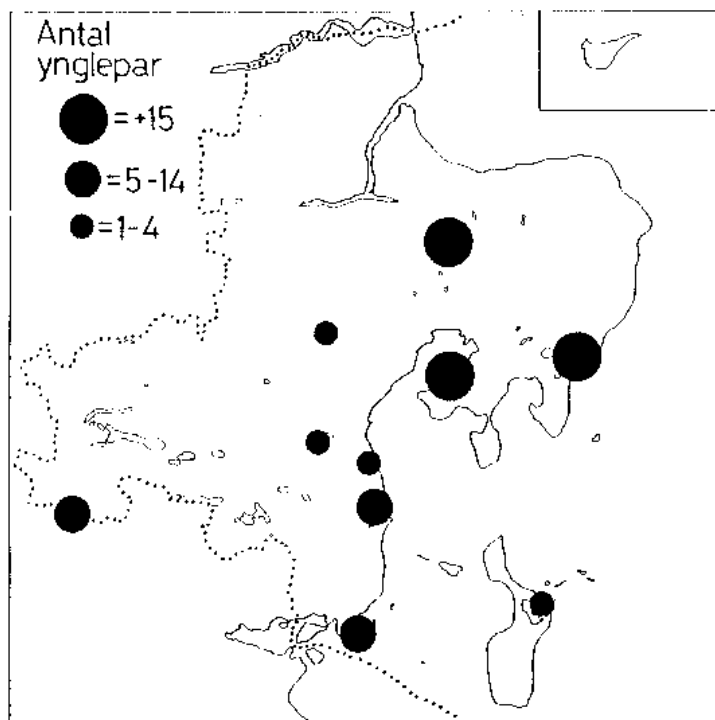

Fig. 2. Ynglende fiskehejre i Århus amt 1989.

I det efterfølgende er alle obs over 40 fugle nævnt og forsøgt opdelt efter om observationen er gjort i forbindelse med: ynglekolonier, mellemtræk/ungfugleflokke, træk eller overvintring.

De unge hejrer vender ikke altid tilbage til kolonierne i deres andet leveår. Ofte samles disse unge fugle i store flokke i yngletiden på lokaliteter langt fra den nærmeste koloni.

Fra Århus amt er dette fænomen velkendt fra bl.a. Brabrand Sø, Kysing Fjord og Samsø. To obs af ungfugleflokke: 8/4 39 (SH) og 20/5 88 begge Kysing Fjord (MC).

Efter yngletiden foretager fiskehejren i lighed med bla. skarven såkaldte mellemtræk (overvejende mod SV), hvor fuglene forlader kolonien og trækker til en god fourageringslokalitet, hvor de opholder sig

i månederne juni-sept. I denne periode vil de fiskehejrer, der observeres langt fra kolonierne sikkert være svenske fugle. Obs fra perioden: 11/7 52 (SS) + 19/8 44 begge Kysing Fjord (MC), 16/7 48 (BRS) + 18/8 45 begge Salten Langsø (GG), 26/7 58 + 27/9 43 Begge Mariager Fjord (PC).

Herefter drager hovedparten af de danske fugle sydpå, alt afhængig af vinterens strengthed. Tilsyneladende har de seneste to års meget milde vintre bevirket, at en stor del af fiskehejrerne er blevet i landet vinteren over.

Obs fra træk og vinterperioden: 21/1 60 Thorsø (JOS), 22/1 48 (EBu) + 19/2 40 begge Salten Langsø (GG), 29/1 43 (JSP) + 24/3 46 begge Stubbe Sø (JOC) - måske lokale ynglefugle, 13/2 42 (PL) + 10/12 40 begge Kysing Fjord (OL), 1/10 42 Hesselholm, Samsø (SD).

Total: 2295. Antal indsendere: 45. Antal obs.: 398.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
284	223	168	116	102	162	333	228	139	150	153	137

Sort stork (Ciconia nigra)

Så er vi tilbage ved mere normale tilstande efter sidste års kraftige forekomst.

En forårsobs: 22/4 1 NV Odder (Jens Ebdrup via Erling Andersen og Erik Borg), samt en med. sept Gyllingnæs (fouragerende på mark) (Ingolf Hansen via LPJ).

Hvid Stork (Ciconia ciconia)

Amtets ynglepar i Randers fik i år 3 unger, hvoraf den ene dog omkom efter kollision med elledning. Julius er set første gang 12/3 i Randers by (JP), og derefter flere gange i omegnen frem til 21/9 (JP).

Alle øvrige obs: 29/4 1 N Jeksen (ET), 2/5 3 rst Kirial, Grenå (CO), 16/5 4 S Moesgård Meseum (JK), 17/5 1 S Lysbro (JCN) + 1 SØ Søften (SMJ) - måske samme fugl?, 23/5 3 + 24/5 4 + 25/5 1 alle Nimtofte (JSP), 25/5 (kl. 14.30) 4 S Svenstrup v. Hamme I, hvilket måske er de samme fugle som sås trække nord i Stjær Bakker kl. 16.05 (PL) - og måske fuglene fra Nimtofte ?? 27/5 1 rst Brabrand Sø (AJ), 17/6 1 indtræk Helgenæs (TKC), 15/8 4 rst Holme, Århus, 23/8 1 Århus by (via Århus Stiftstidende).

Total: 22-34 Antal indsendere: 14. Antal obs.: 22.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	1	10-14	1	0	5	1	0	0	0

ANDEFUGLE (Anseriformes)**Knopsvane (Cygnus olor)** 01530

Pga de milde vintre mangler vi de store koncentrationer af svaner i isvågerne, hvilket tydeligt afspejles i årssummen, som kun er en brøkdel af isvintertallene. Tilbagegangen er dog ikke reel, da bestanden af svaner uden tvivl nyder godt af de milde vintre, som nedsætter vinterdødeligheden. Der er da også indsendt rigtig mange ynglefund i år. I alt over 133 sikre par fra 40 lokaliteter. Kolonier er konstateret flg. steder: Søby Rev 32 par (JG), Alrø 26 par (JG,NH) og Hov Røn 10 par (JG). På "fastlandet" flest Dystrup Sø 7 par (CO,AJ,m.fl) og Bjerregrav Mose 8 par (AJ). Tre obs af POLSKE unger: 19/5 3 Bjerregrav Mose (AJ), 19/5 1 Smørmose ved Pindstrup (AJ) og 3/6 1 Dystrup Sø (JH). Flere indsendere beretter om ret store ungekuld, det største fra Mørke Kær, hvor et par ses med 8 unger (SH).

Øvrige: De største ansamlinger ses i Stavns Fjord og Mariager Fjord-området, hvor svanerne dels fælder om sommeren, og dels overvintrer. Fældende, ikke-ynglende svaner er også observeret i Randers Fjord. Vi bringer max-tal fra nogle af de bedste lokaliteter:

Forår: 23/1 123 Kysing Fjord (TO), 5/2 70 + 26/3 61 Dystrup Sø (JP,JSP), 15/2 147 Mariager Fjord indenfor Hadsund (PL), 20/2 50 Grund Fjord (FFa), 3/3 55 Løgten Bund (JSP), 5/3 53 Råby Odde (LTP), 12/4 126 Alrø (NH), 3-4/5 128 Stavns Fjord (AJ) og 15/5 47 Mossø (JK).

Sommer, svingfjersfældende fugle: 13/6 66 Randers Fjord (JH), 24-26/7 100 Ajstrup Bugt (PC), 30/7 594 Stavns Fjord (SD), 20/8 370 Stavns Fjord (LeB).

Efterår: 22/9 65 Kysing Fjord (PL) - ret få herfra, 4/10 308 Stavns Fjord (SD), 25/10 69 St.Sjørup Strand (PC), 29/10 248 Alrø Poller (LPJ), 26/11 360 Alrø (NH) 17/11 600 Ajstrup Bugt (TN).

Sum: 7694 antal obs: 431 antal inds: 39

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
490	508	382	355	482	140	817	463	734	1380	1307	555

Pibesvane (Cygnus columbianus) 01530

Det største antal nogensinde fra Århus amt. Især bemærkes 92 ex fra Hesselholm, Samsø, som næsten alle sås trække NV i dagene 4-16/10 (LeB,SD). En meget usædvanlig observation, og har nogen en forklaring på trækretningen?

Desuden bemærkes de mange vinterfund, det må være et resultat af den milde vinter.

Forår, alle nævnes: 16/3 11 Kolindsund (CO), 21/3 2 trk Gjerrild Nordstrand (Gj), 26/3-27/3 8 og 1/4 6, alle Kolindsund (CO).

Efterår: De første ses allerede 4/10 18 NV + 8 rst Hesselholm (SD), hvilket er de tidligste nogensinde fra amtet. I de følgende dage indtil 16/10 ses i alt 92 fugle her (SD,LeB). Udenfor Samsø ses de første 11/10 16 V Mariager Fjord (PC) og 16/10 23 SV Anholt (PL). De største enkeltobs er incl. i ovennævnte.

Ingen obs fra november.

Vinter, alle obs fra feb og dec: 12/2 4 Hollandsbjerg (JoA), 17/2 2 Mossø (OGJ), 25/2 1 Kysing Fjord (OGJ,IZN), 26/2 1 Alrø (HP), 5/12 8 rst + 14/12 10 rst Boes Mark (FL,PL).

Sum: 194 antal obs: 29 antal indsendere: 15

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	8	13	6	0	0	0	0	0	157	0	10

Sangsvane (Cygnus cygnus) 01540

Mange er flinke til at oplyse om andelen af ungfugle i flokkene. Fra de større flokke ligger andelen af 1-2K fugle på 19-27%, hvilket tyder på en jævn god ynglesæson.

Langt de fleste sangsvaner ses ved artens faste overvintringsområder ved Mariager/Randers Fjordes mundung. Årets tal herfra er ikke de største vi kender, der foreligger dog ikke 100% dækkende optællinger fra området.

1. halvår, max herfra: 7/1 282 Overgård (SH), 22/1 65 Havnø Bugt (TN) + 350 Udbyhøj (HC) + 250 på marker ml Råby Odde og Sødring (JP), 28/1 40 Mellempoldene + 374 på marker v Sødring (PC), 17/2 185 på marker v Sødring (PC) og 5/3 260 Råby Kær + 385 Sødring Kær (LTP).

Til sammenligning talte Vildtbiologisk station d. 21/2 over 500 gulnæbbede svaner i området (Fly).

Fra 2. halvår foreligger ikke nær så store tal fra disse områder: 25/11 278 Mariager Fjord (TN), 15/12 170 på marker v Sødring (JP) og 25/12 185 Mariager Fjord (TN).

Øvrige: de sidste fra foråret: 12/4 2 Alrø (NH) og 5/5 1 N Gjerrild Nordstrand (JA). Første efterår: 30/9 11 N Helgenæs (JTL), 1/10 6 N Stilling (LLH) og 7/10 1 Kysing Næs (OGJ). Max-tal fra øvrige lokaliteter med obs af over 20 ex: 22/1 148 + 5/2 183 + 26/12 60 alle rst Kolindsund (JoA,LPJ,MSt,m.fl), 31/1 36 Alrø Poller (NH), 11/2 25 Kolsø (JB), 19/2 30 rst Veng Sø (PL), 26/2 over 100 til overnatning Hevring Strand (JoA), 26/11 28 Hesselholm (SD), 5/12 29 Mossø + 30 Salten Langsø (FL), 10/12 35 Stubbe Sø (PBP), 27/12 ca 40 Skødshoved (SEL), 31/12 23 Boes Mark (TB).

Sum: 4297 antal obs: 193 antal inds: 51

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1170	769	778	24	1	0	0	0	11	93	560	891

Sort svane (Cygnus atratus)

Undsluppet fangenskabsfugl: 28/1 1 Alrø Polder (NH). Arten stammer fra Australien, men holdes hyppigt i fugleparker og zoologiske haver.

Gås sp (Anser/Branta sp) 01505

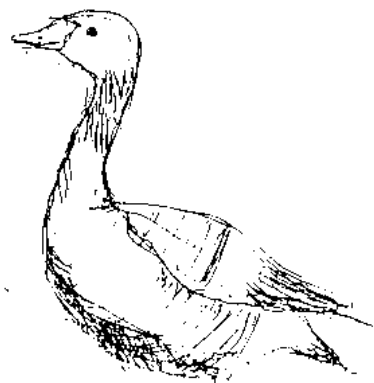
Bla. flg obs: 23/5 ca 400 NØ over Tilst/Borum kl. 2145 (PL) og 24/5 ca 700 NØ Gjerrild Nordstrand i skumringen (JA), begge falder tidsmæssigt sammen med trækket af Mørkbugede Knortegæs. Desuden 3 mindre observationer indsendt.

Sædgås (Anser fabilis) 01570

Ret få fugle, der skal formodentlig specielle vejrforhold til, før vi ser mange i Østjylland. Alle nævnes:

29/1-6/2 5 Alrø Poller (HP,NH), 5-11/2 5 Kysing Fjord (TKC,JW,FAJ), 12/2 12 Stubbe Sø (JTL), 19/2 6 N Kysing Næs (OGJ), 16/3 1 N Fornæs (CO), 10/12 1 Kysing Fjord (OL,FAJ), 30/12 7 NØ Udbyover (TN).

Sum: 32-37

Kortnæbbet gås (Anser brachyrhynchos) 01520

Som sædvanlig nogle få spredte obs fra det tidlige forår og sene efterår. Fuglene ved Alrø var stationære i forbavsende lang tid.

Alle nævnes:

22/1-26/2 2 Alrø (OGJ), 3/3 2 Alrø (ET,PL), 12/11 1 N-rst Fornæs (JSP), 23/11 5 SV Hesselholm (SD).

Sum: 8-10

Blisgås (Anser albifrons) 01590

Ret få fugle, alle nævnes:

30/1 1 Langenge, Anholt (FS), 5/2+11/2 1 Kysing Fjord (TKC,FAJ,JW), 3/3 1 rst Skårup enge v. Skanderborg Sø (PL,ET) sammen med Grågæs, 10/12 1 SV Kysing Næs (OGJ).

Sum: 4-5

Sædgås/Blisgås (Anser fabilis/albifrons)

En stor obs: 12/2 51 Stubbe Sø (JTL).

Grågås (Anser anser) 01610

Generelt ses flere og flere grågæs i stadig større flokke, i Århus amt. Årets trækobs fra september er således blandt de største vi kender fra amtet.

Også hos grågåsen ses en usædvanlig tidlig ankomst, og vi har Grågæs i amtet i alle årets 12 måneder, endda i pænc antal, hvilket også er usædvanligt.

Ynglefund: Bjerregrav Mose min 3 par m. pull., Dystrup Sø 1 par, Emborg Odde min. 3 par, Glenstrup Sø 1 par, Kragemosen, Samsø 1 par, Brabrand Sø 1-2 par yngleforsøg, Stavns Fjord ? par, Alrø Poller 1 par, Torup Sø 0-1 par.

1. halvår: Meget tidlig ankomst 22/1 3 Stubbe Sø (PBP), 25/1 1 Brabrand Sø (AJ) og 28/1 4 samme sted (JP).

Fra midt i februar ses grågæs på mange lokaliteter, de største obs blev 26/2 ca 50 enge ved Stubbe sø (JPL), 3/3 71 rst Ringkloster (PL,ET), 5/3 92 rst Barnekold (SD) og 27/3 40 Emborg Odde (PL). Sidst i maj og i juni ses hovedsageligt de lokale ynglefugle, men allerede først i juli koncentrerer gæssene igen, det er sandsynligvis de danske ynglefugle, som nu samles med årets afkom, før rejsen sydpå. De største obs fra perioden ult maj-august blev: 8/7 44 Hesselholm (SD), 9/7 52 Stubbe Sø (SS), 10/7 46 Hesselholm (LeB), 16/7 34 Dystrup Sø (JSP), 20/7 90 Alrø Poller (NH) og 26-28/7 38 Ajstrup Bugt (PC).

I de første 14 dage af september bemærkes en række store obs af trækkende grågæs, måske svenske fugle på vej sydpå: 2/9 i alt 336 SW (kl. 13-1307) Skanderborg Sø (PL) + 85 Salten Langsø (GG) samme ?, 3/9 ca 100 W Lindholm Hoved, Mossø (JCN) og 15/9 140 rst + 16/9 168 rst Skanderborg Sø ved Ringkloster (OL,PL).

Vinter: Alle obs nov-dec: 19/11 34 Fornæs (JP), 10/12 64 Stubbe Sø (PBP), 16/12 + 30/12 6 Stubbe Sø (SH,SEL).

Total: 2512 antal obs: 273 antal inds: 52

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
8	92	485	311	167	62	403	42	792	46	34	70

Kanadagås (Branta canadensis)

01660

Færre fugle end i 1988, og foreløbig ingen tegn på en fast ynglebestand i det østjyske. To lokaliteter skiller sig ud; Dronningborg Bredning med en række obs i foråret, og Stubbe Sø, hvor en mindre flok for 3. år i træk overvintrede.

Dronningborg Bredning: 21/4-25/5 5 obs, max 21/4 + 22/5 4 (LTP,JP). Desuden 27/7 7 herfra (JP).
Stubbe Sø: 1. halvår: i alt 8 obs 1/1-26/2, flest 1/1 52 (PBP) og 12/2 51 (OF,LPJ,JTL,CO). 2. halvår: 24/12 85 (PBP) og 30/12 ca 50 (SEL).

Alle øvrige obs:

7/1 7 Overgård (SH) + 16 V Brabrand Sø (LB), 19/5 2 Grund Fjord (JH), 26/11 18 rst Hesselholm (SD), 4/12 8 S Kysing Næs (OGJ), 15/12 7 rst på marker ml. Råby Odde og Sødring (JP), 23/12 1 N Treskelbakkeholm (TN) og 30/12 36 Overgård (TN).

Total: 243 antal obs: 24 antal inds: 16 antal lokaliteter: 9

Bramgås (Branta leucopsis)

1989 bød ikke på en gentagelse af det store oktobertræk vi oplevede i 1988. Til gengæld bemærkes en usædvanlig stor forårsobs, samt en række enkeltfugle i det tidlige forår.

Sommer: 8-9/7 1 rst Hesselholm - i selskab med grågæs (LeB,SD). Sommerfund er ret usædvanlige i DK, men kan nok forventes, efterhånden som arten breder sig i sydsverige (i 1988 således 9 par i Skåne + 1 par på Getterøn, just hinsidan, og sammenlagt over 1000 par i Sverige, heraf dog hovedparten på Gotland (Vår fågelvärld 48, 1989)). Danmark fik jo også sit 1. ynglefund i 1988!, på Agersø i Storebælt (Bladsmutten nr.1/89 s. 30-31).

Forår: 24/5 500 Ø Torup Sø (EBu) - en meget usædvanlig obs, som tilmed er ret sen. Arten trækker normalt nordpå med april. Vi er bestemt ikke forvædet med den slags over Midtjylland !.

Vinter-tidl. forår, en del spredte obs, mest fugle som strejfer rundt sammen med andre Gæs: 20-28/1 1 campingpladsen Anholt (FS), 29/1-2/2 1 Brabrand Sø (ChL,AJ), 29/1 1 fou Bønnerup Strand (JDK), 30/1 3 Langenge Anholt (FS), 11/2 1 Kysing Fjord (JW), 3/3 2 rst Ringkloster-enge - sammen med Grågæs (PL,ET).

Sum: 509

Lysbuget Knortegås (Branta bernicla hrota)

Vi kan i år præsentere et meget fint materiale om de lysbugede ved Mariager Fjord, takket være PC, som har tilbragt meget tid i området, i forb. med et specialeprojekt for Århus Universitet. Verdensbestande tæller ca. 5600 fugle, så det er en betragtelig del af denne bestand, som står i området forår og efterår.

En mindre del af fuglene er begyndt at søge til Randers Fjord, hvor de efterhånden ses hyppigt. Årsagen til dette fænomen formodes at være forstyrrelser og fødeknaphed på fourageringsområderne i Mariager Fjord.

Kun yderst få obs udenfor Mariager og Randers Fjord.

Se også Preben Clausens artikel om lysbuget knortegås i Østjylland i Gejrfuglen nr. 3/89.

1. halvår, max-tal: 14/1 2828 + 28/1 2372, begge Mariager Fjord (PC). Sidste obs: 13/3 30 Ajstrup Bugt (PC) og 19/3 8 Råby Odde (JP).

2. halvår: De første ses 27/8 45 Sødring Kær (JP,LTP,AJ), og 1/9 ca 1000 Mariager Fjord (jægere via TN). Max nås 14/10 4603 Mariager Fjord (TN), 25/11 3340 Mariager Fjord (TN) og 7/12 1600-2200 Mariager Fjord + 35 Randers Fjords munding (begge PC).

Eneste obs udenfor Mariager/Randers Fjorde er: 24/9 3 Ø Bønnerup Strand (HC) og 30/12 2 Alrø

(OGJ).

Sum, 1. halvår: 2828 2. halvår: 4311 antal inds.: 9

månedsmax:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2828	1258	30	-	-	-	-	45	2035	4603	3340	1600

Mørkbuget Knortegås (Branta bernicla bernicla)

Langt hovedparten af indrapporteringerne skyldes knortegæs på vej til, eller i Stavns Fjord, som er en vigtig rasteplass for racen. Som sædvanligt meget få fugle udenfor Samsø.

Træk, normal ankomst midt i marts (en mild vinter lokker åbenbart ikke Knortegæssene): 3/3 1 Alrø (ET,PL), 5/3 19 Barnekold (SD), 16/3 1 Helgenæs (JS) og 19/3 32 Hesselholm (LeB).

max i marts: 26/3 i alt 150 Stavns Fjord (SD,LeB).

max i april: 22/4 120 Eskeholm (SC).

max i maj (rast-tal): 3/5 257 Draget, Stavns Fjord (AJ). Bortset fra trækobservationer ult maj ses ingen flokke over 6 ex udenfor Samsø.

Trækket observeres som normalt ult maj: 24/5 150 Ø Risskov (HLL), 28/5 250 NØ + 29/5 70 NØ + 30/5 45 NØ + 1/6 200 NØ Hesselholm (LeB), 30/5 150 N Feldballe, Djurs (JPL).

Efterår, første: 21/9 8 trk Kysing Næs (HLL), 30/9 1 Kysing Næs (OGJ) + 2 N Sletterhage (JTL) og 1/10 3 Kys. Næs (OGJ).

Største: 5/10 39 trk Kysing Næs (OGJ) og 7/10 47 rst Hesselholm (LeB).

Sidste obs: 28/10 1 Kysing Fjord (EH,JDK), 29/10 1 rst Alrø Poller (LPJ) og 26/11 5 rst Hesselholm (SD).

Vinter (jan-feb og dec): 13/1 4 Alrø (JS), 22/1 70 Mariager Fjord (TN) og 28/1 11 St.Sjørup Strand (PC). Fra Kalø's flytællinger foreligger desuden en obs af en mindre flok i Stavns Fjord d. 1/2 (Fly).

Sum: 1803 antal obs: 58 antal inds: 21

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
85	0	239	136	999	200	0	0	11	128	5	0

Rustand (Tadorna ferruginea) 01710

Igen i år en enkelt obs af denne art. Normalt undslupne fangenskabsfugle, men spontane forekomster kan ikke udelukkes. Derfor er det vigtigt at alle forekomster indsendes, og også gerne beskrives til SU.

16/7 1 hun + 1 han Dystrup Sø (JSP,LPJ,SS).

Gravand (Tadorna tadorna) 01730

Store mængder af overvintrende gravænder i Mariager Fjord dominerer materialet, især tallene fra 2. halvår er meget store, vistnok de største vi kender fra området.

Yngel: Rigtig mange ynglefund tyder på en god sæson. I alt 60 par med ællinger fra 26 lokaliteter, samt mange par på mulige ynglelokaliteter. Flest fra de velbesøgte lokaliteter Mørke Kær (6 par) og Krstrup enge (5 par). Mange meget store ungflokke er indsendt, de største blev 19 pull. v. et par Randers Fjord (LTP) og 5/6 1 par m 17 pull Brabrand Sø (HE).

Øvrige: De største tal fra Mariager Fjord/Randers Fjord: 8/1 1700 Randers Fjords munding (JP), 22/1 2050 Mariager Fjord (TN), 30/10 500 Hevring Strand (HE), 31/10 4900 Aistrup bugt (TN), 25/11 4900 Mariager Fjord (TN), 15/12 150 Råby Odde + 900 Sødringkær (JP).

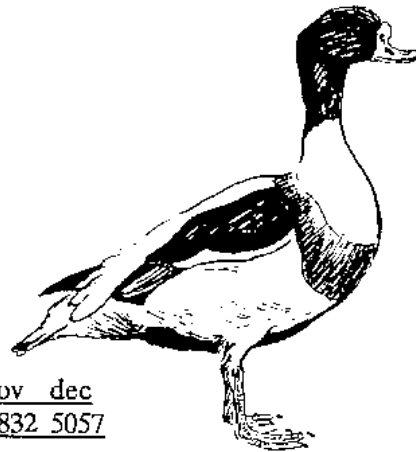
Altså en vinterbestand på min 5-6000 Gravænder i området.

Fra sommermånederne foreligger enkelte optællinger af (fældende?) gravænder, bl.a: 20/5 85 Kysing Fjord (MC), 2/6 142 Eskeplet + 34 Overgård (AJ).

Herudover kun få lokaliteter med større antal, flest fra 25/3 124 Hesselholm (SD) og 26/2 256 Alrø (HP).

Sum: 23367 antal obs: 369 antal inds: 48

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
4032	642	2623	561	975	651	198	817	1633	5963	6832	5057

Mandarinand (*Aix galericulata*) 01780

Undslupne fangenskabsfugle. Alle nævnes:

6/10-31/12 1 han Thorsmølle, Marselisborg Skov (OGJ,JW), 29/10 1 han Avnsøerne (BRS). "efterår" 1 Universitetsparken, Århus (JOS).

SVØMME FUGLE

Pibeand (*Anas penelope*) 01780

Igen et godt år, med næsten samme antal fugle, som i rekordåret 1988, endda på trods af færre indsendere.

Materialet domineres af de "store" lokaliteter Mariager Fjord, Randers Fjord og Kysing Fjord. Mønstrer er det sædvanlige - Pibeænder vinteren over i Kysing Fjord, med kulmination både her og i Mariager Fjord i oktober.

Sommerfund - mulige ynglelokaliteter ? (alle obs fra maj-juli): 3/5 1 Draget, Stavns Fjord (AJ), 16/5 2 par Udbyhøj (JSP), 24/5 1 han + 24/6 10 slambassiner ved Dronningborg Bredning (LTP,JP).

Forårs/efterårsmax, lokalitetsvis:

Kysing Fjord - se nedenfor.

Skanderborg Sø 3/3 40 (PL,ET).

Råby Odde 19/3 400 (JP).

Emborg Odde 27/3 12 (PL).

Treskelbakkeholm, Mariager Fjord 27/3 1500 (TN) største tal udenfor Kysing Fjord, og Ajstrup Bugt 31/10 800 (TN).

Alrø Poller 30/3 89 (NH).

Kolindsund 9/4 20 (JP).

Trækobs: kun 19/8-12/11 i alt 25 N + 51 S Fornæs (JSP,HC) og 11/9 70 V Vorup v. Randers (LTP).

Ferskvandsforekomster er små og få, der foreligger obs fra flg: Stubbe sø, Skanderborg Sø, Søbygård Sø, Kolindsund, Brabrand Sø, Dystrup Sø, Salten Langsø, Emborg Odde, Fussingsø og en branddam ved Hammel.

Vinterfund (jan+feb+dec): Kysing Fjord - se nedenfor.

29/1 9 + 31/1 30 + 26/2 46 Alrø Poller (HP,NH), 17+27/2 1 Brabrand Sø (AJ), 12/2 1 Langesø, Djurs (JTL), 10/12 10 Råby Odde (LTP) og 25/12 1 han Søbygård Sø (CH).

Sum: 9866 antal obs: 133 antal inds.: 29 antal lok: 30

Månedsfordeling(1), samt månedsmax for Kysing Fjord(2):

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
(1)	239	1063	2899	739	6	10	0	133	410	3187	669	511
(2)	200	1000	600	305	-	-	-	-	50	2000	450	500

Knarand (*Anas strepera*)

01980

I alt 10 fugle, er faktisk det største antal knarænder fra amtet indenfor de seneste 12 år. Bemærk vinterfundet, hvilket er meget usædvanligt hos denne art.

Alle nævnes:

17/2 1 han Dystrup Sø (CO), 29/3 1 han Brabrand Sø (AJ), 20/4 1 han + 2 hun slambassiner ved Dronningborg Bredning (LTP), 21-22/4 1 han Kragemosen, Samsø (SD,LeB), 1/5 2 Råby Odde (AJ), 1/6 1 han Hesselholm (LeB), 26/7 1 han Ajstrup Bugt (PC).

antal inds.: 6 antal obs.: 7

Krikand (*Anas crecca*)

01840

Vi har i år fået et rekordstort antal krikænder indsendt, hvilket nok dels skyldes en øget aktivitet, samt den milde vinter (en noget forslidt frase efterhånden).

Sikre/sandsynlige ynglefund fra flg. lokaliteter: Kongsønd 1-2 par, Dronningborg Bredning 0-2 par, Bøjstrup Skov 1 hun m ællinger, Stavns Fjord ?, Tunø ?, Frederiksdal Hede 1 hun m ællinger, Asferg Mose 0-1 par, Løvenholm-Fjeld Skov 0-7 par, Sepstrup Sande 2 par ? (JP,SS,JOS,SFP,MSt,JSP,LPJ,PMc).

De største sommerkoncentrationer: 13/6 + 2/7 30 slambassiner v. Dronningborg Bredning (LTP,JP), 19/6 26 Grund Fjord (JH), ult juli 30 Kysing Fjord (IZN), 23/7 52 Stubbe sø (PBP).

Herudover foreligger tal fra en lang række lokaliteter forår og efterår, vi nævner max-tal fra nogle: 27/3 + 13/8 + 29/8 90 slambassiner v Dronningborg Bredning (LTP), 27/3 1000 Treskelbakkeholm (TN), 29/3 66 + 29/8 70 Brabrand Sø (AJ,HLL), 30/3 150 Sødringholm (AJ), 1/4 48 Ramten-Dystrup Sø (LPJ,CO), 8/4 410 + 19/11 300 Kysing Fjord (SH), 8/4 200 Råby Odde (JP), 9/4 140 vandhul v Koed (JSP,JOS), 20/8 200 + 25/9 80 Grund Fjord (FFa), 27/8 600 Sødringkær + 50 Eskeplet + 100 Skalmstrup Vig (JP,AJ), 29/8 140 Alrø (KB), 1/10 over 800 Stubbe sø (PBP), 31/10 600 Ajstrup Bugt (TN).

Vinter: En del vinterfund, heraf to usædvanligt store forekomster: 1/1 over 500 Stubbe Sø (PBP) og 26/12 ca 100 Stubbe Sø (PBP).

Sum: 8938 antal obs: 292 antal inds: 45

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
506	169	1493	1113	54	116	122	2308	405	1755	707	189

Gråand (*Anas platyrhynchos*)

01860

Rigtig mange af disse skydefugle igen i år. Nogle blev kulrede pga. det milde vintervejr, og fik ællinger om vinteren.

Yngel: Ynglefund fra i alt 31 lokaliteter, spredt over hele amtet.

En af de specielle er 13/11 1 hun m. 3 dununger St. Sjørup Sø (HE).

En række lokaliteter med regelmæssige optællinger året rundt, Kysing Fjord, Stubbe Sø, Søbygård Sø, Mariager Fjord og Fussing Sø, månedsmax fra disse bringes nedenfor.

Øvrige lokaliteter, maxtal fra alle med obs af over 100 ex:

Glenstrup Sø: 11/8 200 (TN).

Ørsø: 1/1 over 200 (JCN).

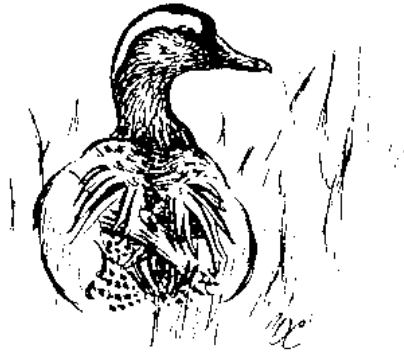
Almind Sø: 24/12 over 500 (JCN).

Silkeborg Langsø: 25/12 1000+ (JCN).

Randers Fjords munding/Sødringkær: 12/2 200 (JP), 5/3 300 (LTP).

Veng Sø: 19/2 110 (PL).

Ø. Hedekrog, Samsø: 23/11 270 (SD).
 Alrø Poller: 26/2 143 (HP), 26/8 350 (NH).
 Brabrand Sø: 27/2 134 (AJ).
 Østerby Mose: 24/9 200 (JLy).
 Langesø, Djurs: 28/1 105 (JTL).
 Århus Havn: 26/11 117 (JTL).
 Rugård Sø: 18/2 224 + 10/12 491 (LPJ).
 Mørke Kær: 12/8 150 (LPJ).
 Solbjerg Sø: 29/1 250 (PL).
 Salten Langesø: 27/10 200 (PL).

Sum: 23085 antal obs: 312 antal indsendere: 35

Månedsfordeling(1), samt månedsmax fra Kysing Fjord(2), Stubbe Sø(3), Søbygård Sø(4), Fussing Sø(5) og Mariager Fjord(6):

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
total:	2693	2830	3423	381	403	269	737	919	1215	2689	3943	3583
(2):	500	350	600	50	179	-	-	-	500	-	400	-
(3):	500	1000	500	100	21	11	300	-	100	450	900	600
(4):	225	300	125	25	-	-	-	-	-	1150	300	-
(5):	220	-	-	-	-	-	-	-	-	200	1150	600
(6):	-	150	1500	-	-	-	205	-	400	500	300	50

Spidsand (Anas acuta) 01290

Mængden af spidsænder, og ikke mindst antallet af lokaliteter hvor arten ses, har været støt stigende gennem de seneste 5 år. Hvor meget der skal tilskrives den øgede ornitologiske aktivitet er dog svært at afgøre.

Som i 1988 bemærkes en stor forekomst i Mariager Fjord i marts, en glædelig udvikling.

Langt de fleste obs er fra Mariager, Randers og Stavns Fjord-områderne, altså hvor der findes strandenge. Kun en obs fra Midtjylland.

Yngel: Et sandsynligt ynglefund er ikke hverdagskost i vores landsdel: Et par m. ællinger Grund Fjord (lokale jægere via FFA).

1. halvår: De første Spidsænder ses allerede i feb., mon de har været her hele vinteren?; 19/2 2 Stubbe Sø (PBP), 23-25/2 5 Almind Sø (JCN,SFP), 25/2 3 Kysing Fjord (OGJ).

Hovedparten ses i marts, beg. med 3/3 1 par Alrø Poller (ET,PL), 5/3 1 Kysing Fjord (TKC,IZN) + 10 Sødringkær (LTP), 9/3 1 Brabrand Sø (AJ). De største forekomster var 26/3 24 Hesselholm (SD), 27/3 200 Treskelbakkeholm (TN) og 30/3 14 Eskeplet (AJ).

Sidste i foråret: 7/5 2 Barnekold (AJ), 14/5 4 Overgård (JP) og 16/5 2 Karc Holm (JSP).

2. halvår: De første ses 26/7 6 Ajstrup Bugt (PC), 27/8 6 Randers Fjord (AJ) + 3 Sødringkær (LTP).

Største forekomster: 17/9 34 Stubbe Sø (PBP), 1/10 20 Sødringkær (EN) og 31/10 20 Ajstrup Bugt (TN). Sidste: 5/11 3 Kysing Fjord (OL) + 1 S Fornæs (RD) og 4/12 2 Kysing Fjord (OGJ).

Sum: 417-426 antal obs: 53 antal inds: 28

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	10	281	9	8	(0)	6	9	48	40	4	2

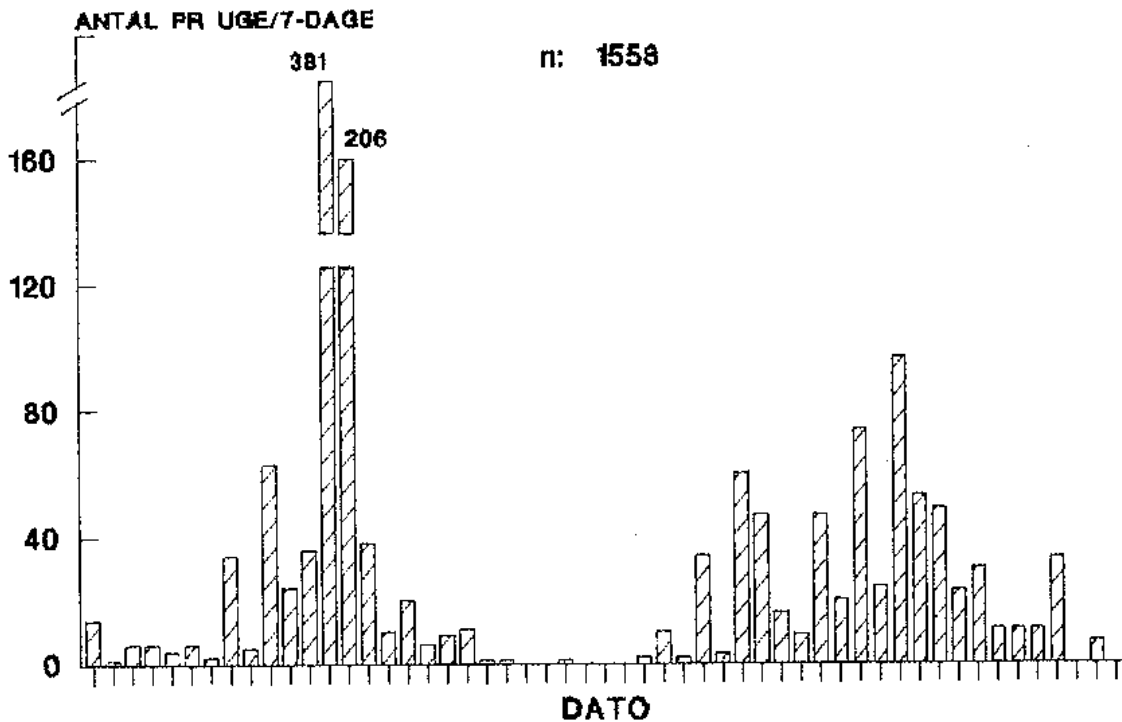

Fig.3. Spidsund i Århus amt 1983-89 fordelt på 7-dagesperioder.

01517

Atlingand (*Anas querquedula*)

En pæn fremgang hos atlinganden. Bemærk især et sikkert ynglefund, samt flere obs. på potentielle y-lokaliteter.

Den typiske Atlingelokalitet er de ferske, oversvømmede enge i foråret.

alle nævnes:

Yngel: 1 par syd-Helgenæs (JTL).

Øvrige:

Grenå Enge: 29-31/3 1 par (CO)- et af de tidligste fund nogensinde fra amtet.

Dystrup Sø: 1/4 1 han (LPJ,CO), 14/5 1 han (PL,Stl).

Gjerrild Nordstrand: 9/4 1 par (JOS,PL,JSP).

Kolindsund v. Koed: 9/4 1 han, 17/4 1 han (JP,LPJ,JSP,JOS,MS).

Brabrand Sø: 17/4 5 (TQ), 22-30/4 1 han (AJ,FAJ,JOS,KeH), 10+28/5 1 par (KeH,CH), 29/8 1 han (HLL).

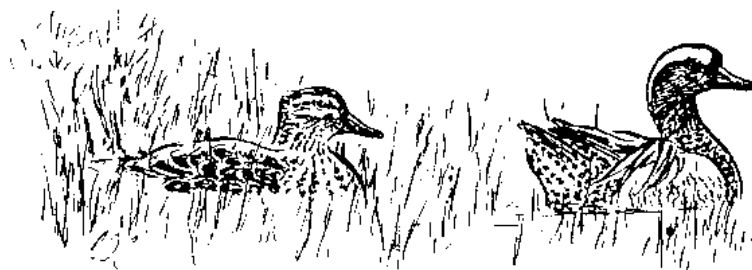
Dronningborg Bredning: 19-21/4 1 par (LTP,JP), 22+24/5 1 han (LTP).

Kysing Fjord: 1/5 2-3 (OGJ,MC).

Frederiksdal Hede: 22/5 1 par (SFP).

Grund Fjord: 2/8 7 + 17/8 1 (FFa).

Sum: 28-33 antal obs: 29 antal lok: 10 antal inds: 20

Skeænd (Anas clypeata)

01840

Vi får indrapporteret stadig færre skeænder, en tilbagegang på næsten 40% siden 1987. Størst har tilbagegangen været for Kysing Fjord, hvorfra vi tilbage i 80'erne har observationer af op til 200 Skeænder i oktober. Største 1989-obs herfra er på 11 ex! Om tilbagegangen er reel, eller skyldes manglende aktivitet i området i sep-okt, er uvist.

I denne forbindelse kan nævnes, at DOF og ØBF har besluttet at starte optællinger af fuglene i fjorden i de kommende år. Har du lyst til at deltage, så kontakt lokalbestyrelsen.

Ynglefund: Mørke Kær 4 par (SH), Brabrand Sø 1 par (AJ).

Mulige ynglepar: Dystrup Sø, Emborg Odde, Stavns Fjord, Sortesø i Skanderborg, Frederiksdal Hede, Dronningborg Bredning og Søbygård Sø.

Træk: De første skeænder ses som sædvanlig med marts; 20+23/3 1 han Hesselholm (LeB), 26/3 1 han Søbygård Sø (CH), 27/3 14 Treskelbakkeholm (TN) + 2 par Brabrand Sø (KeH, LB).

Forårsmax fra de vigtigste (=de mest velbesøgte ?) lokaliteter:

Kysing Fjord 8/4 9 (SH), Mørke Kær 1/6 6 (AJ), Ramten-Dystrup Sø 9/4 4 (LPJ, JSP, JP), Dronningborg Bredning 20/4 6 (LTP), Brabrand Sø 29/3 12 (AJ) og 8/4 10 (LB), Emborg Odde 22/6 6 (BRS). Herudover enkeltobs af 1-2 ex fra 12 lokaliteter.

2. halvår, lokalitetsmax: Søbygård Sø 28/10 6 (CH, MiB), Kysing Fjord 5/11 11 (OL)- eneste obs herfra i efteråret i- Østerby Mose 24/9 12 (JLy), Brabrand Sø 29/8 11 (LB), Eskeplet 27/8 5 (AJ).

Fornæs 19/8-13/9 i alt 4 trk (RD, JSP).

Herudover efterårsobs fra Stavns Fjord, Grund Fjord, Treskelbakkeholm, Lyngsø, Dronningborg Bredning og Sødringær.

De sidste ses 29/10 5 + 5/11 2 Søbygård Sø (CH) og 5/11 11 Kysing Fjord (OL).

Sum: 181 1. halvår: 108 2. halvår: 73 antal obs: 97 antal lokaliteter: 26 antal inds: 32

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	28	38	27	15	6	27	19	8	13	0

DYKÆNDLER

01980

Taffeland (Aythya ferina)

Ynglefund: Brabrand Sø 3 par (AJ), Mørke Kær min. 3 par (AJ, SH), Dystrup Sø 4 par (PL), Søbygård Sø min. 1 par (CH), Skaføgård Sø 1 par (JTL), Gudensø 1 par (JK), samt mulig ynglende i Udbyover Sø og Bjerregrav Mose (AJ).

Søbygård Sø og Stubbe Sø var amtets bedste lokaliteter for store forekomster af Taffeland i 1989.

De 5 største observationer var:

Søbygård Sø: 24/9 285, 30/9 262, 8/10 494 alle (CH), 15/10 404 (MiB), 5/11 257 (CH).

Stubbe Sø: 1/1 100 (PBP), 29/1 75 (SS), 7/10 55 (PL), 12/11 220 (PL), 28/12 200 (SH).

Max-tal fra andre lokaliteter, hvor Taffeland er set med 20 eller flere individer:

Rugård Sø 22/1 32 (LPJ), Slambassin, Dronningborg Bredning 19/2 24 (LTP), Havndal Sø 17/2 35 (PC), Brabrand Sø 27/2 79 (AJ), Mørke Kær 5/3 60 (SH), Udbyover Sø 26/3 50 (JP), Dystrup Sø 15/4 60 (SH), Sorte Sø 31/5 65 (AJ), Julsø 12/6 21 (JK), Fussing Sø 4/8 40 (LTP), Salten Langsø-vest 27/10 40 (PL), Kysing Fjord okt. 100 (IZN), Hesselholm, Samsø 25/11 20 (SD), søen på Jensnæs 28/11 50 (NH), Mariager Fjord 10/12 50 (JSP).

Total: 4606 Antal indsendere: 38 Antal obs.: 238

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
497	377	503	333	223	152	86	88	332	937	703	418

Troidand (Aythya fuligula)

02030

Mange pæne forekomster indrapporteret fra Stubbe Sø og Fussing Sø, og der foreligger fine regelmæssige optællinger fra disse områder udført af bl.a. PBP, CO m.fl. (Stubbe Sø) og JP, LTP, TBa m.fl. (Fussing Sø). Sammenlignes de indsendte tal fra f.eks. ovennævnte områder, varierer antallet af talte ænder dog utroligt fra dag til dag. Vi vælger at tolke dette som flytning mellem forskellige gode fourageringsområder (måske under indflydelse af jagt?).

Ynglefund: Søbygård Sø min. 1 par (CH), Vandhul ml. Hylke og Båstrup 1 par (PL), Hattemager Skov, Søften 2 par (SMJ), Emborg 2 par (ET), Mossø min 4 par (JK), Ramten-Dystrup Sø 1 par (AJ, LPJ), Bøjstrup Skov og Mørke Kær, begge 1 par (LPJ), Brabrand Sø 1 par (AJ), Kragemosen, Helgenæs 1 muligt ynglepar (JTL).

1. halvår (over 100): Fussing Sø og Stubbe Sø - se nedenfor. 2/1 200 Lindholm Hoved, Mossø (SH), med. jan 500 Kysing Fjord (IZN), 2/2 103 + 17/2 106 Brabrand Sø (AJ), 5/3 127 Mørke Kær (SH), 26/3 275 Udbyover Sø (JP), med. mar 150 (IZN) + 8/4 160 begge Kysing Fjord (SH).

2. halvår (over 100): Fussing Sø og Stubbe Sø - se nedenfor. 12/8 219 + 4 hunner m. 26 pull Mossø (JK), 20/8 110 Mossø (HP), 17/11 300 Ajstrup Bugt (TN), 19/11 300 (SH), 10/12 280 begge Kysing Fjord (OL), 16/12 200 Silkeborg Langsø - øst (BRS), Kysing Fjord med. dec 500 (IZN).

Total: 12.368 Antal indsendere: 37 Antal obs.: 305

månedssum (1), samt månedssum for Stubbe Sø (2) og Fussing Sø (3):

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
(1):	2124	630	1578	1127	451	210	94	534	299	259	1573	3489
(2):	525	49	200	20	2	20	-	-	-	150	130	800
(3):	-	4	12	-	-	-	-	60	6	-	700	1200

Bjergand (Aythya marila)

01040

Bjergand havde igen i år et flot år. Sjovt er det, at over halvdelen (ca. 65%) er set på 1 formiddag - årets første dag. Desuden må Stubbe Sø efterhånden være landets bedste ferskvandslokalitet for bjergand. Månedssum herfra vises nedenfor i tabelform. Vildtbiologisk Station har igen i år foretaget flytællinger (Fly) af vandfugle i jan/feb. Disse tal er ikke medregnet i totalen.

1. halvår: Stubbe Sø - se nedenfor. 1/1 7645 S + 40 N Fornæs (JSP), 28/1 300 Brabrand Sø (AJ), 28/1 3 Øje Sø (JTL), 12/2 5 Kysing Næs (OGJ), 12/2 1 han Ravn Sø (PL), 16/2 5 rst. Bønnerup Havn (CO), 26/2 350 Alrø (HP), 26/2 2 hunner Havnen v. Studstrup (FR), 23/4 1 hun Mørke Kær (SH), 18/5 1 han Bøgstrup Vig/Røn (AJ), 21/5 1 han Emborg Odde Mossø (PL,ET) samt 1/2 ca. 1000 Kaløvig + 10.000 øst for Endelave (begge Fly).

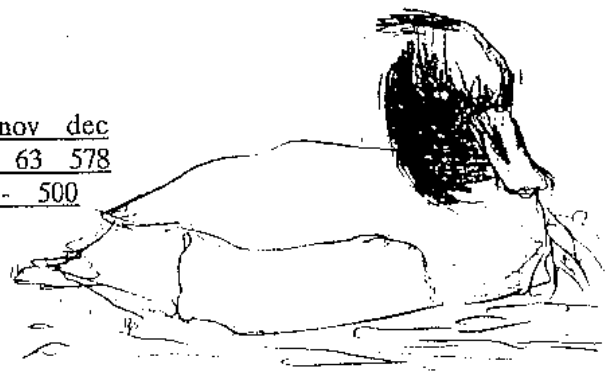
2. halvår: De første set 7/10 2 N + 8/10 3 N + 1 S begge Fornæs (HC, JSP), 24 N Kysing Næs (OGJ).

Obs over 10: 15/10 31 Helgenæs (JTL), 28/10 17 Kysing Næs (OGJ), 29/10 27 Sletterhage (LPJ), 23/11 25 rst. Øster Hedekrog, Samsø (SD).

Total: 11.603 Antal indsendere: 20 Antal obs.: 52

Månedstotal (1), samt månedssum fra Stubbe Sø (2):

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
(1):	8688	1458	660	1	2	0	0	0	6	147	63	578
(2):	500	700	390	-	-	-	-	-	-	-	-	500

Ederfugl (*Somateria mollissima*) 02060

Over en halvering af sidste års flotte tal. I følge Vildtbiologisk Stations flytællinger skulle ederfuglen stadig være i fremgang i de indre danske farvande grundet de bedre fourageringsmuligheder. Flytællingerne hjælper til at give et mere realistisk billede af forekomsten i vore farvande.

Ynglefund: Begtrup Røn min. 50 par (AJ), Anholt 30-40 par (HCa, FS, JSP), Alhale, Alrø 2 par (AJ, KB). Desuden er der set pull ved Alrø Pøller/Egehoved (NH, AJ), Kåsemade Rev (AJ), Tunø (JOS), Søby Strand (PL) samt ved Gjerrild Nordstrand (JSP).

Største flokke (over 1000): 22/1 1502 N + 950 S Fornæs (HC), 19/3 1005 Sletterhage (JTL), 4/3-27/5 3341 trk. (max. 2/4 800) Gjerrild Nordstrand (Gj), 2/9 2000 Nordstranden, Anholt (FS), 24/9 1310 Sletterhage Fyr (JC), 25/9 2000 Sønderstrand, Anholt (FS), 30/9 20.000 - 30.000 S Sletterhage (JTL), 6/10 4000 nord for Anholt (FS), 11/10 15.000 Issehoved, Samsø (LeB), 17/11 9000-12.000 Mariager Fjords udløb (PC), 1/10-18/10 61571 trk. Fornæs (max. 1/10 40.000 N), 28/10 4550 N + 592 S (HC, JSP).

Total: 140.413 Antal indsendere: 19 Antal obs.: 130

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
3485	352	2131	1649	3475	513	331	1100	33895	77735	15744	2

Havlit (*Clangula hyemalis*) 02100

Bedste år i lokalrapportens historie, hvilket dog skyldes én observation fra farvandet nord for Djursland.

Alle obs nævnes:

Farvandet nord for Djursland fra båd: 11/4 345 + 12/4 26 (begge PL), 18/4 ca. 60 (BHJ), 30/11 21 (JOS).

Fornæs: 14/1 2 S (JSP), 22/1 2 N (HC), 31/10 60 N + 1 S (RD), 18/11 4 N + 3 S (JSP), 3/12 4 N (HC).

Øvrige: 1/1 1 han Kysing Næs (OGJ), 3/1 1 hun Moesgård Strand (FAJ), 7/1 3 v. Overgård (SH), 5/2 1 han Norsminde (FAJ), 25/2 1 han Kysing Næs (OGJ), 23/3 3 Øster Hedekrog, Samsø (SD), 28/10 3 han Kysing Næs (OGJ), 30/10 2 hun Slusen, Anholt (FS), 26/11 Øster Hedekrog (SD).

Total: 505 Antal indsendere: 11 Antal obs.: 26

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
9	2	3	331	0	0	0	0	0	66	90	4

Sortand (*Melanitta nigra*) 02100

1989 når ikke foregående år til sokkeholderne! Flytællingerne foretaget af Vildtbiologisk Station i jan/feb viser koncentrationer i farvandene nord for Djursland samt havet omkring Anholt.

Gjerrild Nordstrand (1. halvår): 2/3-21/5 224 (max. 3/4 35 Ø + 100 rst) (Gj).

Fornæs (2. halvår): 29/7-18/11 4298 (max. 28/8 2591 N) (JSP, HC, m.fl.).

Øvrige obs (over 10): 1/1 91 N + 1 S Fornæs (JSP), 2/4 50 N Fornæs (CO), 11/4 59 Grenå-Hevring Bugt fra båd (PL), 11/4-19/4 2605 nord for Djursland (PL), 20/4 10 Tunø (JOS), 3/5 15 Hov-Sælvig (AJ), 24/5 11 v. Vejrø (PL), 2/9 200 v. Hjelm (TN), 28/9 13 Lushage (JC).

Indlandsobs: 9/4 9 rst Flakket, Anholt (CO), 2/6 1 han + 1 hun kanal i Overgård Inddæmningen (AJ), 12/6 6 han Julsø (JK).

Total: 7792 Antal indsendere: 10 Antal obs.: 53

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
92	6	310	2740	60	11	10	3506	264	769	24	0

Fløjsand (Melanitta fusca)

Et normalt år for fløjsand. To indlandsobservationer dog usædvanlige. Det drejer sig muligvis om "nødlandinger" under nattræksforsøg over Jylland, eller skadede fugle?

Alle obs nævnes.

1. halvår: 1/1 Kysing Næs (OGJ), 4/3 4 Ø + 12/3 7 Ø Gjerrild Nordstrand (JSP), 11/4 14 Grenå-Hevring Bugt, fra båd (PL), 11/4 - 12/4 674 nord for Djursland (PL), 18/4 500 NØ for Anholt (FS).

2. halvår: 21/9 10 N Kysing Næs (HLL), 7/10 11 N + 1 S Fornæs (HC), 8/10 279 N + 24 S Fornæs (JSP, HC), 8/10 2 Kysing Næs (OGJ), 14/10 10 N + 2 S Fornæs (HC), 15/10 1 han Øster Hedekrog, Samsø (LeB), 28/10 7 Kysing Næs (OGJ), 12/11 4 N + 1 S Fornæs (JSP), 19/11 14 rst Kysing Næs (LB), 25/11 7 Mariager Fjords munding (TN).

Indlandsobs: marts 1 hun Knudsø (JCH), 3/9 1 hun Horskær Spids, Knudsø (JK) - måske samme fugl?

Total: 2057 Antal indsendere: 12 Antal obs.: 24

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1	0	12	1189	500	0	0	0	1	330	25	0

Hvinand (Bucephala clangula)

Også i år en del sommerobs. Noget kunne tyde på, at der er basis for opsætning af redekasser på en række lokaliteter i amtet, så hvem mon skaffer Århus Amt det første ynglende par hvinænder?

Sommerobs (alle nævnes): 4/6 1 Fussingsø (TBa), 5/6 1 Mørke Kær (SH), 21/6 1 Dronningborg Bredning (LTP), 15/6 2 hun Mørke Kær (SH), 20/6 36 Mossø (JK), 23/6 1 hun Kristrup Enge, Randers (EN), 7/7 6 hun Mørke Kær (JW), 9/7 1 hun Langsø, Løvenholm Skov (SS), 16/7 7 slambed, Randers Fjord (JP), 18/7 1 han + 1 hun Østerby Mose (JH), 20/7 3 Dronningborg Bredning (JTP), ult jul 1 Kysing Fjord (IZN).

Der blev under Vildtbiologisk Stations flytællinger i feb observeret nogle store flokke af Hvinænder i amtet: ca. 2000 mellem Randers Fjord og Mariager Fjord, 1000 Kalø Vig, ca. 1000 Stavns Fjord, ca. 1000 ved Alrø (Fly).

1. halvår (over 50): 7/1 300 v. Overgård (SH) + 63 Stubbe Sø (SS), 22/1 350 Mariager Fjord (TN), 23/1 100 Kysing Fjord (TQ), 26/1 67 rst Kalø Slot (TKC), 29/1 250 Ajstrup Bugt (JP) + 50 Stubbe Sø (SS), pri jan 200 Kysing Fjord (IZN), 13/2 50 Kysing Fjord (PL), 16/2 230 Fjellerup Strand-Gjerrild Nordstrand (CO), 26/2 225 Alrø (HP) + 138 Helgenæs rundt (LPJ), 3/3 60 rst Løgten Bugt (JSP), 5/3 120 Kysing Fjord (TKC), 25/3 85 Stavns Fjord (LeB), 27/3 600 Treskelbakkeholm (TN), 30/3 175 Møllegrunden, Randers Fjord (AJ), 8/4 75 Kysing Fjord (SH).

2. halvår (over 50): 14/10 400 Mariager Fjord (TN), 17/11 1000 + 18/11 400 (pga. jagt!) Ajstrup Bugt og 18/11 50 Havnø Bugt (alle TN), 19/11 80 Kysing Fjord (SH), 25/11 2560 Mariager Fjord (TN), 10/12 100 Råby Odde (LTP) + 90 Kysing Fjord (OL), 23/12 2510 Mariager Fjord + 100 Dania + 50 Fladbjerg (alle TN).

Total: 11727 Antal indsendere: 41 Antal obs.: 214

Toppet Skallesluger (Mergus serrator) 2210

Ynglefund: 3 par Barnekold, Stavns Fjord, 1 par Begtrup Vig (begge AJ), 2-4 par Tunø (JOS), 2-3 par Gjerrild Nordstrand samt flere par Kysing Fjord (MC).

Større flokke (over 25): 5/3 35 Møcsgård Strand (TKC), 5/3 30 Stubbe Sø (PBP), 17/3 30 Havknuden, Grenå (FR), 19/4 52 Tunø (JOS), 1/8 350 Sødring Kær (EN), 19/8 25 Kysing Fjord (MC), 17/10 52, 25/11 63, 26/11 83 alle Hesselholm, Samsø (LeB).

Træk: 4/3-22/5 255 (max 13/5 87) Gjerrild Nordstrand (Gj).

Total: 1365 Antal indsendere: 27 Antal obs.: 127

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
18	45	236	1612	245	29	2	378	3	75	118	9

Stor Skallesluger (Mergus merganser) 2230

Som sædvanlig større tal fra Stubbe Sø i vinterhalvåret. Bemærk også de usædvanlig store observationer fra Ørnsø.

Stubbe Sø (over 500): 3/1 700 (JSP), 7/1 511 (SS), 12/2 1041 (CO), 19/2 500 (PBP), dec 800 (PBP).
Ørnsø (over 50): 8/1 75-100 og 29/1 100-125 (begge JCN), 28/11 50 (SFP), 9/12 75 + 29/12 500 (begge JCN).

Brabrand Sø (over 50): 17/2 70 (AJ), 19/2 69 + 23/2 61 + 26/2 85 (alle LB), 3/3 53 (SBN).

Andre lokaliteter (over 50): 16/1 200 Julsø (BRS), 5/2 56 Rugård (LPJ), 19/2 125 Salten Langsø (GG), 4/3 85 Stilling-Solbjerg Sø (SH), 5/3 52 Mørke Kær (SH), 7/3 60 + 8/3 69 + 10/3 76 alle Lyngsø (JCN), 11/3 50 Dronningborg Bredning (JP), 25/12 75 Silkeborg Langsø v. Kaldgårdsvig og 26/12 160 - 160 Silkeborg Langsø, østbassin (begge BRS).

Forårets sidste: 14/5 3 trk Fornæs (PL, Gj) 16/5 1 hun Bryrup Langsø (JB), 21/5 1 han Silkeborg Langsø (BRS).

Sommer: 12/6 1 han Julsø + 6/8 1 han Lillesø (ikke flyvedygtig) (begge JK).

Efterårets første: 2/9 1 hun Salten Langsø (GG), 20/10 4 Pøtsø (SFP).

Total: 7525 Antal indsendere: 46 Antal obs.: 207

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2402	2335	926	68	5	1	0	1	1	4	185	1599

HØGEFUGLE (Accipitriformes)

En af de faktorer, som har størst indflydelse på materialets størrelse, er aktivitetsniveauet ved amtets træksteder, her først og fremmest Gjerrild Nordstrand og Moesgård.

Ligesom i 1988, forsøger vi også i år at give en oversigt over antallet af observationsdage ved de to træksteder. Dette er ikke altid nemt, da kun de færreste ornitologer oplyser om, hvormange dage de har besøgt disse lokaliteter. En del af materialet fra Gjerrild Nordstrand er i år samlet af HC, som også har lavet en opgørelse over antallet af dage med aktivitet på stedet:

Antal dage med besøg ved Gjerrild Nordstrand og Moesgård i 1989 (tal fra Moesgård i parentes, da oplysningerne herfra er ufuldstændige):

	Gjerrild	Moesgård
marts	17	(9)
april	24	(7)
maj	19	(5)
juni	7	(0)

Da en opgørelse over ⁶⁷aktiviteten på træklokaliteterne er vigtig for at foretage en tolkning af materialet, opfordres alle til at oplyse om det samlede antal dage, man har besøgt amtets træksteder. Mange glemmer også stadig at notere tidrummet (klokkeslet) for deres observationer, hvilket til tider gør behandlingen af materialet ret vanskeligt. HUSK det!!

Hvæpsvåge (Pernis apivorus) 02210

Et år indenfor de normale, brede rammer for hvæpsvåge i Århus amt. Der er et par pæne træk-dage fra Gjerrild i foråret, hvor dage med over 50 absolut ikke ses hvert år. Hvæpsvågen kom tidligt i år, således er april-fundet fra 1989 kun det 3. fra 1980'erne .

Yngel: 8-10 par på 6 lokaliteter.

Der er set territorialflugt 14/5 og 12/6.

Sommertrk/forlænget trk: 26/6 4 trkf. Gjerrild Nordstrand (HC), 9/7 4 NV Hesselholm (SD), 12/7 2 N Hesselholm (SD), 13/8 1 trkf Gjerrild Nordstrand (HC).

Øvrige: Første: 30/4 1 hun rst Moesgård (JTL), 4/5 4 Engen, Anholt (JS), 4/5 1 SV Risskov (HLL). Moesgård: 30/4 1 hun rst (JTL), 15/5 2 N + 3 rst (TKC,HP), 16/5 4 (JA), 21/5 2N + 22/5 1N + 28/5 3NV (JTL).

Risskov: 8 trk, 4/5 - 27/5 7N + 12/6 1N (HLL).

Gjerrild Nordstrand: 7/5 - 25/5 i alt 183 trk (JA,PL,Stl,HP), dage over 10 ex:

16/5 24, 19/5 11, 21/5 15, 24/5 33, 25/5 71 (JA,GJ,PL,Stl).

Hesselholm: Blot 29/5 1 (LeB).

Helgenæs: 15/5 1N + 27/5 4N (JTL).

Efterårets største: 28/8 3 Silkeborg (SFP), 20/8 3 Mossø (HP), 23/8 3 Salten Langsø (GG), 26/8 4 Ørnsø (JCN), 11/9 3 Funder ådal (JCN).

Sidste: 11/9 3 Funder ådal (JCN), 24/9 1 juv Ørnsø (JCN), 30/9 2 Funder ådal (JCN)

Total: 311 Indsendere: 28 Obs: 111

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	1	235	27	15	18	15	0	0	0

Sort Glente (Milvus migrans) 02380

Et af de største år med i alt 12-15 fugle. Bemærkelsesværdig er de mange obsdage fra Gjerrild og ikke mindst den store dag med 3-4 ex. Desuden en meget tidlig forekomst, der er rekord i amtet. Martsfund

er sjældne selv i DDR og Polen ifølge B. Gensbøl, Rovfuglene i Europa. Se iøvrigt DOFT 1977 nr.1-2 og Søravnen 1988:2.

Alle obs nævnes:

26/3 1 N Gunnerup Mose (JH) er 13 dage tidligere end den tidligere rekord fra 8/4 1981. Fuglen er set under gode omstændigheder. Den rekordmilde vinter vender tilsyneladende op og ned på flere arters ankomst- og afrejsetid. Se f.eks. også Rørhøg og Blå Kærhøg.

Herefter 12/4 1 NV Salten Langsø (OGJ) og 30/4 1 Gjerrild Nordstrand (JA).

Gjerrild Nordstrand: 30/4 1 + 1/5 1 trk (JA), 16/5 1 udtrk ved Gjerrild - derpå Ø ved Sangstrup Klint - så indtrk ved Fornæs og påny N (JSP), 21/5 1 trk + 25/5 3-4 (JA).

Øvrige: 15/5 1 Emborg Odde (JK), 20/5 1 N Norsminde (MC), 21/5 1 S Brabrand (LB), 30/5 1 NV Hesselholm (LeB). Endelig 4/6 1 N Rønne (JSP).

Rød Glente (*Milvus milvus*)

02390

Et meget magert år, måske det ringeste nogensinde i relation til de mange bidragydere. Ingen yngle- eller efterårsagttagelser er indberettet.

Alle obs nævnes:

sommer: 6/6 1 N Svenstrup v/Hammel (CH), 16/6 1 Hårvej, Hinnerup (JDK).

Forår: 7/3 1 S Døde Å (TB), 17/3 1 NV Århus C (OGJ), 26/3 1 ad N Moesgård (JC,JTL,HP), 7/4 1 Tirstrup (MR), 9/4 1 Anholt (CO) + 1 N Moesgård (HP,SS), + 1 N Ålsrode (OF) + 1 S Tomkær (OF, evt. samme fugl), 10/4 1 fou Gjerrild (LPJ), 28/4 1 Svejstrup Enge (JK), 1/5 1 N Risskov (HLL), 2/5 1 V Gudenåen v Randers (LTP), 13/5 2 rst Gjerrild Nordstrand (PL,Stl), 14/5 2 S Helgenæs (JTL), 14/5 1 Mørke Kær (SH).

Total: 16-20 antal obs: 20 antal inds: 16 Lokalteter: 12

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	3-4	6-7	5-7	2	0	0	0	0	0	0

Havørn (*Haliaeetus albicilla*)

02490

18 obs af ca 5 ex. Heraf danner 14 obs sammen med en obs fra forrige års slutning en flot dokumentation på en overvintrende havørn ved Stubbe Sø. "Denne overvintring skulle være den første dokumenterede i amtet siden 1962/63, hvor 2 havørne overvintrede ved Salten Langsø (JTL)". Ifølge årsrapporten "Nyt om fugle i Danmark 1980-83", som er under bearbejdning af rapportgruppen, foreligger der dog fra perioden 26/10 1980 - 31/3 1981 en række obs af en imm. havørn ved Salten Langsø, hvilket således er den sidste kendte overvintring i amtet. Fra andre danske vinterrastelokaliteter har man kendskab til at Havørne kan vende tilbage år efter år, når de en gang har fundet sig et tilfredsstillende område. Det bliver spændende, at følge om vort amt kan opleve dette.

I 1988 sås 1 ad havørn 28/12 ved Stubbe Sø. Det er formentlig samme fugl, som derefter kunne ses indtil 4/3 1989:

29/1 - 4/3 14 obs af 1 ad havørn Stubbe Sø.

Fra efteråret bemærkes især 2 Havørne på Anholt i efterårsferien, hvilket er ret usædvanligt:

12/10 - 15/10 2 juv rst Anholt (HC,PL,FS).

Øvrige : 30/9 1 NV Astrup Mose (HeC), November 1 Vessø/Mossø/Emborg (medd til PL af Jan Kjærgård).

Rørhøg (Circus aeruginosus)

02600

Usædvanligt ankomstmønster uden martsobs, samt sene førsteobs fra april, men med et fund i februar, der må være rekord. Bemærk også igen i år et dec-fund.

Fra Samsø, som må betegnes som artens kerneområde i Østjylland, foreligger i alt 58 obs, fordelingen af disse vises nedenfor, i skemaform.

Yngel (antal par): Kragemosen Samsø 1, Vesborg Fyr Samsø 1, Stubbe sø 1.

Mulige ynglelokaliteter: Kysing Fjord, Sødring Kær, Søby, Brabrand Sø, Kristrup Enge, Tebbestrup Enge, Emborg Odde, Grund Fjord, Bjerregrav Mose.

Fra Brabrand Sø er der ikke indrapporteret nogen ad han, og det er tvivlsomt om rørhøg ynglede her i 1989.

Parringsflugt + indsamling af redemateriale er set: 21/4, 4/5, 14/5.

Første obs : 13/2 1 Uggelhuse (JH), 1/4 1 hun Brabrand Sø (AJ) + 1 2K han Brabrand Sø (JTL), 7/4 1 han + 1 hun Anholt (CO).

Moesgård: 19/4 1 (Peter Nygaard via SS), 21/4 3 N (SS), 22/4 1 NV (JTL,OGJ,SS), 30/4 2 N (JTL), 15/5 4 N (TKC,HP).

Gjerrild Nordstrand: 15/4 - 27/5 48-51 trk, april: 10-11, maj 38-40.

Største dage: 23/4 6 (Gj), 14/5 7 (Gj,PL), 19/5 5 (Gj,JA), 21/5 2-3 (Gj,OF,OGJ).

Efterårets største: 6/8 3 Kristrup Enge (LTP), 13/8 + 19/8 + 21/8 2 brune Kysing Fjord (TB,MC,-HLL), 18/8 1 han + 3 juv Kragemosen (LeB), 25/8 + 29/8 2 brune Brabrand Sø (AJ,HLL), 9/9 2 Alrø (OGJ).

Sidste: 12/9 1 juv Halykær Mark, Falling (SS), 24/9 1 ad hun Brabrand Sø (SBN) + 1 ad hun Salten Langsø (GG), 23/12 1 hun Treskelbakkeholm (TN).

Total: 227 Indsendere: 42 Obs: 191

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	1	0	39	100	10	14	52	10	0	0	1

Fra Samsø foreligger i alt 58 obs, med flg. månedsfordeling:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	11	27	2	11	7	0	0	0	0

Blå Kærhøg (Circus cyaneus)

02610

Et pænt år når det tages i betragtning, at der ikke blev set mange blå kærhøge ved Gjerrild. Forårstrækket var igang allerede i slutningen af marts.

Med en sommerobs samt flere fra august kan det fastslås, at efterårstrækket startede meget tidligere end normalt. For andet efterår i træk viste Anholt sig som en god rastelokalitet.

For første gang er der et stort antal obs fra vinteren, og det har været muligt at udarbejde et kort over rastelokaliteter med min 2 obs i perioden 1980-89.

Forår:

Moesgård: 27/3 1 (FR), 4/5 1 NN (JTL), 5/5 1 (OGJ).

Gjerrild Nordstrand: 23/3 - 7/5 26 trk. Marts 2, April 14, maj 10. Store dage: 22/4 4, 23/4 3, 30/4 3, 3/5 3 (JA,Gj).

Anholt: 8/4 2 (CO), 1/5 - 10/5 5 (JS).

Samsø: 21/4 - 5/5 4 (LeB,SD,AJ).

Sidste : 16/5 1 brun Glatved Strand (OF) + 1 brun N Risskov (HLL), 27/5 1 2K rst Helgenæs (JTL).

Efterår: Første (Alle juli- og augustobs nævnes): 28/7 1 han Østerby, Samsø (JH), 13/8 1 brun Kolindsund (LPJ), 15/8 1 hun Lillering (HR), 20/8 1 juv Assedrup enge (OGJ), 26/8 1 hun + 1 juv Tved (SEL), 27/8 1 hun Ørkenen, Anholt (FS).

Anholt: 27/8 1, 3/9,1, 9/9 1, 11/9 2, 15/9 2, 1/10 5 (alle FS).

Helgenæs: 15/10 2, 16/10 1 (JTL).

Kysing Næs: 30/9 1, 5/10 1 (OGJ).

Vinter: Langt flere vinterobs end sædvanligt, vel pga. den milde vinter. Se kort og skema.

	Jan	feb	mar	nov	dec
1980:	4	0	4	2	0
1981:	0	0	3	4	7
1982:	0	0	7	7	4
1983:	4	6	4	3	5
1984:	2	2	3	2	3
1985:	1	1	4	2	4
1986:	3	2	4	2	6
1987:	6	7	3	6	2
1988:	6	3	2	12	4
1989:	18	7	21	9	4

Antal overvintrende Blå Kærhøg i Århus amt 1980-89.
Kun lokaliteter med min 2 obs. er medtaget.

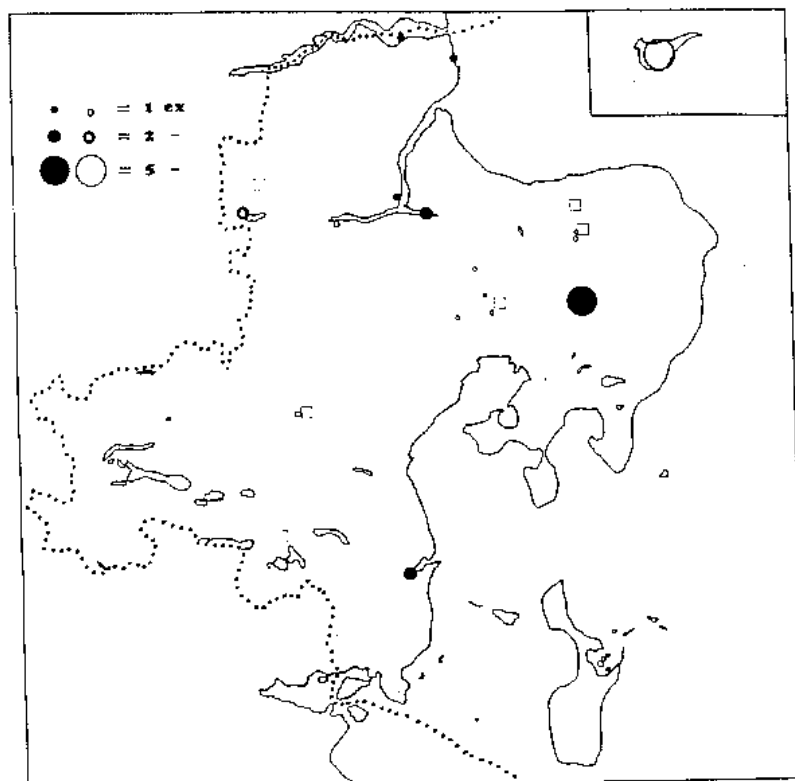

Fig. 5: Rast-lokaliteter med blå kærhøg i Århus amt 1989.
Kun lokaliteter med rastende fugle medtaget.
Fyldte prikker = rastoobs i perioden dec, jan og feb,
samt evt i træktiden.
Åbne prikker = lokaliteter med rastende fugle i træk
tiden, men aldrig i vintermånederne.
□ = et exlobs jan-med marts og dec.

Total: 154 Indsendere: 38 Obs: 123

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
18	7	21	30	25	0	1	6	9	25	9	4

Hede-/Steppehøg (Circus pygargus/macrourus)

1 obs. Det må være første gang i 1980'erne uden en eneste hede-høg.

25/5 1 trk Gjerrild Nordstrand (JA).

Duehøg (Accipiter gentilis)

02670

Stor stigning i antallet af obs. Den anden milde vinter i træk har vel betydet en formindsket dødelighed blandt duehøgene. Om et par sæsoner kan det måske ses ved en stigning i antallet af ynglepar, dvs. spredning til nye lokaliteter.

Yngel: 1 redefund + 14-15 sandsynlige/mulige ynglepar.

Parrings-/territorieflugt er set: 19/2, 21/2, 26/2, 5/3, 12/3.

Skrig hørt: 12/2, 14/2, 21/3, 28/3, 1/4, 4/5, 8/8.

Træk: Gjerrild Nordstrand: 7/3 1 trk (Gj), 27/3 1 N (CO), 9/4 1 (JOS), 9/4 - 28/4 9 trk, max 20/4 3 trk (Gj).

Moesgård: 12/3 1 N + 27/3 1 N (HP), 28/3 1 (JA).

Total: 130 Indsendere: 43 Obs: 123

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
3	9	32	34	9	6	4	8	5	8	9	4

Spurvehøg (Accipiter nisus)

02689

Ynglefund: 10 par i et undersøgelsesområde vest for Århus (JTL) plus 10-12 lokaliteter med 14-16 ynglepar indrapporteret. Heraf har SMJ alene registreret 11 ynglepar med gennemsnitlig 3.5 unger pr par indenfor et område på 7 gange 10 km; Flot. Området har ca. 840 ha. skov, hvoraf 2/3 er gran (SMJ).

Forårstræk: Ingen umiddelbar sammenhæng mellem trækket ved Gjerrild og Moesgård.

Gjerrild Nordstrand: 1/3-27/5 813 trk, mar 72, apr 359, maj 372. Hovedtrækket faldt 13/4-7/5 med 692 trk. Største dage: 15/4 54, 21/4 60, 30/4 47, 1/5 130 (Gj m.fl.)

Moesgård: 11/3-15/5 119 trk, mar 71, apr 34, maj 14. Hovedtrækket faldt 11/3-9/4 med 103 trk. Største dage: 12/3 15, 26/3 15, 27/3 18, 28/3 15, 9/4 19. (HP, JTL, FR, JA, JC, TKC, TO).

Nordsamsø (Hesselholm, Issehoved): 11/3-5/5 54 trk. Heraf Hele 47 d. 21/4 (SD), som også var bedste aprildag ved Gjerrild.

Risskov: 28/3-24/4 14 trk (HLL).

Efterårstræk: Kun 8 ex er indrapporteret trk: 3-6/10 6 trk Hesselholm (SD), 8/10 1 V Gjerrild (HC), 31/10 1 S Mindeparken Århus (TO).

Total: 1386. Antal indsendere: 40. Antal obs: 347.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
15	14	185	469	462	7	14	21	23	43	24	17

Musvåge (Buteo buteo)

02870

Ynglefund: 38 lokaliteter med 54-63 ynglepar indrapporteret.

Forårstræk: Gjerrild Nordstrand: 7/3-7/6 1781 trk, mar 193, apr 1135, maj 447, jun 6. Største dage: 13/4 205, 15/4 313, 19/4 80, 1/5 138. (Gj, HP, JA m.fl.)

Moesgård: 9/3-15/5 1404 trk, mar 1214, apr 144, maj 46. Største obs: 11/3 809 (Moesgård rekord), 12/3 148, 26/3 107, 28/3 53. (HP, FR, JOS, TKC, JC, OGJ, JTL, HLL).

Akkurat som for spurvehøg falder hovedtrækket af musvåge noget senere ved Gjerrild end ved Moesgård. Forsinkelsen forklares imidlertid fint med en række marts obs fra Djursland af rastende-/returtrækkende musvåger: 11/3 175-200 S Ålsrode (OF), 11/3 150 rst Stubbe Sø (Else Saal via JTL), 12/3 150-200 S Stubbe Sø (JPL), 12/3 22 SV Grenå (CO), 31/3 20 S Grenå Enge (CO), 9/4 80-90 S Ålsrode (OF).

Mange våger forsøgte udtræk ved Gjerrild i marts, max 12/3 158 trkf (Gj), men først omkring midten af april kom der gang i det egentlige træk.

Øvrige forårstræk: Nordsamsø: 11/3-13/5 245 trk. Flest 11/3 44-48 ØNØ Hesselholm (SD), 12/3 36 ØNØ Hesselholm (SD), 21/4 119 Issehoved, trk mod Helgenæs (SD).

Anholt: 8/4 47 Ø Totten (CO), 15/4 24 N Nordbjerg (FS).

Risskov: 5/3-4/5 158 trk, flest 12/3 45, 18/4 32 (HLL).

Andre: 9/3 18 N Brabrand Sø (AJ), 17/3 23 N Havkude (FR), 13/4 52 trk Stubbe Sø (PBP), 30/4 56 trk Stubbe Sø (PBP).

Efterårstrækket: Fint træk over Nordsamsø, ellers meget få obs af få fugle. Nordsamsø: 27/9-15/10 271 trk, flest 27/9 40 NNV Issehoved, set fra Lushage, Helgenæs (JC), 3-5/10 199 N-NV Hesselholm (SD).

Total: 5544. Antal indsendere: 46. Antal obs: 668.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
46	47	2197	1875	700	73	22	61	129	300	52	42

Fjeldvåge (Buteo lagopus)

02900

Et ret dårligt år mht. træk, endda på trods af pæn dækning ved Gjerrild. Til gengæld ret mange overvintrende fjeldvåger, især fra 2. halvår.

Forårstræk: Gjerrild Nordstrand: 7/3-5/5 70 trk, mar 17, apr 45, maj 8. Flest 21/3 11, 15/4 19, 18/4 7. (Gj, JA, OF, HP, LB, JSP, OGJ).

Nordsamsø: 12/3-7/5 10 trk (LeB, AJ, SD).

Moesgård: 4/5 2 (JTL), 21/5 1, som samtidig var forårets sidste i amtet (JTL).

Risskov: 12/3 1 N (HLL), 22/4 1 N (HLL).

Andre: 8/4 2 Ø Totten, Anholt (CO), 8/4 1 Ø Silkeborg Nordskov (JCN), 22/4 3 N Salten Langsø (GG).

Efterårets første: 27/8 1 Anholt (FS), 30/8 1 Spørring Ådal (PT), 17/9 1 Sletterhage (LPJ).

Efterårstrækket var meget ringe, bedste lokalitet blev Helgenæs med i alt 7 trk + 2 rst i perioden 17/9-17/10, max 30/9 5 S + 2 rst (JTL, LPJ, CO).

Største obs fra efteråret iøvrigt blev: 15/10 5 Kolindsund, disse blev overbegloet af en hel DOF-ekskursion (LPJ m.fl.).

Vinter (jan-feb og dec): Vinterobs, som kan være overvintrende stationære fugle, haves fra flg. lokaliteter:

Kolindsund (max 3 28/12 (TB)), Hevring, Fussingø/Tuemosen, Råby Kær/Odde, Støvringgård Enge, Overgårds Enge, Trige, Drastrup Enge, Ansø Enge, Kalø, Oldrup/Åkjær, Hørbylunde, Anholt, Dyrby Krat, Helgenæs og Bjerregrav Mose.

Sum: 203 obs: 145 inds: 41

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
9	8	36	63	16	0	0	2	11	22	15	14

Stor Skrigeørn (Aquila clanga) SU-art.

22/5 1 imm N-V kl. 11.17-11.25 Brabrand Sø. Ikke beskrevet til SU.

Arten er SU-art, og fundet skal derfor godkendes af SU, før det må refereres.

Skrigeørn sp. (Aquila clanga/pomarina)

19/5 1 forsøgte udtræk ved Gjerrild Nordstrand (JA, Gj).

Bør beskrives til SU, som ihvertfald tidligere har behandlet ubestemte Skrigeørne.

Fiskeørn (Pandion Haliaetus)

03010

Et normalt år. En uregelmæssig dækning på Gjerrild Nordstrand gav små tal herfra. Se iøvrigt Sørvæn 2/90 vedr. fiskeørnen i Århus amt 1980-89.

Træk:

Første: 27/3 1 N Malling (OGJ), 4/4 2 Torup Sø (EBu) + 1 udtrk Grenå (CO) + 2 Anholt (CO).
Moesgård: 7/4 1 (SS), 8/4 1 (JTL,ER,SS), 17/4 1 (SS), 18/4 1 (SS), 22/4 2 N (JTL,FR,SS), 3/5 1 N (FR), 7/5 1 N (JTL).

Gjerrild Nordstrand: 15/4 - 25/5 23 trk, april 18, maj 5. Største dage: 21/4 5 trk (Gj), 30/4 4 trk (FR,OGJ,JDK).

Samsø: 21/4 1 N Issehoved (SD), 23/4 2 NNV Hesselholm (SD), 5/5 1 NNV Issehoved (AJ), 7/5 1N Hesselholm (LeB),

Efterår, største obs: 6-7/8 + 20-24/8 2 rst Søbygård Sø (CH), 18/8 4 Salten Langsø (GG), 27/8 3 rst Skalmstrup Vig + 1 NNØ Støvringgård Skov (AJ), 1/9 2 Grund Fjord (FF), 2/9 2 Salten Langsø (FF).

Træk: 27/8 1 S Helgens (JTL), 10/9 1 S Kysing Næs (OGJ).

Sidste: 17/9 1 Dronningborg Bredning (LTP), 24/9 1 Grund Fjord (FF), 16/10 1 Glenstrup Sø (PR+ER).

Total: 133 Indsendere: 41 Obs: 121

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	1	50	29	9	6	23	14	1	0	0

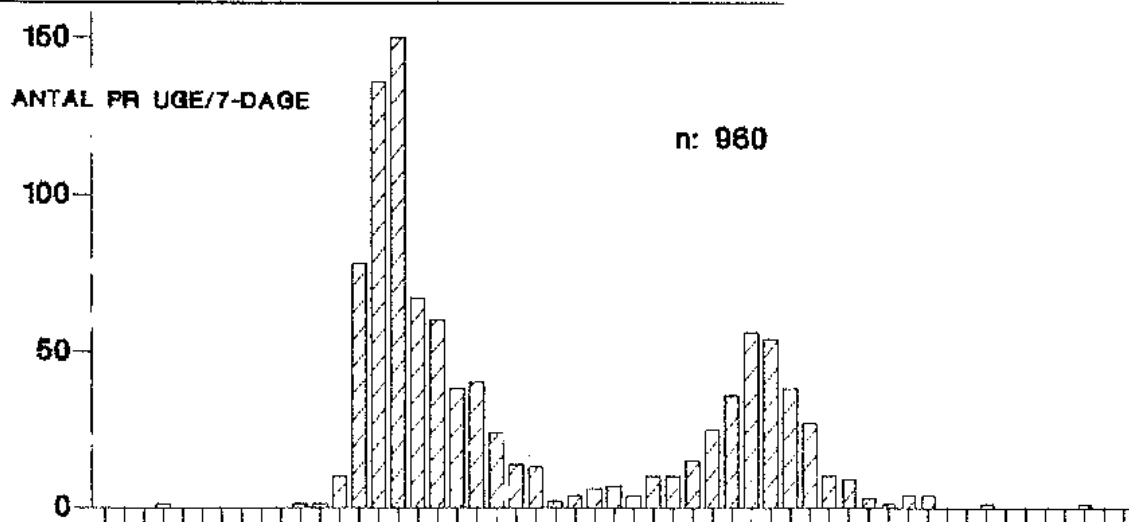

Fig. 6: Samtlige obs af fiskeørn i Århus amt 1980-89 fordelt på 7-dagesperioder.

Det ses at fiskeørnens forårstræk sætter ind i første uge af april, og kulminerer på 3 uger (visse år kan det fortsætte langt ind i maj). Fra med juli synes det som om der indledes et svagt tiltræk, dette vokser uge for uge, for at kulminere ult august. Efter med sept ses efterløjerne. Fundene fra jan, nov og dec er alle fra det ekstremt milde år 1988.

FALKE (Falconiformes)Tårnfalk (Falco tinnunculus)

03040

I de seneste år er der blevet skrevet og talt meget om tårnfalkens status, specielt i forbindelse med landbrugs- og miljødebatten. Mange har set en nedgang i bestanden som et udslag af, at vi er ved at "lukke" de ekstensivt dyrkede åbne landskaber, hvor tårnfalkens byttedyr trives. Er tårnfalken reelt en art i tilbagegang? LTP skriver: "Set langt hyppigere i 89 end i de seneste fem år. Er således set ved de fleste besøg ved Randers Fjord og Gudenåen året rundt". Flere har sikkert set en lignende tendens. Spørgsmålet er så bare om fremgangen blot skyldes to milde vintre, således at tendensen slet ikke er nogen tendens alligevel?

Ynglefund: 16-20 lokaliteter med 24-29 par indrapporteret. I otte af tilfældene er juvenile iagttaget.

Forårstræk: Gjerrild Nordstrand: 9/4-25/5 35 trk, apr 28, maj 7. Flest 14/4 9, 19/4 4. (Gj, JA, HP).
Moesgård: 11/3-15/5 13 trk, mar 8, apr 1, maj 4. Flest 11/3 3. (JA, TQ, HP, TKC, JTL, JC, PL).
Alle andre: 5/3 2N + 1S Risskov (HLL), 10/3 1 N Universitetsparken (TKC), 29/4 1 V Adslev (ET),
29/4 1 N Hørning (ET), 30/4 1 S Pinds Mølle (ET), 23/5 1 N Risskov (HLL).

Efterårstræk: Anholt: 27/8 5 trk Ørkenen (FS), 3/9 6 Ø (FS). Risskov: 11/9 1 SV (HLL), 24/9 2 S (HLL). 11/9 1 S Kysing Fjord (HLL).

Største rst: 28/8 7 musende Sønderbjerg, Anholt (FS), 24/9 13 Kolindsund (MSt).

Total: 520. Antal indsendere: 40. Antal obs: 397.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
35	25	58	86	73	22	23	45	52	32	21	48

Aftenfalk (Falco vespertinus)

03070

Invasion i maj, som i vores amt kun bemærkes ved Gjerrild Nordstrand.

I Nordjylland kulminerer invsionen i dagene 24-25/5, begge dage ses 39 ex. ved Skagen (Fugle i Nordjylland 1989).

Gjerrild Nordstrand: I alt 13-15 fugle herfra: 2/5 3-5 trk (2 2K hanner, 1 imm el. hun (JA, Gj), 4/5 1 trk han (JA, Gj), 16/5 1 hun Ø (RD), 25/5 6 trk (JA, Gj).

Aften-/tårnfalk (Falco vespertinus/tinnunculus)

22/5 2 Gjerrild Nordstrand (JA)

Lærke-/Aftenfalk (Falco subbuteo/vespertinus)

27/5 1 N Helgenæs (JTL), 2/9 2 Salten Langsø (GG)

Dværgfalk (Falco columbarius)

03090

I alt 80 fugle er en markant tilbagegang fra de seneste år. 6 fund fra efteråret er ikke imponerende, men til gengæld bør 4 vinterobs fremhæves.

Forårets første: 24/3 1 Elsegårde Skov (JPL), 27/3 1 hun N v. Hørslev (KeH), 27/3 1 rst Emborg Odde (PL), 27/3 1 Helgenæs (AJ).

Sidste: 14/5 3 N Helgenæs (JTL), 15/5 1 N Risskov (HLL), 21/5 1 N Gjerrild Nordstrand (Gj).

Gjerrild Nordstrand: 9/4-21/5 39 trk, apr 16, maj 23. Hovedtrækket faldt 29/4-7/5 med 27 trk. Største obs: 2/5 7, 15/4 3, 29/4 3, 30/4 3, 1/5 3, 4/5 3, 5/5 3. (Gj, JA m.fl.).

Moesgård: 28/3 2 N (OGJ, FR), 8/4 2 N (SS, FR), 18/4 1 N (SS), 4/5 1 N (JTL), 5/5 1 hun N (HP, OGJ).

Anholt: 9/5 3 Nordbjerg (JS).

Samsø: 21/4 1 han NØ Hesselholm (SD), 5/5 1 V Kragemose + 1 N Sandballegård + 1 rst Nordby (AJ).

Risskov: 23/4 1 N + 1/5 1 N + 15/5 1 N (HLL).

Efterår: Den første 17/9 1 V Dronningborg Bredning (LTP), derefter 26/9 1 SV Vorup (LTP), 3/10 1 han NØ + 5/10 1 SV Hesselholm (SD), 7/10 1 Øer v. Ebeltoft (JPL), 28/10 1 indtrk Fornæs (JSP).

Vinter: 9/1 1 Silkeborg Sønderskov (BRS), 28/1 1 hun/juv Kolindsund (TB), 4/12 1 hun rst Kysing Fjord (OGJ), 29/12 1 ad han rst Kolindsund (JSP).

Total: 80. Antal indsendere: 25. Antal obs: 65. Lokalteter: 25.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2	0	6	26	38	0	0	0	2	4	0	2

Lærkefalk (Falco Subbuteo)

03100

Meget stort år med ialt 57 fugle, hvoraf Gjerrild tegner sig alene for 47 fugle i foråret.

Forår: Gjerrild Nordstrand: 15/4-25/5 47 trk, apr 4, maj 43. Flest 1/5 7, 24/5 4, 25/5 23! (JA, Gj, OF, TB, RD, JDK, LPJ, JSP).

Alle Andre: 23/4 1 N + 4/5 1 N Moesgård (JTL), 4/5 1 N Risskov 30 min. efter foregående obs (HLL), 30/4 1 Malling (OGJ), 30/4 1 N Hvinningdal, Silkeborg (GG), 9/5 1 Engen, Anholt (JS), 14/5 1 N Helgenæs (JTL).

Sommer: 22/7 1 2K Skødshovedgård (KM), 23/7 1 Århus C, jagede mursejlere over byens tage ! (SS).

Efterår: 10/8 1 indtrk Gjerrild Nordstrand (HC), 27/8 1 rst Helgenæs (JTL).

Total: 57.

Vandrefalk (Falco peregrinus)

03200

Rekordantal indrapporteret. I 1984 blev der efter nogle meget magre år sat en fin rekord med 11 fugle. Fra 1985-1988 sås årligt mellem 9 og 13 fugle og nu i 1989 er hele 25-27 fugle blevet set. Lad os håbe tendensen holder sig i 90'erne.

Forår: Gjerrild Nordstrand, alle trk: 26/3 1 (Gj), 27/3 1 (Gj), 15/4 1 Ø (HP), 1/5 1 (JA+HC), 2/5 1 hun (JA+HC), 3/5 1 han (JA+HC), 21/5 1? (Gj), 22/5 1-2, 1 imm han (JA+HC).

Moesgård, alle trk N: 12/3 1 imm (HP, OGJ), 26/3 1 han (HP, JC), 27/3 1 imm (HP, OGJ), 21/4 1 ad han (SS).

Alle andre: 20/3 1 N Universitetsparken (TKC), 27/3 1 S Hesselholm (SD), 30/3 1 ad Dystrup Sø (EH), 11/4 1 N Risskov (HLL), 23/4 1 han N v. Gallen.

Efterår: 27/8 2 Ørkenen, Anholt (FS), 30/9 1 juv Dronningborg Bredning (LTP), 15/10-5/11 1 juv han Søbygård Sø (CH+MiB), 7/11 1 VNV Gjerrild Klint (HE), 25/11 1 Treskelbakkeholm (TN).

Vinter: 26/1 1 Engdalsvej, Brabrand (JTL); 29/12 1 ad rst Kolindsund (JSP), 31/12 1 juv rst Skjolddelev, Hammel (LUR).

Total: 25-27.

Spidsand, han i pragtdragt. Foto: KM.

HØNSEFUGLE (Galliformes)**Agerhøne (Perdix perdix)** 3670

For andet år i træk kan vi konstatere en tilbagegang, endda på trods af milde vintre og en varm sommer, som burde gavne ynglesuccessen. Noget af tilbagegangen kan dog skyldes den manglende sne om vinteren, Agerhøns ses jo bedst på snedækket jord.

Kun 3 (!) par med kyllinger indsendt (PL,LUR), er utrolig lidt. Der foreligger dog en del obs fra yngletiden.

Vi opfordrer på det kraftigste til at alle obs af Agerhøns sendes ind, også dem som evt. er udsatte. Noter gerne, hvor fuglene opholder sig (vintersæd, pløjemark, grøftkant etc.).

De største flokke:

29/1 18 Alrø (HP), 10/2 15 Brøndstrup (FR), 12/10 16 nær Gimming (EN), 4/11 15 v Randers Inderfjord (JP) samt 21 uden dato Spørring Ådal (PT). Langt de fleste fund er fra området fra Århus nordpå til Randers. Meget få obs fra det Midtjyske.

Sum: 468 antal obs: 112 antal indsendere: 26

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
56	54	34	30	49	20	16	59	4	47	55	44

Vagtel (Coturnix coturnix) 03700

Invasion i juni, som også bemærkes andre steder i landet. Således ses bl.a. 19 fugle i Vejlerne (NJ) og 12 på Møn (FUGLE 4/89).

I alt 5-10 ex, alle obs nævnes:

5/6 3 h Gjerrild Nordstrand + 6/6 1 h Gjerrild Klint + 7/6 1 Gjerrild Nordstrand (alle JA), 9/6 1 ved Lyngbygård å nær Hørslev (KeH), 13/6 2, 21/6 1 sy, 30/6 1 h, alle Gjerrild Nordstrand (RD).

Fasan (Phasianus cholcius) 03940

Vi oplever en meget svingende indrapportering af fasanen, hvilket nok afspejler ornitologernes interesse for det tamme kræ.

Der foreligger observationer fra alle årets måneder.

De største antal: 16/1 28 Brabrand Sø (AJ), 27/2 20 Brabrand Sø (AJ), 18/4 23 Kolindsund (EN), 27/10 14 Randers (JP).

Sum: 243, 1. halvår: 181 2.halvår: 62 antal obs: 63 antal indsendere: 8

Vandrikse (Rallus aquaticus) 04070

Rigtig mange observationer, også fra mange "nye" lokaliteter. Arten er utrolig svær at registrere som ynglefugl, men mon ikke den yngler på de fleste af de lokaliteter, hvor den høres i april, maj og juni ?

Der foreligger observationer i yngletiden fra i alt 27 lokaliteter, flest 11/5 5 h Kasted mosc (SH), 15/4 3 h Emborg Odde (PL) og 3/5 3 h Brabrand sø (AJ).

Træk: De første er ret tidlige; 5/3 1 Frederikshåb, Samsø (SD), 12/3 1 Brabrand sø (KeH) + 1 Gjerrild Nordstrand (JP) og 18/3 1 Brabrand sø (AJ).

Artens skjulte levevis gør, at der kun gøres få observationer udenfor "grisehylltiden". 1989 blev således ingen undtagelse. De tre sidste i efteråret: 12/9 1 Gudenåen vest f. Randers (JP) 13/9 1 Brabrand sø,

denne blev helt modigt reddet ud af gabet på en kat af (LB), 15/10 1 h Helgenæs (JTL).

Vinter: Et enkelt vinterfund er nok i underkanten, den milde vinter taget i betragtning; 14/12 1 i Lystrup å ved Lystruphave (PL).

Sum: 77 antal inds: 29 antal lok: 29 antal obs: 92

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	6	19	30	10	2	3	2	1	0	1

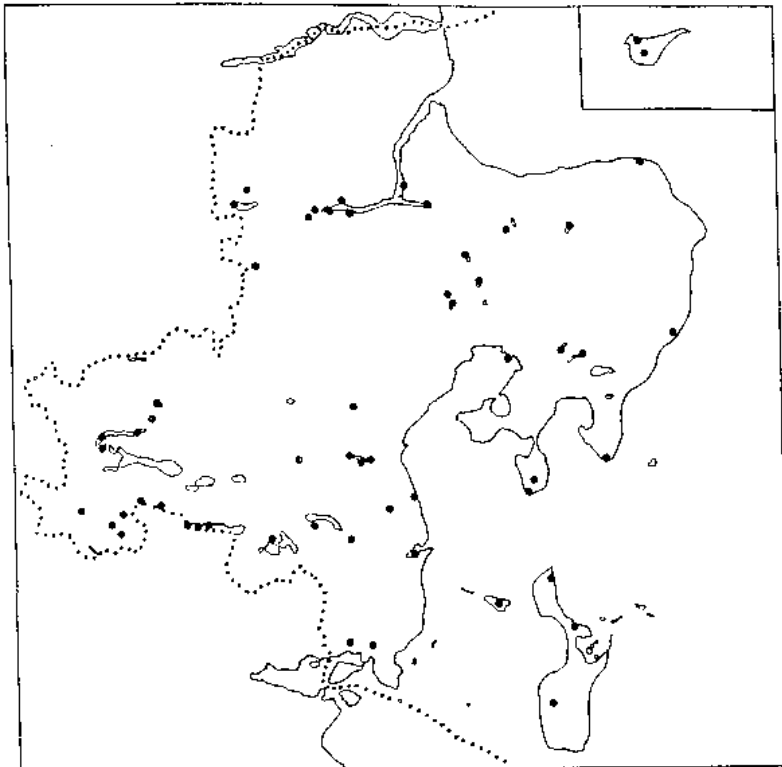

Fig. 7: samtlige lokaliteter med vandrikse i Århus amt 1983-89.

Plettet rørvagtel (*Porzana porzana*) 07021

Der foreligger kun obs fra 2 dage i artens træktid, begge fra Brabrand sø. Sandsynligvis rastende fugle. Havde de ynglet på lokaliteten, en af de mest velbesøgte i amtet, vil vi vel have hørt mere til dem. Alle nævnes: 2-3/5 2 h Brabrand sø - Døde å engene (BHJ,JOS,FL).

Lille rørvagtel (*Porzana parva*) -SU-art.

10/6 1 h Gjerrild Nordstrand. Forkastet af SU.
Der må ikke refereres til jagttagelser, der ikke er godkendt af SU.

Grønbenet rørhøne (*Gallinula chloropus*) 04240

En af de arter som indrapporteres bedre og bedre. Dog er der ingen der har indrapporteret de mange rørhøns i Universitetsparken, hvorfor ikke (franskbrødsrørhøns ?).

Mange ynglefund i år, takket være AJ's moseundersøgelser.
I alt min 55 ynglepar fra en lang række søer og vandhuller (AJ m.fl). Flest par fra Brabrand sø (20 par) og Mørke Kær (3 par)(AJ,SH).
Rørhønsene kommer sent frem med deres kyllinger, først 5/6 ses de første kyllinger, og hovedparten

ses i juli-august.

Største obs i yngletiden: 6/8 31 ad+juv Brabrand sø (AJ).

De største vinterfund: 25/1 8 Brabrand sø (AJ), 8/12 35 Botanisk Have, Århus (PL), 25/12 8 Viborgbroen, Silkeborg (JCN) og 16/12 6 slambassiner ved Randers Fjord (JP).

Sum: 364 antal obs: 138 antal indsendere: 19

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
14	8	28	38	47	43	50	45	6	16	13	56

Stor præstekrave.
Foto: KM.

Brushane.
Foto: KM.

Blishøne (Fulica atra)

04290

En mindre fremgang i antallet, skyldes nok de milde vintre, som nedsætter vinterdødeligheden. De eneste lokaliteter med større forekomster (fældende fugle ?) er sædvanen tro Kysing Fjord (max 2500), Stavns Fjord (max 1200) og Mariager Fjord (max 6900). Mange ynglefund; min 207 par fra 50 lokaliteter, hovedsageligt takket være en ihærdig indsats fra AJ. Flest par fra de velbesøgte lokaliteter: Brabrand Sø 50 par, Mossø over 25 par, Udbyover Sø ca 15 par, Mørke Kær 10-15 par, og Bjerregrav Mose ca 10 par (AJ,TN,SH,PL).

Øvrige, lokalitetsmax fra en række lok med obs af over 100 ex:
 Kysing Fjord og Dystrup-Ramten Sø - se månedsfordeling nedenfor.
 Brabrand Sø: 29/3 155 (AJ).
 Fussing Sø: 4/8 300 (LTP), 18/10 140 (TBa).
 Glenstrup Sø: 11/8 400 (TN).
 Grund Fjord: 30/8 300 (FFa).
 Gudenåen vest f Randers: 6/1 151 (JP).
 Hesselholm, Stavns Fjord: 5/3 383 og 23/11 1200 (begge SD).
 Mariager Fjord: 24/9 5220 (TN), 31/10 6900 (Ajstrup Bugt TN).
 Mørke Kær: 5/3 170 (SH,AJ), 12/8 128 (LPJ).
 Stilling-Solbjerg Sø: 4/3 120 (AJ).
 Stubbe Sø: 15/6 min 100 (PBP).
 Veng Sø: 17/1 350 (PL).
 Mossø: 12/8 870 (JK).

Sum: 33988 antal obs: 275 antal indsendere: 32

Månedsfordeling, samt månedsmax fra Kysing Fjord (1) og Dystrup-Ramten Sø (2):

	jan	feb	mar	apr	mai	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
	1211	1428	1346	594	435	548	472	2057	6201	7533	10799	1364
(1)	1000	450	340	300	238	-	-	500	900	-	2500	1700
(2)	-	290	370	250	136	220	274	100	-	-	-	-

Tranefugle (Gruiformes)Trane (Grus grus)

04330

I alt 64 ex. er mere end det dobbelte af sidste års rekordantal. Bemærkelsesværdig er især de efter østjydske forhold store flokke, samt et af de sjældne midtjyske fund. Vedholdende rygter om stationære fugle i yngletiden, på en lokalitet et sted i amtet har ikke kunnet be-/afkræftes.

Alle nævnes, forår: ca 12/3 1 Thorsager (Gert Nielsen via JSP) -meget tidlig, 5/4 23 (i flok) trk Anholt (FS), 8/4 7 NØ Gjerrild Nordstrand (LPJ), 13/4 2 trk Gjerrild Nordstrand (Gj), 21/4 9 N Brabrand (LB), 22/5 1 Skærbæk plet ved Vrads (LJ), 24/5 15 V Brabrand sø (HLy), 5/6 1 Gjerrild Nordstrand (JA).

Sommer: 17/7 + 19/7 4 Tustrup-Fuglsø mose (lokal beboer via FFa).

Sum: 64 antal inds: 9

SANDHANE

MÅGEVADEFUGLE (Charadriiformes)**Strandskade (Haematopus ostralegus)**

04500

Et år med flere indrapporteringer (totalt) end normalt, bl.a. er strandskaden set hele året i amtet.

Indberetning om ca. 90 ynglepar på 19 lokaliteter. Som tidligere år er Alrø amtets bedste træklokalitet for strandskade.

Det egentlige forårstræk er, p.g.a. den milde vinter, godt i gang allerede i februar måned med 6/2 8 Alrø Poller (NH), 12/2 2 Sødringkær (JP), 13/2 1 Kysing Næs (HLL), 19/2 3 Fornæs (HC). Største flok ses 5/3 min 150 Barnekold, Samsø (SD).

Efterårstrækket starter med juli med største: 13/7 75 Alrø (HP), 15/7 91 Alrø (HP), 22/7 50 Hevring Strand (JoA), 23/7 32 Sødringkær (PC). Største augustflokke: 14/8 70 S (en flok) Saxild Strand (PL) og 19/8 200 Mellempoldene (PC).

Vinter (jan + dec): 21/1 28 St. Sjørup Strand (PC), 22/1 2 Alrø Egehoved (OGJ), 28/1 5 St. Sjørup Strand (PC), 29/1 2 Alrø (HP) og 31/1 1 Alrø Poller (NH) samt 27/12 4-6 Horskær (BeH) og 30/12 45 Alrø Egehoved (OGJ) som de sidste.

Total: 2951. Antal indsendere: 37. Antal obs: 233.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
38	87	502	331	648	207	399	555	30	53	5	96

Klyde (Recurvirostra avosetta)

04566

Et år med markant nedgang i antallet af iagttagne fugle og også en lille nedgang i antallet af ynglepar, hvilket bl.a. skyldes, at vi ingen ynglefund har fra Samsø i år.

Der er indrapporteret 51 ynglepar fordelt med 1 par Horskær og 50 par Alrø. Ved amtets øvrige potentielle ynglelokaliteter såsom Samsø, Mariager og Randers Fjorde er arten ikke konstateret ynglende i år. Nedgangen i amtets ynglebestand fra 1987 (64 par) og 1988 (57-60 par) til 51 ynglepar i 1989 er sket på trods af en i de senere år pæn bestands fremgang på landsbasis. Årsagen hertil må nok søges i manglende fødegrundlag, idet de enkelte ynglelokaliteter umiddelbart syntes egnede.

De første i foråret ses 4/3 4 Alrø Poller (OGJ), 5/3 2 Barnekold, Samsø (SD) og 12/3 1 Sødringkær (JP).

Største antal fugle ses 31/3 28 Alrø Poller (JS), 22/4 30 Stavns Fjord (SC) og 25/7 40 Treskelbakkeholm (PC).

Efterårets sidste ses 14/8 2 Horskær (PL) og 26/8 6 Pletten (TN).

Total: 249. Antal indsendere: 16. Antal obs: 45.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	37	61	72	17	51	11	0	0	0	0

Lille Præstekrave (Charadrius dubius)

04620

Et år med pæn fremgang.

Der er indrapporteret 12-14 ynglepar fra 8 lokaliteter, hvilket svarer til en fordobling af antallet af ynglepar fra 1988.

Første i foråret er 5/4 1 Dronningborg Bredning (LTP), 8/4 + 15/4 1

Hammel (CH) og 22/4 2 Slambassin, Brabrand Sø (TB, LB).
Fuglen fra 5/4 er tidligste registrerede fugl i amtet nogensinde (tidligere rekord 8.4.87).
Flest ses 24/6 + 4/7 8 Slambassin ved Randers Fjord (JP m.fl).

Sidste fugle om efteråret: 28/8 1 Brabrand Sø (TB) og 2/9 1 Kysing Fjord.

Total: 87. Antal indsendere: 28. Antal obs: 82.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	12	22	22	22	8	1	0	0	0

Stor Præstekrave (Charadrius hiaticula)

04700

Et normalt år.

30-35 ynglepar indrapporteret - alle fra amtets kystlokaliteter med flest (8-15 par) fra Anholt (JSP).

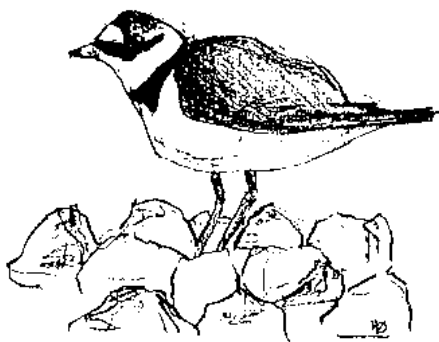
For første gang i lokalrapportens historie er der konstateret vinterfund af stor præstekrave i amtet. Første fugl så tidligt som 30/1 1 Alrø Poller (NH), 16/2 2 Bønnerup Havn + 1 Fornæs + 1 Sangstrup Klint (alle CO), 22/2 1 Århus Østhavn (OGJ) og 26/2 2 Alrø (HP).
Allerede primo/medio marts ses større flokke, flest 12/3 43 Bønnerup/Gjerrild (JP) og 19/3 48 Overgård (SH).

Som sædvane er, samles fuglene igen fra medio/ultimo juli med største flok 23/7 42 Norddjurs (JP) og 9/8 60 Bønnerup Strand (HC).

Sidste ses til normal til 3/10 1 Hesselholm (SD) og 17/10 7 Bønnerup Strand (HC).

Total: 581. Antal indsendere: 25. Antal obs: 117.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1	2	167	45	128	34	75	97	18	14	0	0

Hjejle (Pluvialis apricaria)

04700

Et år med mange iagttagelser af hjejle. Særligt efterårsmånederne sep, okt og nov fremviser mange og store flokke - specielt på de traditionelle lokaliteter, såsom Alrø, Sødringholm, Mariager Fjord området og Kolindsund ses mange fugle.

Hjejle er set i amtet i samtlige 12 mdr. med første fugle allerede 8/1 1000 Udbyhøj (JP). Næste flokke ses 6/2 70 og 12/2 180 begge Alrø Poller (NH, OGJ) og 17/2 600 Ml. Polder (PC).

Forårstrækket starter for alvor ult marts, og sidste fugle ses på optræk så sent som pri juni måned.

Største flokke i foråret er 29/3 600 Alrø (OGJ), 30/3 400 Råby Kær (AJ), 30/3 300 Sødringholm (AJ), 16/4 1500 Råby Odde (JP), 20/4 1000 Sødringholm (AJ), 30/4 1000 Alrø (BH), 7/5 390 Alrø (HP),

7/5 198 Barnekold (AJ) og 10/6 260 Alrø (AJ).

Efterårstrækket starter som vanligt allerede umiddelbart efter Sct. Hans, således 30/6 8 Hesselholm (SD) og 1/7 3 Kysing Næs (OGJ).

Største: 25/9 4500 Udbyhøj (HC), 18/10 4500 MI. Polder (PC), 7/1 4000 Støvring Enge (LTP), 2/9 3000 Alrø Poller (OGJ), 14/10 3000 Pletten (TN) og 28/10 3000 Kolindsund (JSP).

Sidste obs; 23/11 160 Hesselholm (SD) og 10/12 20 Sødringholm (LTP).

Total: 57.878. Antal indsendere: 36. Antal obs: 137.

52 langt + 20

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1000	230	1630	4897	1162	656	119	7488	12539	20087	8050	20

Strandhjejle (Pluvialis squatarola)

24260

Efter rekordåret 1988 et mere normalt år, på trods af, at strandhjejlen er set i 11 af årets måneder.

Første fugle ses så tidligt som 31/1 5 Alrø Poller (NH), 12/2 6 Alrø Egehoved (OGJ) og 26/2 1 Alrø (HP).

Efterårstrækket starter med/ult juli med første 15/7 1 Alrø Poller (OGJ) og 29/7 51 Sødringkær (LPJ).

En meget kystbundet fugl med største flokke i Mariager Fjord området, således 19/5 152 Eskeplet (AJ), 27/8 200 Sødringkær (LTP), 1/10 130 Sødringkær (EN) og 14/10 100 Pletten (TN).

P.g.a. den milde december måned ses usædvanligt mange sene Strandhjejler 3/12 1 Alrø Egehoved (OGJ), 23/12 2 Treskelbakkeholm (TN) og en meget stok flok (årstiden taget i betragtning) den 23/12 80 Pletten (TN).

Total: 1305. Antal indsendere: 20. Antal obs: 72.

0 langt + 72

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
5	7	4	0	154	56	65	481	126	297	27	83

Vibe (Vanellus vanellus)

0192

Som visse andre vadefugle (strandskade og hjejle) er viben set i amtet i alle måneder i 1989, dog kun med en enkelt fugl i jan og dec, hvorimod februar måned viser et tidligt forårstræk med et stort antal fugle, bl.a. 26/2 115 Vejlbj Enge (TQ) og 26/2 185 Alrø (HP).

Der er indrapporteret 130-145 par, hvilket er en betydelig fremgang i forhold til de senere år.

Forårstræk, største flokke: 5/3 350 Kysing Fjord (TKC), 7/3 200 Porskær (SFP), 9/3 161 Brabrand Sø (AJ), 9/3 400 Kysing Fjord (IZN).

Efterårstræk, største flokke: 15/8 1000 Kysing Fjord (IZN), 24/9 1308 Mariager Fjord (TN), 8/10 550 Alrø (SS), 18/10 451 Fornæs (HC), 19/10 900 Råby Kær (LTP), 20/10 1000 Støvring Enge (LTP) og 28/10 950 Kolindsund (JSP).

Vinterfund (jan og dec): 22/1 1 Alrø Egehoved (OGJ) og 3/12 1 Kysing Fjord (OGJ).

Total: 24.687. Antal indsendere: 54. Antal obs: 373.

128 langt + 373

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1	623	3467	546	332	154	1594	2406	5242	8464	1857	1

Islandsk Ryle (Calidris canutus)

04960

To store flokke sørger for at årstotalen er på niveau med de 2 foregående års iagttagelser. Som sædvanligt dominerer de gamle fugles tilbagetræk i juli/aug md, hvorimod ungfuglenes gennemtræk startende ult aug/sep i år har været mere sparsomt repræsenteret.

Ingen vinterfund.

Forår: 10/5 29 Alrø Poller (AJ).

Efterår: Første 22/7 8 Hevring (JoA), 25/7 1 Dronningborg Bredning (LTP), 29/7 2 Kysing Fjord (TB) og 29/7 16 Sødringkær (LPJ).

Største: 1/8 90 Sødringkær (HLL, EN), 2/9 25 Alrø Egehoved (OGJ) og 24/9 60 Mariager Fjord (TN).
Sidste ses 5/10 2 Hesselholm og 2 Øster Hedekrog (SD) og 22/10 4 Alrø Egehoved (OGJ).

Total: 329. Antal indsendere: 17. Antal obs: 36.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	0	29	0	40	186	60	14	0	0

Sandløber (Calidris alba)

04970

Et usædvanligt år med både maj-fund 14/5 2 sdr. Bønnerup Strand (PL) og et for amtet antalmæssigt meget stort juni-fund 2/6 103 sdr. Eskeplet (AJ). Specielt under indtryk af, at sandløber kun én gang tidligere er truffet om foråret (1981) i amtet, er nævnte iagttagelser usædvanlige.

Øvrige obs: 3/8 1 Ajstrup Bugt (PC), 9/8 5 Bønnerup Strand (HC), 13/8 1 Kysing Næs (OGJ), 17/8 2 Bønnerup Strand (JP), 19/8 3 Mariager Fjord (PC) og 15/10 5 Bønnerup Strand (HC).

Total: 122. Antal indsendere: 6. Antal obs: 8.

Tabellen viser de seneste 12 års indrapporteringer fordelt på forårs- og efterårsfugle:

	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89
Forår	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	105
Efterår	14	12	10	48	14	2	12	23	3	6	53	17

Dværgryle (Calidris minuta)

05015

Et virkeligt dårligt år for arten.

Som det ses af nedenstående fortegnelse over iagttagne dværgryler i amtet de seneste 12 år, er denne fugl meget flukturerende i sin forekomst, hvilket er analogt med iagttagelser i landet som helhed. Dette opfattes af nogle, som det faktum, at trækket "går" udenom Danmark, men er vel nok ofte spørgsmålet om artens ynglesucces eller mangel på samme.

Alle nævnes: Endelig igen forårsfund (seneste i 1982): 19/5 1 Eskeplet (AJ).

Øvrige iagttagelser: 25/7 1 Dronningborg Bredning (LTP), 11/8 1 Kysing Fjord (OGJ), 20-24/8 2 Kysing Fjord (HLL, OGJ), 28/8 1 Brabrand Sø (AJ, LB) + 1 Bønnerup (JP), 2/9 1 Kysing Fjord (IZN, OGJ).

Total: 11. Antal indsendere: 9. Antal obs: 7.

Antal indrapporterede dværgryler i Århus amt i de sidste 12 år fordelt på forårs- og efterårsfugle:

	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89
Forår	1	0	0	1	4	0	0	0	0	0	0	1
Efterår	60	1	26	288	8	27	16	83	32	3	64	8

Temmincksryle (Calidris temminckii)

05020

Et pænt år for arten - faktisk det næsthøjeste antal iagttagne individer i amtet nogensinde (kun overgået af 1981 med 56 fugle).

Temmincksrylen er meget sporadisk i sin optræden - raster normalt kun i kortere tid og ofte på specielle biotoper, såsom havneområder, grusgrave og sandede områder igrvrigt.

Forår: 4/5 1-2 Moesgård (JTL), 9-13/5 1-4 Århus Østhavn (OGJ, SS) og 22/5 7 Glatved strand (FF).

Efterår: 2/7 1 Randers Fjord og flest samme sted 14/7 8 (JP, EN, LTP), 7/8 1 Mariager Fjord (PC), 12/8 5 Brabrand Sø (LB), 12/8 1 Kysing Fj. (OGJ), 13/8 1 Kysing Fj. (TB), 19/8 1 Fornæs (JSP), 29/8 1 Dejret Øhoved (EBN), 3/9 1 Kysing Fj. (OGJ).

Endelig en ekstrem sen iagttagelse af 3 temmincksryler på Hesselholm, Samsø den 10/10 (LeB). Tidspunktet er ganske usædvanligt sent, f.eks. er seneste obs. nogensinde i Nordjyllands Amt fra den 4/10-1987 og seneste obs. fra Århus Amt fra den 18/9-1988.

Total: 55. Antal indsendere: 11. Antal obs: 26.

Antal indrapporterede temmincksryler i Århus Amt i de sidste 12 år fordelt på forårs- og efterårsfugle:

	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89
Forår	0	0	9	20	29	13	0	0	0	0	6	12
Efterår	2	4	11	36	4	7	4	7	1	45	6	37

Krumnæbbet Ryle (Calidris ferruginea)

05030

Et usædvanligt år, hvor gennemtrækket af adulte fugle forløber normalt, hvorimod forekomsten af juvenile fugle er langt under gennemsnittet.

Dette forhold er gældende for hele landet, f.eks. har de store vadefuglelokaliteter såsom Vejlerne, Tipperne og Skallingen slet ikke konstateret ungfugle af krumnæbbede ryler i 1989.

Desværre er ikke alle indrapporterede krumnæbbede ryler aldersbestemte - kun 6 fugle den 29/8 på Alrø (KB) er indberettet som 1K fugle.

For første gang siden 1981 er der konstateret forårsagttagelser, nemlig 16/5 3 Udbyhøj (JSP) og 2/6 1 Eskeplet (AJ).

Efterår: 15/7 2 Alrø (OGJ, SS), 24/7 1 Kysing Fjord (LB), 29/7 2 Randers Fjord (JP), 29/7 1 Kysing Fjord (TB), 30/7 2 Alrø (LB), 1/8 3 Sødringkær (EN, HLL), 4/8 2 Randers Fjord (JP), 5/8 1 Århus Østhavn (SS), 8/8 4 Kysing Fjord (OGJ), 14/8 1 Alrø (HLL), 19/8 2 Fornæs (JSP), 26/8 4 Pletten (TN) og 29/8 6 juv Alrø (KB).

Total: 41. Antal indsendere: 11. Antal obs: 19.

Tabellen viser de seneste 12 års indrapporteringer fordelt på forårs- og efterårsfugle:

	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89
Forår	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	4
Efterår	132	18	52	110	9	11	4	66	28	29	113	37

Sortgrå Ryle (Calidris maritima)

05100

Som vanligt er sortgrå ryle en sjælden gæst i amtet - Kysing Næs og Fornæs er de absolut sikreste lokaliteter, hvor man kan være heldig at træffe denne tillidsfulde vader.

Alle obs nævnes: 8/10 1 Kysing Næs (LB), 22/10 1 Fornæs (RD), 29/10 1 Kysing Næs (OGJ) og 3/12 1 Fornæs (JA, JSP).

Total: 4. Antal indsendere: 5. Antal obs: 4.

Tabellen viser de seneste 12 års indrapporteringer af sortgrå ryle (efterår/vinter):

Eft.år/vint.	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89
	1	0	18	0	3	1	1	62	1	4	2	4

Almindelig Ryle (*Calidris alpina*)

Et fornemt år med næsten 50% flere iagttagne fugle end det foregående år. Der er desværre stadig ikke tegn på, at alm. ryle igen vil blive ynglefugl i amtet - ingen ynglepar er indrapporteret.

Alrø, Sødringholm og Udbyhøj er som sædvanligt de store træklokaliteter for alm. ryle med ganske imponerende enkeltiagttagelser.

Iøvrigt normalt forårstræk startende primo marts med de sidste fugle primo juni md. Forårsiagttagelser, største flokke: 29/3 1000 Alrø (OGJ), 7/5 1000 Alrø (HP, SS), 10/5 2050 Alrø (AJ), 11/5 1265 Alrø (MS), 16/5 500 Udbyhøj (JSP).

Fra efteråret et kanontræk startende med de adulte fugle primo juli efterfulgt af ungfuglene fra medio/ult. aug. md.

Efterårsiagttagelser, største flokke: 27/8 2000 Sødringkær (LTP), 30/8 2800 Ml. Polde (PC), 25/9 1500 Ml. Polde (HC), 1/10 1000 Sødringkær (EN), 14/10 2000 Pletten (TN), 17/10 1500 Ml. Polde (PC), 25/10 810 Sødringkær (PC), 25/11 620 Mariager Fjord (TN).

P.g.a. de milde vintre er der også i vintermånederne mange iagttagelser af pæne flokke af alm. ryle, bl.a. et stort fund af 1500 fugle den 8/1 Udbyhøj (JP).

Total: 34320. Antal indsendere: 34. Antal obs.: 131

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1642	428	2116	183	4727	224	977	7060	2720	10552	2268	1423

Brushane (*Philomachus pugnax*)

Stadig nedgang i forhold til tidligere år, f.eks. er største flokke i år på bare 20 fugle den 22/6 Randers Fjord (JP) og 13 fugle den 21/8 Kysing Fjord (HLL).

Den første fugl ses 29/3 1 Alrø Poller (OGJ). På nævnte lokalitet er der tidligere konstateret vinterfund af Brushane.

Alle obs, forår: I foråret er der set op til 5 fugle den 1/5 ved Døde Å, Brabrand Sø (SBN) samt 5/5 1 Hesselholm (LeB), 11/5 1 han ved slambassinet, Brabrand Sø (LB), 12/5 3 hunner ved Brabrand Sø (AJ), 24/5 4 Dronningborg Bredning (LTP) og 25/5 2 trk Gjerrild Nordstrand (Gj).

De første hanner ses på nedtræk fra den 20/6 8 Randers Fjord (JP) og 15 fugle sammesteds den 21/6 (LTP).

De sidste fugle ses 9/9 5 Alrø (OGJ) og 19/10 1 Støvring Enge (LTP).

Total: 198. Antal indsendere: 17. Antal obs: 59.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	1	0	14	44	48	77	9	1	0	0

05180

Enkeltbekkasin (*Lymnocyptes minimus*)

3 observationer i 1989 giver ikke noget korrekt billede af enkeltbekkasinens forekomst i Århus amt. Det var ønskeligt, om nogle ville optælle arten på de traditionelt gode lokaliteter som Kysing (Norsminde) Fjord og Døde Å engene ved Brabrand Sø. For inspiration til en sådan undersøgelse kan man læse: Pedersen, M. B., 1989: Aspekter af Enkeltbekkasinens *Lymnocyptes minimus* overvintringsstrategi i Danmark. DOFT årg. 83, 69-73., samt Pedersen, M. B., 1989: Ændringer i rasteforekomsten af Dobbeltbekkasin *Gallinago gallinago* og Enkeltbekkasin *Lymnocyptes minimus* på en indlandslokalitet. DOFT årg. 83, 75-82.

De 3 observationer af 3 fugle er fordelt med 1 forårs- og 2 efterårsfugle:
21/3 1 Gjerrild Nordstrand (Gj), 2/10 1 Glenstrup Sø (TN) og 26/11 1 Malling Mose (OGJ).

Dobbeltbekkasin (*Gallinago gallinago*)

05190

Et meget fint år for dobbeltbekkasin, med 75% flere fugle end det hidtil bedste år 1988. Man kunne dog godt ønske, at der var personer som ville optælle arten regelmæssigt på dens rastelokaliteter. Bl.a. mangler der tal fra 2 gode bekkasinlokaliteter som Kysing Fjord og Brabrand Sø. Som inspiration til en sådan undersøgelse, kan henvises til Pedersen 1989 (se under enkeltbekkasin).

Yngel: 19-23 ynglepar er rapporteret fra 7 lokaliteter. Flest 8-10 par Ansø Enge (BRS) og 5 par Brabrand Sø (flere inds.).

Forårstrækket indledes med 1/3 1 Kysing Fjord (IZN), 12/3 2 trk Gjerrild Nordstrand (JSP) og 14/3 1 Kysing Fjord (OGJ). Forårsmax blev 8/4 29 Kysing Fjord (SH) og 9/4 10 Dronningborg Bredning (LTP).

Efterårstrækket foregår fra med juli til ult november. Første 12/7 1 Hesselholm, Samsø (LeB), 19/7 1 Eskelund, Brabrand Sø (FF) og 20/7 7 Dronningborg Bredning (LTP). De største efterårstal (over 30 ex) blev: 25/7 30 + 27/7 35 + 28/7 40 + 13/8 60 alle ved slambassinere ved Dronningborg Bredning (JP,LTP), 16/8 38 Kristrup Enge (EN) + 45 Kysing Fjord (OGJ) og endelig 19/10 80 Råby Odde (LTP). En del fugle forbliver efter november og overvintret.

Trods den milde vinter 1988/89 og den rekordvarme februar 89, gav januar-februar 89 ingen dobbeltbekkasiner. Derimod blev det til hele 31 fugle fordelt på 11 forskellige lokaliteter i december. Disse var koncentreret omkring Randers Fjord og i Midtjylland langs vandløb.

Oversigt over dobbeltbekkasinens forekomst i Århus amt 1987-89:

	total	antal inds.	antal obs.
1989:	1100	38	181
1988:	619	31	166
1987:	516	19	93

Månedsfordeling 1987-89:

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1989:	0	0	23	114	55	28	115	348	129	134	103	31
1988:	4	8	46	140	34	34	14	89	49	166	30	5
1987:	1	0	6	89	8	7	0	204	74	65	62	0

Tredækker (*Gallinago media*)

05200

4 observationer af 3 fugle, og for andet år i træk en spillende fugl ved Brabrand Sø i maj.

11-12/5 1 spillende Døde Å enge, Brabrand Sø (LB,TB,OGJ,AJ), 29/8 1 Dejret Øhoved (SEL) og 2/10 1 Glenstrup Sø (TN).

Skovsneppe (*Scolopax rusicola*)

Færre skovsnepper end i de seneste 2 år, men i 1989 en mere jævn fordeling over hele året. Dog lidt flere efterårs- end forårsfugle, hvilket vender om på det sædvanlige billede.

Yngel: Der er kun indrapporteret ynglepar fra 2 lokaliteter: St. Hjøllund plt 1 par (MS) og Anholt 1-5 par (et par med 4 pull) (JSP). Dertil kommer mindst 12-14 fugle, de fleste i parringsflugt, i maj-juni fordelt på 9 forskellige lokaliteter, som alle er egnede yngleområder. Det samme gælder 2 fugle i juli-august. En samlet vurdering giver mindst 15-20 ynglepar på 13 lokaliteter.

Forårets første er: 12/3 1 skovene ved Veng Sø (PL,FL), 20/3 1 Vestereng (KeH) og 27/3 1 Gjerrild Nordstrand (JSP) + 1 Skørring overskov (KeH). Kun observationer af enlige fugle.

Efterårets første blev: 14/10 2 + 17/10 1 Helgenæs (JTL), 24/10 1 Hørret Skov (KeH). Ingen observationer af mere end 2 fugle sammen.

Efterårets sidste 3 obs er fra december: 2/12 1 Søbygård Skov (CH), 9/12 1 Tinning Skov (CH) og 14/12 1 Lystrup Å (LJ).

Vinterfund: 22/2 1 Stjær Bakker (PL).

Total: 48 antal obs: 38 antal inds: 19

jan	feb	mar	apr	maj	jún	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	1	6	1	12	6	1	1	0	5	6	3

Stor kobbersneppe (*Limosa limosa*)

Med 6 observationer af 7 fugle er vi igen nede på et mere normalt år for arten.

Alle obs nævnes:

Forår: 10/4 1 Dystrup Sø (LPJ) og 2/5 1 Gjerrild Nordstrand (Gj).

Efterår: 4/7 1 Kysing Fjord (IZN), 29/7 1 Sangstrup Klint (JSP), 27/8 2 Eskeplet/Sødringær (JP), og den sidste, som er ret sen 13/10 1 St. Sjørup Strand (HE).

Lille kobbersneppe (*Limosa lapponica*)

I forhold til 1988 - det hidtil bedste år for arten - slår 1989 alle rekorder med hele 150% flere indrapporterede fugle. Både forår og efterår findes kobbersneppernes foretrukne rasteadsler i Stavns Fjord og omkring Alrø i Horsens Fjord. Fra foråret er arten kun set på en lokalitet udenfor ovennævnte kerneområder, mens den ses på yderligere 8 lokaliteter om efteråret. Både Stavns Fjord og Alrø viser de største forårstal i flere år, månedsforekomsterne herfra er vist nedenfor i skemaform.

I Stavns Fjord har kobbersnepperne ændret vaner, og fra LeB's minilokalrapport fra Samsø skal følgende citeres: "For nogle år siden var det almindeligt at se flokke på 200-300 små kobbersnepper, som rastede på Hesselholm Made, men det har jeg (LeB) ikke oplevet i de senere år. Årsagen kan være, at området bliver afgræsset meget kraftigere nu end tidligere, men da græsningen ikke, så vidt jeg kan se, ikke har ændret det specielle område, hvor kobbersnepperne rastede, kan grunden være en helt anden. Men det eneste, der er anderledes end dengang de lidt større flokke af små kobbersnepper var almindelige i april-maj, er for mig at se, at der nu græsser betydeligt flere køer end tidligere", citat slut.

Den milde vinter 1988/89 giver en tidlig ankomst: 26/2 24 Alrø Poller (OGJ,HP), 3/3 20 Alrø Poller + 16 Alrø Eghoved (PL,ET) og 23/3 200 Knøsen, Stavns Fjord (LeB) + 650 Alrø Poller (NH).

Forårets 5 største obs: 24/3 1000 og 12/4 700 Alrø Poller (NH), 22/4 min 400 Knøsen, Stavns Fjord (LeB), 7/5 1775 (HP,SS) og 10/5 965 Alrø Poller (AJ).

Forårets sidste: 16/5 1 Kare Holm (JSP), 19/5 135 Alrø Poller (NH), 22/5 14 Alhale, Alrø (KB) og 2/6 7 Eskeplet (AJ), som kan være oversommende fugle.

Efterårets første: 28/6 4 Hegedal, Norddjursland (TQ), 2/7 6 Alrø (OGJ) og 13/7 9 Alrø (HP).
 Efterårets 5 største obs: 23/7 128 SV Hesselholm (SD), 28/7 21 SV Ajstrup Bugt (PC), 30/7 45 + 14/8
 22 + 18/8 20 alfé Alrø Poller (LB,HLL,JG).
 Efterårets sidste bliver: 18/11 5 Alrø Eghoved (LPJ), 26/11 4 Alrø Poller (OGJ) og 28/11 3 Alrø (NH).

Vinterfund: 23/12 + 30/12 4 Alrø (OGJ).

Total: 7566 antal obs: 92 antal inds: 26

Månedsfordeling, samt månedsmax (kun rst fugle) fra flg. delområder: 1: Hesselholm, 2: Knøsen, Stavns Fjord, 3: Alrø Poller.

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
total: 0	24	2055	1288	3774	11	257	85	44	7	13	8	
1:		4	12	3		7	1					
2:		200	400	200								
3:	24	1000	700	1775		45	22	23	4	4	4	

Lille regnspove (Numenius phaeopus)

05380

Det er fortsat Hesselholm på Samsø, der dominerer materialet, da 60% af fuglene er set på denne lokalitet i perioden 1/7-19/8. Hesselholm-materialet skyldes atter LeB, som har samlet sine observationer fra 1982-1988 i en lille artikel: Brauer, L., 1989: Større antal af lille regnspove *Numenius phaeopus* på Samsø, Østjylland. DOFT 83: 157-162. Det er en spændende og læseværdig artikel, som bør ansprende andre til lignende undersøgelser. Ikke mindst bør de fastboende ornitologer på Anholt opfordres til at optælle de rastende småsposer i Ørkenen dagligt i perioden 1/7-1/9. I 1989 var nemlig hele 30% af fuglene fra denne lokalitet, og kun nærmere undersøgelser kan vise, om Anholt er en særskilt rasteplads eller en mellemstation inden de når Samsø.

14 forårsfugle, som alle nævnes: 9/4 1 Alrø (OGJ), 25/4 1 Kysing Fjord (OGJ), 30/4 1 Stubbe Sø (PBP), 1/5 2 trk + 2/5 4 trk + 5/5 1 trk alle Gjerrild Nordstrand (JA), 5/5 1 trk Mårup Skov, Samsø (AJ), 12/5 1 Studstrup (KeH) + 2 trk Brabrand Sø (AJ).

Efterårets første: 1/7 3 Hesselholm (SD), 4/7 2 V Gjerrild Nordstrand (HC) og 7/7 min 200 Ørkenen, Anholt (JSP).

Ørkenen, Anholt: 4 obs: i tiden 7/7-27/8 gav mindst 505 småsposer, flest 7/7 200 (JSP), 9/7 200 (FS) og 7/8 100 (FS).

Hesselholm, Samsø: 23 obs i tiden 1/7-19/8 gav 1013 småsposer, flest 20/7 68 (53), 27/7 73 (51), 28/7 155 (71), 29/7 196 (68) og 30/7 78 (25). Tallene i parentes angiver største flok den pågældende dag. Øvrige (obs over 10): 13/7 60 Øster Hedekrog, Samsø (LeB), 2/8 20 Ålsrode (OF) og 11/8 14 Glenstrup Sø (TN).

Efterårets sidste: 27/8 5 Ørkenen, Anholt (FS), 1/9 8 Sødringvær (EN) og 3/9 1 V Fjellerup Strand (LPJ).

Tallene i parentes angiver, at kun største daglige flok er medtaget fra Hesselholm.

	total	antal obs	antal inds.
1989:	1701(1196)	99	20
1988:	2497	54	12
1987:	1001	41	20

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1989:	0	0	0	3	11	0	1501	177	9	0	0	0
							(996)					
1988:	0	0	0	17	5	0	2392	83	0	0	0	0
1987:	0	0	0	80	88	0	779	439	10	0	0	0

Stor regnspeve (*Numenius arquata*)

05410

De bedste rasteplasser for storspover i Århus amt er "vadehavsområderne" ved Alrø og mellem Randers og Mariager Fjorde. I 1989 er det dog sidstnævnte område, og mere præcist Sødringkær/Eskeplet, der har været dominerende. Enlige fugle eller småflokke ses dog overalt i amtet. Bemærk også, at vi havde storspover både ved årets begyndelse og afslutning, hvilket er meget fint!

Ankomst pr/med marts: 3/3 20 Alrø Eghoved (PL), 5/3 1 Barnekold, Stavns Fjord (SD) + 1 Sødringkær (LTP) og 12/3 1 Kysing Næs (OGJ) + 1 indtrk Gjerrild Nordstrand (JSP) + 28 Eskeplet (JP).

Forårsmax (over 25): 29/3 38 Alrø (OGJ), 8/4 35 og 16/4 100 Eskeplet (JP), 23/4 38 NØ Hesselholm (SD) og 19/5 35 Eskeplet (AJ).

Fugle ses gennem hele juni. Først i måneden formodentlig oversomrende, og det egentlige efterårstræk indledes ult juni: 21/6 6 V + 22/6 1 Dronningborg Bredning (LTP) og 25/6 12 Frederiksdal Hede (SFP).

Efterårsmax (over 25): 25/7 35 (PC) + 29/7 29 (LPJ) + 1/8 36 (HLL,EN) og 27/8 60 (LTP,JP) alle fra Sødringkær/Eskeplet.

De sidste storspover ses: 14/11 3 St. Sjørup Strand (HE), 16/11 15 Bønnerup Strand (HE), 17/11 2 Overgård, Mariager Fjord (PC) og 26/11 3 Sødringkær (JP) + 14 Dejret Øhoved (SEL).

Vinterfund (jan+feb+dec): 29/1 2 (HP), 12/2 1 (OGJ), 26/2 1 (HP) alle Alrø, 10/12 2 Sødringholm (LTP) og 15/12 12 Sødringkær (JP).

	total	antal obs	antal inds
1989:	1025	150	38
1988:	1204	125	32
1987:	450	88	24

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1989	2	2	130	202	69	39	103	328	36	62	37	14
1988	0	2	82	354	41	217	205	201	45	6	7	0
1987	0	0	76	173	16	39	77	52	8	8	1	0

Sortklire (*Tringa erythropus*)

05450

Foråret er hurtigt overstået med kun 6 obs af 8 fugle. De første fugle er, i forhold til de øvrige, tidlige. Det er altså igen efteråret, der giver de mange sortklirer, men modsat tidligere år, har Kysing Fjord ikke længere "eneret" på de store antal. I 1989 har slambassinene ved Dronningborg Bredning/Randers Fjord således vist sig som en fin lokalitet for arten.

Forår, alle nævnes: 12/4 1 (OGJ), 1/5 3 (IZN) begge Kysing Fjord, 2/5 1 Gjerrild Nordstrand (JA), 10/5 1 Splidholm (AJ), 13/5 1 Dystrup Sø (CO) og 19/5 1 Råby Odde (AJ).

Nedtræk fra ynglepladserne indledes med. juni med: 13/6 4 (LTP), 15/6 2 (EN) og 19/6 2 (EN) alle slambassiner ved Dronningborg Bredning.

Efterårsmax (over 5): 29/6 6 slambassiner ved Dronningborg Bredning (JP), 4/7 8 Kysing Fjord (IZN), 29/7 7 Sødringkær (LPJ), 11/8 8 (OGJ), 20/8 13 (OGJ) og 21/8 6 (HLL) alle Kysing Fjord. Efterårets sidste: 25-26/8 2 slambassiner ved Brabrand Sø (LB,AJ) og 3/9 1 Kysing Fjord (OGJ).

Totaler og månedsfordelinger 1987-89:

	total	antal obs	antal indsendere
1989:	145	55	16
1988:	191	108	21
1987:	77	34	20

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1989:	0	0	0	1	7	23	33	80	1	0	0	0
1988:	0	0	0	2	13	16	20	95	41	4	0	0
1987:	0	0	0	8	3	12	21	21	11	1	0	0

Rødben (*Tringa totanus*)

05460

Arten er vanskelig at behandle, da der kun foreligger få sikre racebestemmelser og en række formodninger om islandske rødben (T.t. robusta), se dette. Materialet giver dog en mulighed for fortolkning: Islandske rødben ses formentlig i tiden 19/2-4/3, mens de danske og skandinaviske rødben ankommer ult. marts (20/3). Sidstnævntes efterårstræk ebber ud ult. august/pri. september, og de sidste ses med. september (23-24/9). Fra med. oktober (13/10) ankommer de første formodentlig sikre islandske rødben, og to store trækbølger ses pri. (3/11) - ult. (23-26/11) november. Der er dog overlap mellem de to racer, og en stor forekomst 30/8 kunne godt være det første rykind af de islandske. Der opfordres til, at forsøge at racebestemme rødbenene i perioden med. august-med. april.

Yngel: Der er indsendt 23-28 ynglepar; 5-6 Eskeplet/Sødringkær, 4 Tangen/Sødring Kær, 3-4 Råby Odde (alle AJ), 2 Dronningborg Bredning (LTP), 1-2 Grund Fjord (FFa), 1 Kalø slotsruin (LPJ), 0-1 Begtrup Vig (AJ), 2 Kysing Fjord (MC), 5-6 Hesselholm (LeB).

Forår: 4/3 1 trk Gjerrild Nordstrand (Gj) + 1 Kysing Fjord (OGJ), og så den egentlige ankomst: 20/3 3 + 21/3 21 + 24/3 2 alle Hesselholm (LeB,SD), samt 24/3 1 Alrø Poller (NH).

Forårsmax (over 10): 21/3 21 Hesselholm (LeB), 29/3 26 Alrø (OGJ), 22/4 23 Barnekold (SD), 4/5 27 Gammelholm (AJ), 7/5 30 Alrø (SS,HP) + 10 Barnekold (AJ), 10/5 35 Alrø (AJ), 3/6 26 Eskeplet (AJ) og 7/6 34 Alrø (SS).

Efterårsmax (over 25): 13/7 7 rst + 33 trk Hesselholm (LeB), 16/7 30 Hevring Strand (LPJ), 23/7 50 Norddjurs (JP), 29/7 101 (PC), 1/8 30 (EN) + 27/8 50 (LTP) alle Sødringkær, 30/8 80 MI. Poldene (PC), 23/11 46 + 24/11 30 + 26/11 41 alle Hesselholm (SD,LeB).

Vinterfund (feb+dec): 19/2 1 Fornæs (HC), 26/2 20 Alrø (HP), 1/12 2 St. Sjørup Strand (HE), 15/12 1 Overgård (JP) + 1 Råby Odde (JP), 23/12 2 Treskelbakkeholm (TN).

Islandsk rødben (T.t. robusta):

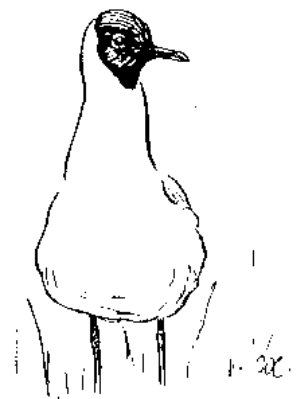
Kun disse to sikre racebestemmelser: 9/12 13 og 30/12 6 Alrø (begge OGJ). Se også bemærkninger under rødben.

Månedsmax for nogle af de bedste lokaliteter: Sødringkær/Eskeplet (1), Kysing Fjord (2), Alrø (3), Hesselholm (4), Hevring/St. Sjørup Strand (5):

	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
(1):	-	3	9	8	26	101	50	12	6	-	-
(2):	-	1	6	7	2	5	16	1	-	-	-
(3):	20	26	9	34	34	20	2	4	4	4	13
(4):	-	21	-	-	-	7	-	7	11	46	-
(5):	-	-	-	-	-	30	-	-	10	20	2

	total	antal obs	antal indsendere
1989:	1303	161	30
1988:	1603	175	42
1987:	939	106	25

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	21	76	83	196	92	310	279	26	63	152	25

Hvidklire (*Tringa nebularia*)

05480

1989 blev næsten på højde med rekordåret 1988, men med en anden fordeling af fuglene. Antallet af observationer viser en stigning på 73%, hvilket betyder en mere jævn indrapportering fra hele amtet, og uden de store koncentrationer fra Randers Fjords udløb. Man bør dog bemærke, at efterårsmax i både 1988 og 1989 faldt den 9/7! Det kunne være spændende at gennemføre en totaltælling af Hvidklire 7-8/7 1990, hvor Mariager Fjord, Randers Fjords udløb, Råby Odde, Kysing Fjord, Alrø og Stavns Fjord optales samtidig.

Forårets første: 3/4 1 (IZN) + 12/4 7 (OGJ) begge Kysing Fjord, 16/4 1 Eskeplet/Sødringkær (JP).
Forårsmax (over 10): 25/4 42 (OGJ) + 1/5 50 (IZN) begge Kysing Fjord, 1/5 20 Råby Odde (AJ), 6/5 22 Hesselholm (LeB), 12/5 16 Følle Bund (KeH), 14/5 15 Bønnerup-Gjerrild Nordstrand (Stl) og 15/5 11 Amstrup Red (SS).

Forårets sidste: 6/6 1 trk Gjerrild (Gj), 7/6 13 Alrø (OGJ) og 13/6 1 slambassiner Dronningborg Bredning (LTP). De første på nedtræk ses også her, allerede 23/6 2 (EN) og 29/6 12 (JP).

Efterårsmax (over 50): 9/7 110 Mariager Fjord (TN), 2/8 50 (IZN) + 14/8 55 (OGJ) begge Kysing Fjord.

Efterårets sidste: 16/10 2 Hesselholm (LeB), 17/10 2 (HC) + 22/10 3 (MSt), begge Bønnerup Strand.

	total	antal indsendere	antal obs
1989:	1507	38	250
1988:	1575	28	144
1987:	603	21	57

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	82	222	27	459	609	55	53	0	0

Svaleklire (*Tringa ochropus*)

05830

Foreløbig det hidtil bedste år for arten, med 64% flere fugle end i 1988. Gjerrild Nordstrand tegner sig alene for over 30% af fuglene, hvilket skyldes ikke mindre end 98 trækkende svaleklirer i perioden 28/3-22/5. Ellers viser foråret kun de sædvanlige 1-2 rastende på en lang række lokaliteter. Efteråret giver et par usædvanligt store rst-tal 9/7, hvor der ses i alt 39 fugle i amtet. 37 ses alene på to lokaliteter på Djursland. Den milde vinter 1988/89 gav ingen vinterfund, men året afsluttes med hele 4 decemberfugle.

Yngel: Et par er set i yngletiden, kraftigt territoriehævdende og med afledningsadfærd, på en lokalitet i den vestlige del af amtet.

Forår, første: 28/3 1 Moesgård Strand (FR) + 5 trk Gjerrild Nordstrand (Gj), 3/4 1 Brabrand Sø (HLL) og 9/4 1 Moesgård (OGJ).

De største trækdage fra Gjerrild Nordstrand: 16/4 9, 30/4 22, 4/5 9, alle (Gj).

Forårets sidste: 8/5 2 Langballe Eng (KeH) + 1 Stubbe Sø (PBP), 14/5 1 Fjeld Skov (LPJ) og 22/5 1 trk Gjerrild (Gj).

Sommerfund (ult maj-pri juni): 31/5 1 Langør (KP), 3/6 1 slambassin Brabrand Sø (ET), 7/6 1 Tåstrup Sø (AJ).

Efterår, de første sydtrækkende: 13/6 1 slambassin Randers Fjord (LTP), 15/6 1 Lindholm Hoved, Mossø (BRS) + 4 slambassin Randers Fjord (EN,JP) og 19/6 1 samme sted (EN).

Største obs (over 5): 6/7 5 + 28/7 5 slambassin Randers Fjord (JP,LTP), 9/7 22 Rugård + 15 Løvenholm Skov (begge SS), 31/7 6 trk Risskov (HHL).

Sidste: 27/8 1 slambassin Randers Fjord (JP) + 2 Eskeplet (JP,AJ), 2/9 1 Salten Langsø (GG), 3/9 2 Hevringholm Skov (LPJ), og en, i forhold til de øvrige, ses efternøler: 3/10 1 Hesselholm (SD).

Vinterfund (dec): 14/12 1 Salten Å v. Rye bro (PL) + 1 Lystrup Å (LJ), 16-17/12 1 Pinds Mølle (TB), 29/12 1 Lyngbygårds Å v. Skibby (TB).

	total	antal indsendere	antal obs
1989:	272	34	119
1988:	166	35	99
1987:	134	39	52

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1989: 0	0	0	6	76	47	23	82	30	3	1	0	4
1988: 0	1	3	59	2	11	38	47	2	2	0	3	1
1987: 1	0	1	61	35	11	13	11	0	0	0	1	0

Tinksmed (*tringa glareola*)

05540

Et meget fint år for tinksmedene, hvor særligt de mange fugle i maj må bemærkes. Slambassinerne ved Randers Fjord/Dronningborg Bredning har vist sig som et meget fint område for arten både forår og efterår.

Forår, de første: 2/5 1 Brabrand Sø (JTL), 3/5 1 Kasted Mose (SH) og 4/5 6 Brabrand Sø (JOS). Forårets største antal (over 5): 4/5 6 Brabrand Sø (JOS), 11/5 7 slambassin v. Brabrand Sø (LB) + 5 Døde Å (OGJ), 12/5 7 Brabrand Sø (AJ), 15/5 12 Tjærby Enge (JP,LTP), og 18/5 6 slambassin v. Randers Fjord (JP).

Forårets sidste: 24/5 2 slambassin Randers Fjord (LTP), 26/5 1 Brabrand Sø (SBN) og 28/5 2 slambassin Randers Fjord (JP).

Efterårstrækket indledes med. juni: 17/6 3 (JP) + 23/6 2 (EN) slambassin Randers Fjord og 2/7 3 Alrø (OGJ).

Efterårsmax (over 5): 6/7 11 + 11/7 13 + 28/7 7 alle slambassin Randers Fjord (JP,LTP), 3/8 5 + 11/8 5 + 12/8 6 alle slambassin Brabrand Sø (alle AJ), 7/8 8 + 11/8 8 Kysing Fjord (HLL,OGJ).

Efterårets sidste: 29/8 2 + 4/9 1 Brabrand Sø (LB,AJ,HLL,JTL) og 7/9 1 Hesselholm (LeB).

	total	antal indsendere	antal obs
1989:	219	22	85
1988:	136	17	65
1987:	194	17	50

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1989: 0	0	0	0	0	81	5	57	74	2	0	0	0
1988: 0	0	0	0	3	32	2	63	32	4	0	0	0
1987: 0	0	0	0	18	24	0	54	93	5	0	0	0

Mudderklire (*Tringa hypoleucos*)

05560

Atter et stort år for mudderklire. Som i 1987 blev maj 1989 måneden med flest mudderklirer. Fuglene træffes overalt, og i ret store antal, hvis de store lokaliteter optælles. Det vidner tallene fra bl.a. Sangstrup Klint og Glenstrup Sø om.

Forår: Det første fund er tidligt og meget stort. Alle aprilfugle nævnes: 3/4 12 Kasted Mose (TQ), 16/4 1 Søbygård Sø (CH), 21/4 1 Rugård Strand (ChL), 27/4 2 Kysing Fjord (OGJ) og 30/4 1 Dystrup Sø (AJ) + 1 Dronningborg Bredning (LTP).

Største obs: 2/5 29 trk Sangstrup Klint (JA), 13/5 21 Gjerrild Nordstrand + 14 Sangstrup Klint (Stf), 14/5 20 Gjerrild Nordstrand (Gj), 15/5 29 rst Ramten Sø (PL).

Sidste fra optrækket: 3/6 1 Ramten Sø (SH) + 1 slambassin Randers Fjord (LTP) + 1 Gudenåen v. Linå (JCN), 4/6 1 Dystrup Sø (AJ) og 5/6 1 Mørke Kær (SH).

Efterår: De første på nedtræk ses allerede 21/6 1 + 29/6 4 slambassin Randers Fjord (LTP,JP), 1/7 6 Sangstrup Klint (HC).

Efterårets største obs (over 25): 9/7 26 Rugård (SS), 29/7 30 Sangstrup Klint + 24 Fornæs (JSP) og 11/8 50 Glenstrup Sø (TN). Sidstnævnte er en totaltælling, som også omfatter den del af Glenstrup Sø, som ligger i Nordjyllands amt.

Sidste: 23/9 1 Sletterhage (JC), 2/10 1 Glenstrup Sø (TN) og 10/10 1 slambassin v. Randers Fjord (LTP).

	total	antal indsendere	antal obs
1989:	961	40	209
1988:	1054	38	183
1987:	464	25	100

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	18	373	15	225	294	34	2	0	0

Stenvender (*Arenaria interpres*)

056/0

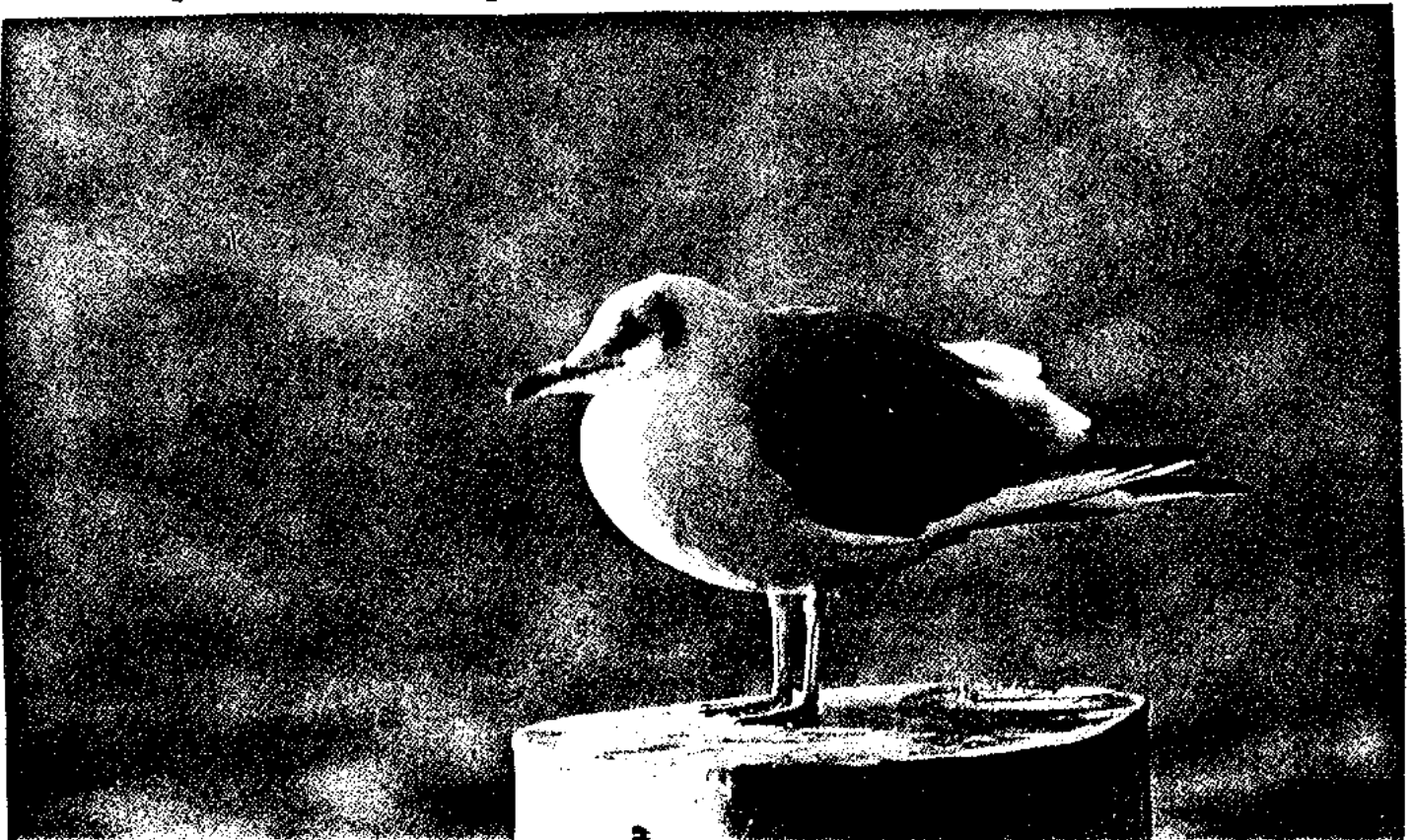
Igen et godt år for stenvendere i Århus amt, omend antallet af fugle ikke blev helt så højt som i 1988. 1989 gav 61 fugle mod 1988's 89.

Alle obs nævnes:

Forår: 1/5 1 Kysing Fjord (IZN), 2/5 1 Dystrup Sø (CO) + 2 Sangstrup Klint (JA).

Efterår: 16/7 1 ad Kysing Fjord (OGJ), 25/7 1 ad Sødring Kær (PC), 27/7 3 ad Overgård/Mariager Fjords udløb (PC), 1/8 15 Fornæs (CO), 14/8 3 Horskær (HLL,PL), 17/8 1 Bønnerup (JP), 19/8 3 ad + 5 1K Mellempoldene, Randers Fjords udløb (PC) + 3 Fornæs (JSP), 20/8 2 1K Stenrevet, Randers Fjord (PC), 27/8 5 Anholt Nordstrand (FS), 30/8 5 1K Mellempoldene (PC), 8/9 1 Besser Rev (LeB), 9/9 7 Tunø (SS,JTL,SH) + 2 1K Alrø Eggehoved (OGJ).

Hættemåge, ad. i vinterdragt. Foto: JSP.

Mellemkjove (Stercorarius pomarinus)

05660

I alt 4 observationer, hvoraf en fugl dog er dødfunden: 6/3 1 død Jernhatten (JSP), 11/4 1 imm lys NØ for Gjerrild (PL), 29/8 1 IK mørk Fornæs Fyr (RD) og 28/11 1 IK lys Fornæs Fyr (RD).

Forårsagttagelsen er ret usædvanlig, og vi skal da også helt tilbage til 1981 for at finde en tilsvarende.

Almindelig kjove (Stercorarius parasiticus)

05670

I alt 5-6 ex er ret få, alle nævnes: 26/8 1 Issehoved (OGJ), 27/8 1 Sødringkær (JP, LTP) + 1 Eskeplet (AJ) - samme?, 27/8 1 Kysing Næs (OGJ), 10/9 2 Kysing Næs (OGJ) og 15/9 1 Kysing Næs (HLL).

Alders- og fasefordeling:

juv mørk	3
juv usp	1
ad mørk	2

Antal indsendere: 5.

Antal obs: 7

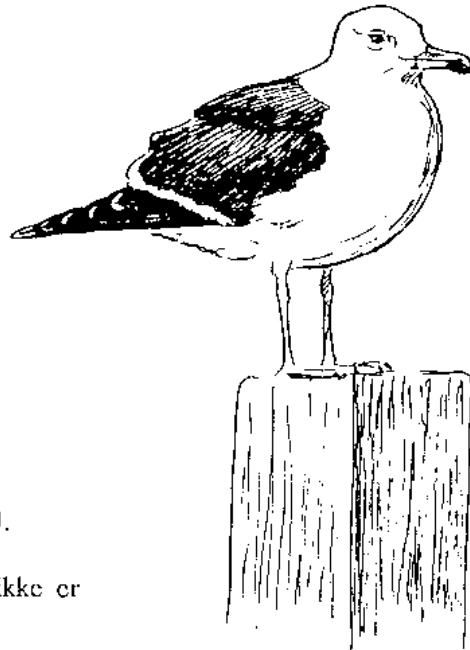
Storkjove (Stercorarius skua)

05680

To observationer: 20/7 1 øst for Anholt (JSP) og 10/9 1 Kysing Næs (OGJ).

Disse to bringer amtstotalen op på i alt 10 ex.

Fuglen 20/7 er tidligste forekomst nogensinde. Alle andre obs har ligget i perioden 31/8-23/10.

Sorthovedet Måge (Larus melanocephalus) SU-ART.

15/5 1 2K Sletterhage Helgenæs er ikke anmeldt til SU.

Arten er SU-art. Der må ikke refereres til fund, der ikke er godkendt af SU.

Dværghmåge (Larus minutus)

05780

Usædvanligt med adulte fugle i juli, det plejer fortrinsvis at være immature fugle på dette tidspunkt, men måske er det et par danske ynglefugle der lusker lidt rundt.

Bemærkelsesværdigt, at vi overhovedet ingen fugle ser i forbindelse med søndenstormen d. 14/10 der ellers fremkalder store forekomster på vestkysten.

Alle nævnes: 19/7 2 og 20/7 1 ad i sdr Brabrand Sø (AJ), 12/8 3 1K + 1 2K Mossø (JK), 19/8 1

Kysing Næs (MC), 27/8 1 ad Helgenæs (JTL), 30/10 1 imm S Kysing Næs (HP), 10/11 1 juv S Kysing Næs (HLL) og 1 juv Havnen, Anholt (FS), 11/11 1 juv S Kysing Næs (OGJ) og 1 ad N + 1 ad S Fornæs (JSP).

Total: 13. Antal indsendere: 9. Antal obs: 9.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	0	0	0	2	5	0	1	4	0

Hættemåge (Larus ridibundus)

05820

Sidste års fine indrapportering af ynglepar er i år næsten gjort helt komplet, takket være en meget stor indsats fra (AJ).

Desværre mangler der så i år indrapportering fra vildtreservatkontoret, så her må vi gøre brug af tallene fra sidste år, for at få en oversigt over amtets samlede bestand.

I alt er der indrapporteret 5491 ynglepar og lægger vi hertil 1988-tallene fra kolonierne Brokold, Treskelbakkeholm, Alrø Poller og Kalø, når vi op på, at der yngler omkring 9500 par i amtet i 1989.

Her nævnes kun de 11 største kolonier i 1989:

Brabrand Sø 3190 par (AJ), Mørke Kær 710 par (SH), Dystrup Sø 500 par (AJ), Emborg Odde 750 par (JK), Stenholt Hede 205 par (AJ, JCN), Bjerregrav Mose 155-170 par (AJ), Overgård Mark 75 par (AJ, JCN), Asferg 60-75 par (AJ), Hesselballe 50-75 par (AJ, JCN), Lille-sø 50-75 par (AJ), Nørremose 60 par (AJ).

Alle større tal udenfor ynglepladserne er nævnt herunder:

8/1 1500 Århus Havn (JTL), 12/3 3-5000 Sødringkær/Eskeplet (JP), 26/3 +1000 Lindholm, Mossø - gik til overnatning (ET), 8/4 3-5000 Sødringkær/Eskeplet (JP), 16/4 1500 fou Kysing Fjord (PL), 26/8 6000 Pletten, Mariager Fjord (TN), 26/9 3000 Mariager Fjordmunding (TN), 30/10 +2000 Fussingø (EN), 16/11 1500-2000 Bønnerup Strand (HE).

Total: 57455. Antal indsendere: 20. Antal obs: 171.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
3074	1152	12405	9109	11440	425	1892	7508	4325	2600	2600	438

Stormmåge (Larus canus)

05900

Ynglepar: Søby Rev 65 par (JG), Barnekold S.F. 40-60 par (AJ), Tunø 30-40 par (JOS), Anholt 30-40 par (FS, HCa, JSP), Begtrup Røn 5-10 par (AJ), Alrø 63 par (AJ, JG), Hov Røn 10 par (JG), Svanegrund 5 par (JG), Sangstrup Klint 3 par (HC), Løvenholm Skov 1 par (MSt, JSP, LPJ).

Som ved hættemåge mangler indrapportering fra (VIK), hvor der i 1988 på 5 lokaliteter i Stavnsfjord yngede i alt 328 par, så hvis vi lægger dette tal til de indrapporterede 252-297 par får vi en bestand på omkring 600 par.

Som noget nyt i amtet er der i år indrapporteret et kolossalt stort overnatningsantal fra Fussing Sø: 11/11 30.000 (NH).

Tal i denne størrelsesorden kendes også fra flere lokaliteter i Nordjylland. Især Tange Sø har ofte lignende koncentrationer først i november: 1/11 1986 20.000, 12/11 1987 14-17.000, 12/11 1988 39.000 (NOK).

Det kunne være interessant, at følge dette fænomen op ved at få optalt alle overnattende måger i det sene efterår - hold især øje med Fussing Sø.

Total: 40.209. Antal indsendere: 13. Antal obs: 81.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1023	445	271	591	467	108	314	820	700	4300	30600	310

Sildemåge (Larus fuscus)

05910

Ynglefund: Anholt 945-980 (FS, HCa, JSP), Hov Røn 20 par, Svanegrund 15 par (begge JG).

Den tilsyneladende nedgang i antallet af ynglende sildemåger på Anholt er ikke reel, men bunder i en mere nøjagtig optælling af mågerne i 1989, så tallet er altså mere nøjagtigt end hvad der tidligere er opgivet herfra.

En lang stribe observationer af mange fugle ved Stubbe Sø året rundt bør nok dokumenteres nærmere før de kan medregnes, indlandsforekomster i den størrelse er meget usædvanligt.

Et par fund af den britiske race *graellsii* falder som normalt enten tidligt eller sent: 12/2 1 S Fornæs (RD), 8/10 1 S Fornæs (JSP).

Usædvanlige vinterobs: 14/1 2 S Fornæs (JSP), 12/2 1 S Fornæs (RD), 6/12 17 S Fornæs (RD).

Den sidste store observation er meget usædvanlig og hænger sikkert sammen med den milde vinter.

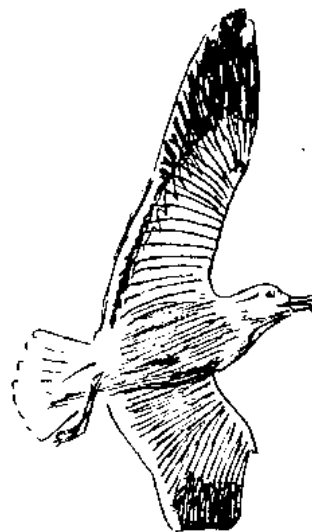
Første forårsobs: 7/3 1 Moesgård (HLL), 9/3 1 Brabrand Sø (AJ), 20/3 1 Hesselholm, Samsø (LcB).

Sidste efterårsobs: 14/10 20 Als Odde (TN) - største obs uden for Anholt - 28/10 6 S Fornæs (JSP), 25/11 8 Als Odde (TN) - meget sent!

Indlandsobs: 14/4 1 Århus Rutebilstation (CH), 28/4 1 Julsø v. Laven (EBu), 11/8 og 2/10 1 Glenstrup Sø (TN). Desuden 6 obs af i alt 11 fugle fra Brabrand Sø.

Total: 2245. Antal indsendere: 15. Antal obs: 37.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2	1	6	105	0	1	1979	14	2	40	8	17

Sølvmåge (Larus argentatus)

05920

Da den langt overvejende del af amtets sølvmåger yngler i Stavnsfjord-området, mærkes de manglende tal fra (VIK) i særlig høj grad her. I øvrigt ser det overraskende nok ud til, at sølvmågen er i tilbagegang som ynglefugl i amtet, idet der på en række lokaliteter yngler færre og færre sølvmåger.

Ynglepar: Lyngsø 1 par (JCN), Begtrup Røn 50-150 par (AJ, JSP), Ørkenen, Anholt 99-112 par (FS, HCa, JSP), Søby Rev 10 par (JG), Alrø 14 par (JG), Svanegrund 90 par (JG), Hov Røn 450 par (JG).

Største obs: 16/1 154 Brabrand Sø (AJ), 3/3 200 Alrø Egehoved (PL), 26/3 304 rst Bønnerup Strand (JSP), 26/8 200 Pletten (TN) og 14/10 500 Als Odde (TN).

Total: 4865. Antal indsendere: 12. Antal obs: 106.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
407	131	985	87	308	296	366	340	71	592	30	124

Hvidvinget Måge (*Larus glaucoides*) SU-ART.

22/3 1 2K Alrø Egehoved (OGJ). Godkendt af SU.

26/5 1 2-3K Gjerrild Nordstrand fou blandt stormmåger (JA) anmeldt til SU.

Fundet d. 22/3 bliver således det andet i amtet. Første godkendte fund var 1 2K fugl, der rastede i Grenå Havn d. 29/3-2/4 1969 (RD). I perioden 1972-1979 var arten ikke på SU-listen, men det eneste fund fra amtet i denne periode fra 1973, bør nok godkendes af SU før det kan medtages. I perioden fra 1979-1988 har der været 9 udokumenterede fund.

Arten er SU-art. Der må ikke refereres til fund, der ikke er godkendt af SU.

Gråmåge (*Larus hyperboreus*)

05880

I alt 3 fugle: 14/1 1 2K S Fornæs (JSP), 23/2 1 10-12 sømil NNØ for Anholt (FS), 6/3 1 16 sømil ØSØ for Anholt (FS).

Svartbag (*Larus marinus*)

06000

I modsætning til hvad man bl.a. kender fra Nordjylland, ser vi i Århus amt ingen større koncentrationer af overvintrende svartbager. Til gengæld rummer amtet en god del af landets samlede ynglebestand, idet de mange småøer i amtet tilsammen rummer imellem 250 og 300 ynglepar. Landets samlede ynglebestand blev estimeret til ca. 1025 par i 1988 (Måge-ternegruppen, DOF 1990).

Ynglefund: Begtrup Røn 2-3 par (AJ), Ørkenen, Anholt +50 par (FS, HCa, JSP), Hov Røn 35 par (JG), Søby Rev 1 par (JG), Alrø 3 par (JG), Svanegrund 5 par (JG).

Store obs: 16/2 50 Fjellerup-Bønnerup (CO), 26/3 124 Bønnerup Havn (JSP), 15/5 + 20/5 40 rst Emborg Mossø (PL, JK), 20/6 100 Mossø (JK), 20/8 38 rst Råby Odpoold (PC), 13/9 35 juv S Fornæs (RD).

Total: 762. Antal indsendere: 16. Antal obs: 64.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
35	74	167	2	89	6	127	94	55	20	0	5

Ride (*Rissa tridactyla*)

06020

Et usædvanligt sommerfund 7/8 1 juv N for Anholt (FS), kan meget vel dreje sig om en unge fra en af Kattegatkolonierne på Nordre Rønner eller Nidingen (Sverige).

(FS) har endvidere ringmærket 40 eks. nord for Anholt! Snuppet med hånden fra en fiskekutter, når trawlet trækkes op - sådan!

Ellers ses de fleste rider fra færgerne om vinteren. Det drejer sig om en lille del af de tusinder af Rider, der hvert år overvintret i Kattegat, især koncentreret øst for Anholt.

Største færgobs: 21/1 385 Grenå-Varberg (JSP), 17/2 54 Helsingborg-Grenå (JSP).

Største kystobs: 14/2 21 trk Grenå Havn (CO), 3/12 8 N + 2 S Fornæs (JSP).

Total: 620. Antal indsendere: 15. Antal obs: 33.

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
kyst:	9	26	0	0	0	0	0	1	0	16	12	10
færge:	420	77	0	0	0	0	0	0	0	0	3	6
ialt:	429	103	0	0	0	0	0	1	0	16	15	16

Rovterne (*Hydroprogne caspia*) 06060

1 iagttagelse: 26/8 1 ad fou Issehoved, Samsø (OGJ).

Splitterne (*Sterna sandvicensis*) ~~06110~~ 06110

Ret mange splitterner indsendt, især bemærkes en usædvanlig stor ansamling fra Mariager Fjords munding i sept. - vel fugle som samles på vej sydpå.

Første iagttagelser: 25/3 1 trk NV Hesselholm (LeB, SD), 27/3 3 S Moesgård Strand (HP), 29/3 1 Moesgård Strand (OGJ).

Alle obs over 20: 22/4 26 Store Vorbjerg, Samsø (LeB), 3/5 30-40 Draget, Stavns Fjord (AJ), 9/8 40 rst Bønnerup Strand (HC), 14/8 33 S Saxild Strand (PL), 15/8 25 S Saxild Strand (PL), 17/8 40 Bønnerup Strand (JP), 26/9 400 ud for Als Odde/Overgård (TN).

Træk: Fornæs havde i perioden 6/8-28/8 260 trk, bedste dag var 6/8 med 73 S + 7 N (JSP in.fl.).

Sidste iagttagelser: 8/10 1 Hesselholm, Samsø (SD) + 1 Kysing Næs (OGJ), 17/10 2 Bønnerup Strand (HC).

Total: 1105. Antal indsendere: 26. Antal obs: 76.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	6	74	84	9	41	462	425	4	0	0

Fjordterne (*Sterna hirundo*) 06150

Yngel: 1-2 par Bjerregrav Mose (AJ), 3 par yngleforsøg Anholt (HCa, FS, JSP).

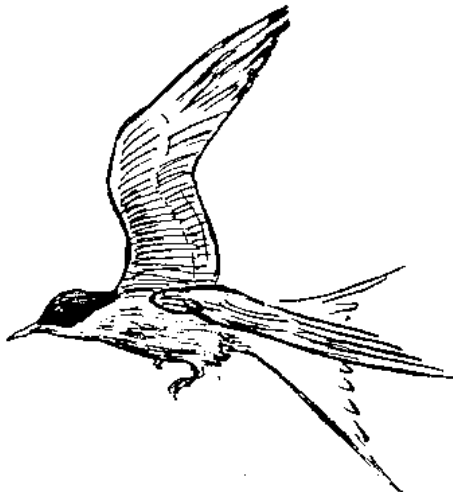
Årets første: 8/5 4 Flakket, Anholt (FS), 13/5 1 fou Dystrup Sø (CO).

Iagttagelser af 5 eller flere: 25/6 6 Stubbe Sø (PBP), 22/7 6 Stubbe Sø (PBP), 24/7 5 Grund Fjord (FF), 5/8 10 Brabrand Sø, 6/8 13 Birksø (JK), 6/8 51 Julsø (JK), 6/8 22 V Brabrand Sø (AJ), 6-7/8 5 Ørnsø (JCN), 7/8 6 Nordstrand, Anholt (FS), 12/8 64 Mossø (JK), 19/8 20 Mellempoldene (PC), 27/8 12 Sødringkær (LTP), 3/9 6 Ravnsø (PL) + 10-20 Mossø og 4-5 Knudsø (begge JK).

Årets sidste: 3/10 2 Kysing Næs (OGJ).

Total: 327. Antal indsendere: 19. Antal obs: 52.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	0	8	15	21	245	36	2	0	0

Havterne (Sterna paradisaea) 06160

Få indsendere i år afspejler sig tydeligt i tallene.

Yngel: 2-3 par Hesselholms kyst, Samsø (LeB).

2 første obs: 12/4 5 Alrø Poller (NH), 21/4 2 fou Stavns Fjord (LeB).

Større obs (over 10): 12/5 14 Alrø Poller (NH), 1/7 30 Alrø Poller (NH), 16/7 33 rst Hevring Mølle (LPJ), 6/8 19 Fornæs (JSP), 13/8 17 Fornæs (JSP).

Indlandsobs: 6/8 4 Brabrand Sø (AJ).

2 sidste obs: 19/8 7 S + 1 N Fornæs (JSP), 24/8 2 fou Sletterhage (PL).

Total: 254. Antal indsendere: 9. Antal obs: 35.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	7	81	4	92	70	0	0	0	0

Hav/Fjordterne (Sterna paradisaea/hirundo) 06159

Bla. en ret stor obs fra Salten Langsø - i fjordternernes træktid.

Første og sidste obs: 29/4 3 trk Gjerrild Nordstrand (Gj), 26/9 20 fou Mariager Fjords munding (TN).

Største obs: 26/8 45 Salten Langsø (TB).

Total: 151. Antal indsendere: 7. Antal obs: 17.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	3	13	0	5	110	20	0	0	0

Dværgterne (Sterna albifrons) 06240

Ynglefund: 2 par Anholt (HCa, FS, JSP), tyder ikke godt!. Dværgterner har i de senere år været i støt tilbagegang på Anholt, sandsynligvis pga. forstyrrelser i rugetiden på ynglebiotopen Anholt Nordstrand.

De første: 29/4 1 Gjerrild Nordstrand (Gj), 5/5 2 Lilleøre (AJ), 12/5 2 rst Følle Bund (KcH).

Største "flokke": 15/6 4 Flakket, Anholt (FS), 9/7 4 Hesselholm (SD, LeB), 16/7 5 N Hevring Strand (LPJ).

De sidste: 7/8 3 Flakket, Anholt (FS), 8/8 1 juv Kysing Fjord (OGJ) og 26/8 1 ad Kysing Næs (OGJ).

Total: 49. Antal indsendere: 14. Antal obs: 24.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	1	6	8	29	5	0	0	0	0

Hvidvinget Terne (Chlidonias leucopterus) SU-ART.

7/8 1 N Fornæs. Observationen er forkastet af SU.

Der må ikke refereres til iagttagelser, der ikke er godkendt af SU.

Sortterne (Chlidonias niger)

06270

Kun to fugle er ret lidt, vi var ellers ved at være bedre vant: 14/5 1 Mørke Kær (SH), 2/9 1 juv S Kysing Næs (OGJ).

Alk/Lomvie (Alca torda/Uria aalge)

06369

Flere og flere bliver bedre til at artsbestemme alk og lomvie, selvfølgelig i takt med at flere og flere kommer på havet og ser dem.

Største obs: 20/11 12.000 ud for Sangstrup Klint (JH).

Total: 25.109 Antal indsendere: 11. Antal obs: 30.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1789	190	8	0	0	0	0	0	0	4874	18248	0

Lomvie (Uria aalge)

06340

De sidste efternølere ses som normalt d. 18/4 og 19/4 henholdsvis 3 og 1 i farvandet N for Djursland (PL).

For anden gang i amtet observeres der lomvier på svømmetræk i 1988, nemlig: 13/8 1 juv drivende S Fornæs (JSP). Umiddelbart efter ungerne udrugning forlader lomvierne ynglepladserne med de endnu ikke-flyvefærdige unger på slæb. Herfra foretager fuglene til tider ganske imponerende svømmepræstationer. Fuglen fra Fornæs kan således ganske udmærket stamme fra f.eks. Skotland og har altså krydset Nordsøen - svømmende.

En tidlig efterårsobservation fra d. 11/9 1 ØSØ for Anholt (FS), kan måske også være en rest af svømmetrækket.

Efterår: Første fugle ses 8/10 10 N Fornæs (JSP, HC), 14/10 2 S Fornæs (HC).

De største observationer stammer naturligvis fra færgetællingerne, idet lomvien jo i modsætning til Alken spredes mere i sin overvintring og ikke i samme grad koncentrerer sig i et afgrænset område.

Største obs: 21/1 49 Grenå-Varberg (JSP), 17/2 129 Helsingborg-Grenå (JSP), 18/2 34 Grenå-Varberg (Birger og Annelise Jensen).

Største obs fra kysten var 25/10 45 i en flok N Fornæs (RD) og 3/12 10 S + 80 N Fornæs (JSP).

Total: 492. Antal indsendere: 11. Antal obs: 31.

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
kyst:	1							1		70	33	90
færge:	61	163		4					1		45	24
i alt:	62	163		4				1	1	70	78	114

Alk (Alca torda)

06360

Havområdet ud for det nordlige Djursland er utvivlsomt et af verdens vigtigste overvintringsområder for alk, hvilket de seneste års meget store forekomster i oktober-december, med al tydelighed viser. I år fik en række deltagere på Skandinavisk Havfuglegruppes årsmøde i Grenå d. 2-3/12 en uforglemmelig oplevelse, da 120.500 alke trak mod nord ved Fornæs, ganske tæt på land. Havoverfladen sydende visse steder af alke, der lettede og trak nordpå i lange rækker. Da observationsposten blev forladt omkring middagstid pga. hjemrejse med diverse færger, væltede alkenes stadig forbi og da sjællænderne observerede fra færgen fra Grenå så de yderligere 10.000 her.

Årets forekomst:

Fuglene forsvinder som vanligt i januar måned, med enkelte efternølere lidt senere: 17/2 5 rst Helsingborg-Grenå (JSP) og 18/2 13 rst Grenå-Varberg (Birger og Annelise Jensen).

En meget stor og usædvanlig forårsobs bør også fremhæves:

30/4 60 Følle Strand (AJ).

Normal - lidt tidlig efterårsforekomst, især usædvanligt med så store observationer allerede sidst i oktober. Første efterårsobs: 6/10 1 N for Anholt (FS), 7/10 5 Fornæs (HC), 8/10 19 Fornæs (HC, JSP) + 1 ud for Kragemoen, Samsø (SD, LeB) + 2 Kysing Næs (LB).

Største dage:

25/10 25.000 Fornæs (RD)
 26/10 60.000 Fornæs (RD)
 31/10 8.000 Fornæs (RD)
 20/11 30.000 Fornæs (RD)
 21/11 35.000 Fornæs (RD)
 2/12 6.000 Øst for Grenå (JH)
 3/12 120.500 Fornæs (HC, JA, JD, JSP) + 10.000 Ud for Grenå (meddelt JSP)
 5/12 75.000 Fornæs (RD)
 6/12 15.000 Fornæs (RD)

Total: 394.889. Antal indsendere: 19. Antal obs: 54.

Ikke fraregnet gengangere.

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
I alt	4227	20		60						93133	70709	226740
kyst	1475	18									1	5533
færge	2752	2		60						93132	65176	210503

Tejst (Cepphus grylle)

06380

Da de fleste tejster i amtet yngler på lokaliteter overvåget af vildt-reservatkontoret mangler vi deres yngleoptællinger i år.

Imidlertid ser det ud til, at det ikke går så dårligt for tejsten på Tunø, som vi frygtede i 1988.

Ynglepar: 25-30 par Tunø (JOS)

min 6-8 par Vejrø, obs af hvidkalkede huller fra færgen (PL)

0-5 par Sangstrup Klint (JSP, PL, HC, JA)

og en obs der kunne tyde på yngel:

2 + 2 fugle (0-2 par) Vandstedet, Samsø (AJ).

Udover en stor vinterflok på 17-20 i både sdr og vdr, der ses ved Vejrø d. 26/12 (JFT), ses tejsterne kun enkeltvis eller et par stykker sammen under overvintringen, hvor de tilsyneladende ikke fjerner sig ret meget fra ynglelokaliteterne.

Vintertejster ses således kun ved Fornæs, Kysing Næs, Vejrø og Tunø.

Total: 172. Antal indsendere: 15. Antal obs: 44.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2	1	2	13	21	61	3	19	1	11	11	27

Søkonger (Alle alle)

06470

De sidste søkonger forlader os i februar: 17/2 1 Helsingborg-Grenå (JSP) og 25/2 1 Moesgård Strand (OGJ).

Første efterår: 3/10 1 N Fornæs (RD) er meget tidlig.

Den 15/11 blæses usædvanligt mange søkonger ind i Kattegat og der meldes om rekordstore iagttagelser flere steder: 3100 Varberg-Grenå, 893 Båstad, Sverige (Vår Fågelværld), 225 Gilleleje (Fugle) og i dagene derefter ses der mange over hele amtet:

16/11 1 Bønnerup Havn (BHJ, PL) + 1 Kysing Næs (OGJ) + 3 Århus Havn (JC), 18/11 8 Kysing Næs (OGJ, HP) + 1 Grenå Strand (meddelt via HC) + 1 Marselisborg (SH) + 10 Fornæs (JSP) + 1 rst Moesgård Strand (HP) 19/11 7 Kysing Næs (HP, LB) + 2 "Den permanente" Århus Havn (PC)

Total: 98. Antal indsendere: 24. Antal obs: 62.

jan	feb	mar	apr	mai	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
6	4	0	0	0	0	0	0	0	2	57	29

Lunde (Fratercula arctica) SU-ART.

06540

Følgende er godkendt af SU:
19/11 1 Kysing Næs (LB), 3/12 1 Fornæs (SH,JA, m.fl.).

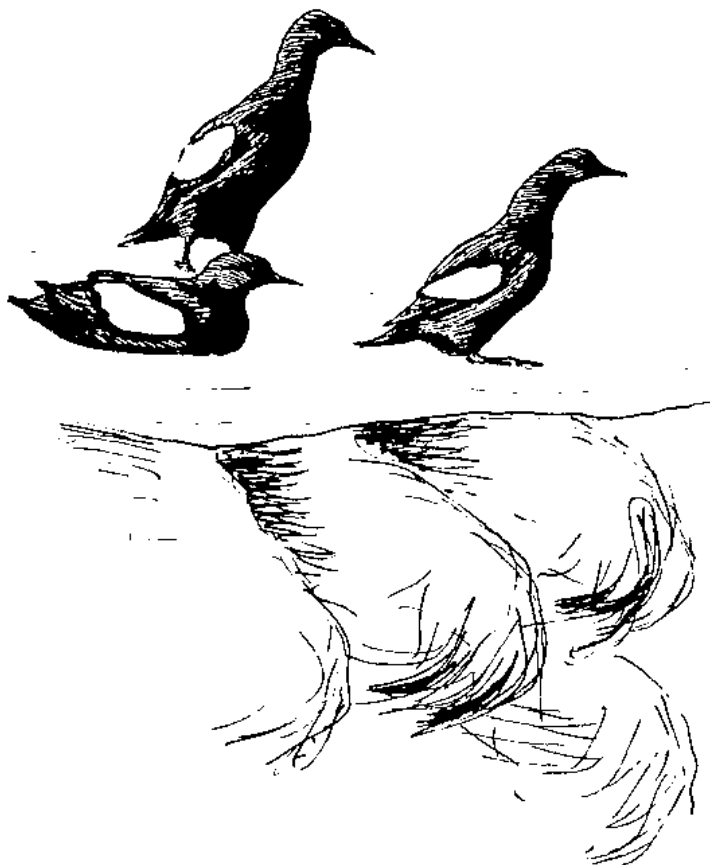
Følgende er beskrevet for SU:

- 1/1 1 Fornæs (JSP),
- 25/10 2 Fornæs (RD)
- 21/11 1 Fornæs (RD)
- 6/12 2 Fornæs (RD)
- 18/12 1 Fornæs (RD)

Følgende er ikke beskrevet for SU:

19/1 1 Fornæs, 7/10 1 Kysing Næs, 30/10 1 Anholt + 1 Kysing Næs, 18/11 1 Kysing Næs og 3/12 1 Kysing Næs.

Arten er fortsat SU-art i de indre danske farvande, så der må ikke refereres til fund, der ikke er godkendt af SU.

DUEFUGLE (Columbiformes)**Huldue (Columba oenas)**

Et klart bedre år end 1988, men der er stadig langt til de store år.

Yngleforekomster, antal par: Silkeborg Statsskovdistrikt 17-22, Thorsø Bakker 3-4, Linå Vesterskov 2-3, Rye Nørreskov 2-3, Rye Sønderskov 2-3, Moesgård Skov 5-6, Lushage Samsø 1, Mejlgård Overskov min 1, Søbygård Skov 1-2, Forsthaven, Århus 1?, Løvenholm/Fjeld Skov 3-10, Tolløkke Skov ?, Mørke Kær ?, Fussingø Skov ? (BRS,CH,JTL,SD,TKC,MSt,LPJ,JSP,AJ,EN,FF).

Træk: De første ses 17/2 1 Moesgård Skov (OGJ), 21/2 1 Gjerrild Nordstrand (JSP) og 5/3 4 Sødringkær (LTP).

Gjerrild Nordstrand: 21/2-25/5 i alt 222 trk, feb 1, mar 139, april 45 og maj 37, i alt 25 dage med obs. Største dage: 26/3 41 og 27/3 44 (Gj m.fl.).

Moesgård Strand: 17/2-15/5 kun 59 trk, feb 1, marts 54, april 3, maj 1, i alt 9 dage med obs. Største dage: 18/3 15 og 27/3 21 (HP,FL,TKC,OGJ,PL).

Efterår: En meget usædvanlig observation; 1/10 30 Stubbe Sø (PBP), burde nok have haft en kommentar med på skemaet - vi er absolut ikke vant til obs i den størrelse om efteråret. Et kig i "Fugle på Sjælland 1988" viste dog, at derovre ses sådanne store flokke i sep-okt, så hvorfor ikke på Djursland?.

Sidste: 25/8 2 Dystrup Sø (CO), 10/9 6 + 17/9 2 + 1/10 30 Stubbe Sø (PBP) og 18/11 1 Søbygård Skov (CH).

Vinterfund: 22/1 1 sy Søbygård Skov (CH).

Total: 463 antal obs: 119 antal inds: 33

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1	2	228	68	47	7	2	5	8	30	1	0

Ringdue (Columba palumbus)

Meget få ynglefund indsendt, men mon ikke den yngler alm. i det meste af amtet?

Træk:

Gjerrild Nordstrand: 4/3-21/5 i alt 29951, mar 20321, april 7619, maj 2011, i alt 50 dage med obs. Største dage: 7/3 3032, 27/3 6274, 28/3 4766 (Gj m.fl.)

Moesgård Strand: 5/3-8/4 i alt 3486, marts 3326, april 160. Største dage: 11/3 744, 28/3 706 (FR,TQ,JTL,JC,JA,PL).

Største flokke herudover: 2/2 423 Brabrand Sø (AJ), 13/3 800 Anholt (FS), 21/3 470 N Helgenæs (JTL), 24/3 2000 rst Stensmark, Fornæs (CO), 27/3 533 Stubbe Sø (PBP), 7/4 ca 500 rst Harris Skov (LUR).

Største efterårsflokke: 15/10 1926 S Fornæs (JTL), 23/10 200 Anholt (FS), 29/10 400 Søbygård Skov (CH), 29/10 1460 Storskoven, Brabrand Sø (AHM).

Største vinterflokke: 11/11 1300 Adslev Skov (PL,JOS), 9/12 ca 5000 Foldby Enemærke (LUR), 11/12 2350 + 31/12 2400 Brabrand Sø (AHM,AJ), 26/12 1000 Funder Ådal (JCN).

Total: 60232 antal obs: 222 antal inds: 30

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
380	759	27900	8617	2092	177	183	35	256	4516	2522	12470

Tyrkerdue (Streptopelia decaocto)

15 indsendere med i alt 665 ex., er næsten en fordobling af sidste års antal.

Træk?: Gjerrild Nordstrand: 14/4-25/5 i alt 23 trk/trkf, flest 16/4 6 trkf (Gj).

Større flokke: pri nov 225-250 + 23/11 265 + 26/11 337 + 14/12 130, alle Århus Havn (SS,TKC,JTL, EN).

Total: 665. antal obs: 32. antal inds: 15.

Turteldue (Streptopelia turtur)

Næststørste antal nogensinde i lokalrapportens historie, alle fra de allerøstligste dele af amtet.

Alle nævnes:

Gjerrild Nordstrand: 30/4 1 trk, 14/5 1, 20/5 2-4 trk, 22/5 2 trk, 23/5 1 trk, 25/5 1 trk (Gj,RD,JA,Stl).

Øvrige: 10/5 1 Anholt (JS), 16/5 1 Ørkenen, Anholt (FS), 19/5 1 N Fornæs (CO).

Antal turtelduer pr år i Århus amt 1979-1989:

1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
1	2-5	3	6	2	3	13	3	7	0	12

Sølvmåge, dununge, fra Anholt. Foto: JSP.

GØGEFUGLE (Cuculiformes)**Gøg (Cuculus canorus)**

Større antal i yngletiden, mest optællinger af kukkende hanner: 12/5 5 + 28/5 9 Brabrand Sø (AJ,CH), 20/5 4 Kysing Fjord (MC), 21/5 5 langs Gudenåen strækn. Svostrup-Resenbro (SC), 22/5 6 Kasted Mose (SH), 26/5 4 + 12/6 4 Bjerregrav Mose (JP,EN), 1/7 4 Vascn/Kongslond (JP).

Træk: Normal - lidt tidlig ankomst: 30/4 1 Ommestrup (LPJ), 4/5 2 Kragemosen, Samsø (AJ) og 5/5 1 Hesselholm (medd LeB).

Gjerrild Nordstrand: 13/5-25/5 i alt min 40, flest 13/5 15 rst (Gj).

Sidste: 26/8 1 Issehoved (OGJ), 5/9 1 Kolindsund (LPJ), 9/9 1 Tunø (JOS). Ingen større obs fra efterårstrækket.

Total: 183 antal obs: 111 antal inds: 28

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	1	126	32	15	7	2	0	0	0

UGLER (Strigiformes)**Høgeugle (Surnia ulula) SU-art.**

En observation, som er godkendt af SU: 22/10 1 Skjoldhøjparken, Tilst (set og fotograferet af Otto Himmer, medd. LB).

Kirkeugle (Athene noctua)

Ynglefund: I alt indsendt 6 ynglepar, hvis beliggenhed hemmeligholdes pga. artens fåtallighed.

Obs udenfor ynglelokaliteterne: 17/2 1 v. Mundelstrup (LB), 21/3 + 29/3 1 b Skelagervej, Århus N (TO), 3/4 1 Skejby Center (FAJ).

Total: 3 (excl. ynglefuglene) antal obs: 3 antal inds: 3

Natugle (Strix aluco)

I alt er der indsendt oplysninger om 38-54 ynglepar fra 28 lokaliteter. Af optalte områder kan nævnes:

Silkeborg Statsskovdistrikt 6-10 par, Velling

Skov 2-3 par, Rye Nørreskov 2-3 par Rye Sønderkov

3-4 par (alle BRS), Løvenholm-Fjeld Skov 3-10 par

(JSP,LPJ,MSt), Skåde Skov 2 par.

Udover observationer af ungekuld ingen obs af mere end 2 fugle sammen.

Total: 58 (excl. ynglepar) antal obs: 53 antal inds: 20

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	5	7	5	5	26	0	3	0	0	5	2

Skovhornugle (JOC).

Skovhornugle (Asio otus)

Desværre har ingen gentaget JSP's nattællinger af pibende ugleunger, på syd-Djursland, dette sætter præg på antallet af ynglepar. LPJ har dog optalt 3 par i Mols Bjerger ved hjælp af denne metode.

Ynglefund fra flg. lokaliteter (antal par): Frederikshåb Samsø 1, Helstrup 1, Rude Strand 1, Kasted Mose 2, Mols Bjerger 3, Klapskov 1, Søbygård Skov 1, Hårvadbro 1, Tinning Skov 1, Gludsted plt min 1, Thorsager 1.

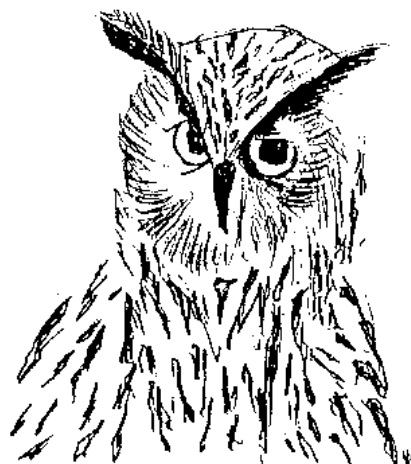
Desuden flg: 18/6 5 juv pibende Kongensbro Kro - hørt ud af vinduet på min bryllupsnat! (JSP). Lokaliteten er vistnok Viborg amt, men grundet omstændighederne bringer vi gerne obs'en.

Meget få obs udenfor yngletiden/ynglelokaliteterne, alle nævnes:
2/6 1 Lushage, Samsø (LeB), 29/9 1 Helgenæs (JTL).

Træk: 28/10 1 indtrk Kysing Næs (OGJ), 25/5 1 Gjerrild Nordstrand (Gj).

Vinter: 14/2 min 2 på fast vinterstade nær Bryrup (JB),
7/12 2 Moesgård Strand (JoA).

Total: 26 (excl. unger) antal obs: 36 antal inds: 21

Mosehornugle (Asio flammeus)

Et år på højde med de sidste 2 år, med flest fugle i træktiden april-maj og september-oktober. Ret mange sommerfund, hvoraf nogle antyder yngel. Få vinterfund.

Alle obs nævnes:

Sommer (med. maj-august): 16/5 1 Grenå Hede (OF), 30/5 1 + 8/6 1 + 15/6 1 Randers Fjord (LTP,JP) - tyder på et par i området?, 1/6 1 Ormslev St. by (HR) og 10-11/6 2 Vestereng, Egå (TQ).

Træk, forår:

Gjerrild Nordstrand: 27/3 1, 9/4 1, 20/4 1, 28/4 1, 1/5 1, 2/5 1, 24/5 1 (Gj m. fl.).

Øvrige: 3/3 1 + 28/4 1 Bjerregrav Mose (TBa), 14/4 1 Romalt Enge (JP) og 21/4 1 Tjærby Enge (JP).

Efterår: 10/9 1 Vipskovhede (BRS), 14/9 1 Anholt (FS), 16/9 1 1st Alrø Eghoved (OGJ), 5/10 1 Kysing Fjord (OGJ), 7/10 1 Gudenåen ved Randers (LTP), 15/10 1 Sletterhage (JTL), 7/11 1 Hedeenge v. Lystrup (KeH).

Vinter: 5/2 1 Bjerregrav Mose (TBa), 11/12 1 syd for Grund Fjord (JH),
28/12 1 Stubbe Sø (SH).

Total: 30 antal obs: 33 antal inds: 17

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	1	2	6	5	4-5	0	0	3	4	1	2

NATRAVNE (Caprimulgiformes)Natram (Caprimulgus europaeus)

Obs fra de to sædvanlige lokaliteter: Gjerrild Nordstrand, hvor det sandsynligvis er rastende trækfugle, der ses, og Gludsted plt., som har en lille ynglebestand, vistnok den eneste yngelokalitet i amtet nu?. Desuden en obs fra Søbygård Skov, som er interessant, og burde undersøges nærmere.

Alle obs nævnes: "forår" 1 sy Søbygård Skov (medd. CH), 24-25/5 1 Gjerrild Nordstrand (JA,CO,RD), 4/6 4 sy Gludsted plt. (LPJ,NPB), 15/6 1 sy Gludsted plt. (PL).

SEJLERE (Apodiformes)Mursejler (Apus apus)

Yngel: Som sædvanlig meget få ynglefund, i år kun 1 (et); 1 par Odensegade Århus (FF). Dog har JP den 6/7 optalt 350-450 over Randers by, så de er der. Det kunne være et interessant projekt; at optælle ynglende Mursejlere i byerne.

De største tal fra sommerperioden: 1/6 200 Mørke Kær (AJ) + 150 Brabrand Sø (JTL) + 100 Tjærby Enge (JP), 5/6 120 Brabrand Sø (AJ), 4/7 100 Ø Gjerrild Nordstrand (HC), 14/7 130 Randers Østby (JP).

Træk: Normal ankomst 30/4 1 Brabrand (JTL), 4/5 1 Randers (LTP), 5/5 1 trk Gjerrild Nordstrand + 2 Vasen/Kongslovd (JP).

Gjerrild Nordstrand: 5/5-25/5 i alt 3264 trk., flest 22/5 762 og 23/5 1992 (JA).

Eneste større tal fra resten af amtet: 21/5 851 N + 28/5 ca 300 N Moesgård Strand (begge JTL).

Efterår: Ingen obs over 25 ex. fra aug-sep. De sidste ses 10/9 1 S Onsbjerg, Samsø (LeB), 19/9 2 S Brabrand Sø (LB) + 1 Risskov (HLL), 22/9 1 Malling (OGJ).

antal obs: 111 antal indsendere: 25

SKRIGEFUGLE (Coraciiformes)**Isfugl (Alcedo atthis)**

Rigtig mange observationer, og totalen er da også den største nogensinde. Ingen tvivl om, at Isfuglen nyder godt af de lune vintre, som nedsætter vinterdødeligheden.

Yngel: Kun to sikre ynglefund, hver med 1 par: Knud Å ved Ry (LJ) og Julsø (TV). Redehuller er desuden fundet: Sølund ved Skanderborg (FR via AJ) og Slåen Sø, hvor arten har ynglet de seneste to år (PL).

Herudover obs fra en lang række lokaliteter i yngletiden, hvilket giver formodninger om, at ynglebestanden er noget større end de få ynglefund giver udtryk for. Som rækken af lokaliteter viser, har isfuglen sit kerneområde (vel både i amtet og på landsplan) i det midtjyske søhøjland.

Truffet forår/sommer: Fussingø Skov v. Vandmøllen (EN), Fussing Sø (TBa, JP), Fuldbro Mølle (EBu), Boest Bæk (EBu), Borre Sø (LJ), Gjern Å (CH), Søbygård Sø (CH), Jeksendalen (JDK), Javngyde Bæk v. Ravnsø (PL), Kastbjerg Å (PR + ER), Jenskær (JCN), Funderholme (JCN), Salten Langsø (PL), Spørring Å (PT), Ørnsø (JCN), Pøtsø (SFP), Mossø, Gudenåen, Julsø og Ravnsø (alle JK), Ansø Enge/Sillerup Væld dambrug, Avnsøerne, Silkeborg Østerskov, Brassø (alle BRS).

Obs resten af året fra bl.a.: Kysing Fjord, Brabrand Sø, Giber Å, Bjerregrav Mose, Mariager Fjord, Gudenå v. Linå, Grund Fjord, Lystrup Å, samt mange steder i Søhøjlandet.

Største obs: 12/6 3 Julsø (JK), 19/6 3 Gudenåen Mossø-Gudensø (JK), 27/10 3 Kysing Fjord (KN,BHJ m.fl).

Total: 166 Antal indsendere: 33 Antal obs: 146 Lokaliteter: 65

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
4	4	14	9	13	14	7	13	14	14	27	15

Hærfugl (Upupa epops)

4 obs fra foråret: "forår" 1 Søbygård Skov (områdets skytte via CH), 8/4 1 rst Gjerrild Nordstrand (meddelt LPJ), 9/4 1 sy Moesgård Strand (HP), 7/5 1 Gjerrild Nordstrand (Gj).

SPÆTTEFUGLE (Piciformes)**Vendehals (Jynx torquilla)**

Store variationer i antallet af vendehalse, en del skyldes nok svingende aktivitet på Gjerrild Nordstrand, hvor der visse år ses en del rst.

I år kun få herfra, og totalen er også middelemådig. Bemærk en ret tidlig ankomst, samt resultatet af ynglefugletællingen fra Løvenholm/Fjeld skovene.

Alle nævnes:

Ynglefund: Snabegård plt. 1 par (EBu), Nimtofte 1 par m. 2 kulde a 5-6 (medd JSP), 6-12 par Løvenholm/Fjeld Skov (JSP,MSt,LPJ).

Mulige ynglepar: Thorsager plt. (JSP), Lystrupminde (EBu), Ansø Enge (TB) og Sepstrup Sande (PMc).

Alle øvrige obs:

1. halvår: 14/4 1 Salten Profilet (LJ), 20/4 1 Brabrand Sø (JTL), 30/4 1 Gjerrild Nordstrand (Gj), 1/5 1 sy Gjerrild Nordstrand (JA), 2/5 5 sy Fjeld Skov (JSP), 3/5 1 Kragemosen Samsø (AJ), 5/5 1-2 Gjerrild Nordstrand (JA), 7/5 3 sy Fjeld Skov (JSP) + 1 Vascn/Kongslovd (JP), 9/5 1 Anholt (JS), 11/5 1 Langå Skov (CSS), 16/5 5 Fjeld Skov (JSP), 23/5 2 sy Gjerrild Nordstrand (JA), 28/5 2 sy Fjeld Skov (LPJ), 2/6

1 sy Thorsager plt. (JSP), 4/6 2 sy Ansø (LPJ) og 10/6 1 Ansø Enge (JTL).

2. halvår: 16/7 min 2 juv Ansø Enge (TB) og 14-15/8 1 Lystrup, fløj mod en rude og ville ikke flyve, blev derfor afleveret til en plejestation, hvor den dog blev aflivet af dyrlægen - fordi den drejede hovedet så mærkeligt!! (via KM).

Total: 31 antal obs: 26 antal inds: 15

Grønspætte (*Picus viridis*)

08560

Mange observationer, især fra Søhøjlandet og Djursland, men også spredt fra resten af amtet. Dog nærmest ingen fra den sydlige del af amtet, hvilket nok skyldes manglende ornitologisk aktivitet her. Af de i alt 222 obs, er de 85 fra Søhøjlandet og 88 fra Djursland.

Ynglefund/Optællinger i yngletiden: Løvenholm/Fjeld skovene min 25 par (JSP,LPJ,MSt), Sepstrup Sande 3-4 par (PMc), Haraldslund 1 par (SMJ), samt fra sortspættegruppen: Silkeborg Statsskovdistrikt 25-33 par, Linå Vesterskov 4-6 par, Rye Nørreskov 4-6 par, Velling skov 5-7 par og Løndal Skovbrug 3-5 par (alle via BRS).

Trækobs?: Fra Gjerrild Nordstrand i alt min 33 ex i perioden 13/3-25/5, max 27/4 5 (Gj m.fl.). Formodenlig de lokale ynglefugle, som strejfer rundt?. Mere reel er: 6/7 2-3 juv 1st Fornæs (JSP).

Total: 250 antal obs: 222 antal inds: 42 antal lok: 70

Sortspætte (*Dryocopus martius*)

08630

I vinterhalvåret 1988/89 er der foretaget optælling af den totale sortspættepopulation i følgende skovområder:

Silkeborg statsskovdistrikt, Linå Vesterskov, Løndal Skov, Velling Skov, Rye Nørreskov, Salten Langsø skovdistrikt, Rye Sønder skov, Nygårde Skov, Bidstrup Skovdistrikt og St. Hjælland Plantage.

I alt blev der registreret 48 fugle med flg. kønsfordeling: 20 hun og 28 han (tallene rænset for gengangere)(Sortspættegruppen v. BRS).

Medregnet de indkomne obs fra andre skovområder i amtet, opnås en total på ca. 66-71 fugle. Det skal dog anføres, at der her er tale om skøn, idet der kan optræde dobbeltobs for enkelte områders vedkommende.

Antal ynglepar: Silkeborg statsskovdistrikt 6, Linå Vesterskov 1, Rye Nørreskov 2, Rye Sønder skov 1, Nygårde Skov 1, Pårup Skov 1, Velling Skov 2, Løndal Skov 1, St. Hjælland plt. 1, Bidstrup skovdistrikt 1 og Fjeld-Løvenholm skovene 2-4 (ynglefund fra Fjeld-Løvenholm indsendt af LPJ,JSP,MSt, øvrige af sortspætte gruppen v. BRS).

Formodede ynglelokaliteter: Mejlgård Skov, Søbygård Skov, Hemstok Skov, Ildal/Høvild Skov, Gjerrild Skovene, Skramsø plt. v. Ørnsø Mølle.

Lokaliteter hvor arten er set i kurtiserings og yngleperioden (feb-april) udover ovennævnte: Allinggård Skov (PMc), Risskov (JoK), Fussingø (TBa), Gjerrild Nordstrand (Gj), Frisendal Bakker

(CH), Emmedsbo plt. (TB), Klapskov (TB),
 Iagttagelser udenfor yngleperioden (juli-dec):
 Snabegård plt., Ansø Enge, Skaføgård Skov, Mejlgård Overskov, Sminge Sø (LPJ,TB,AJ,LJ,TKC).

Total: 66-71 antal obs: 87 (excl. sortspættegr. tal) antal lok: 38

Månedsfordeling af samtlige obs (excl. sortspættegruppens tal):

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2	0	16	20	22	15	3	3	8	2	7	4

Stor flagspætte (Dendrocopus major)

08760

En pæn stigning i antallet af fugle, på trods af færre indsendere af arten.
 En del optællinger af ynglepar indsendt, men meget får trækobs.

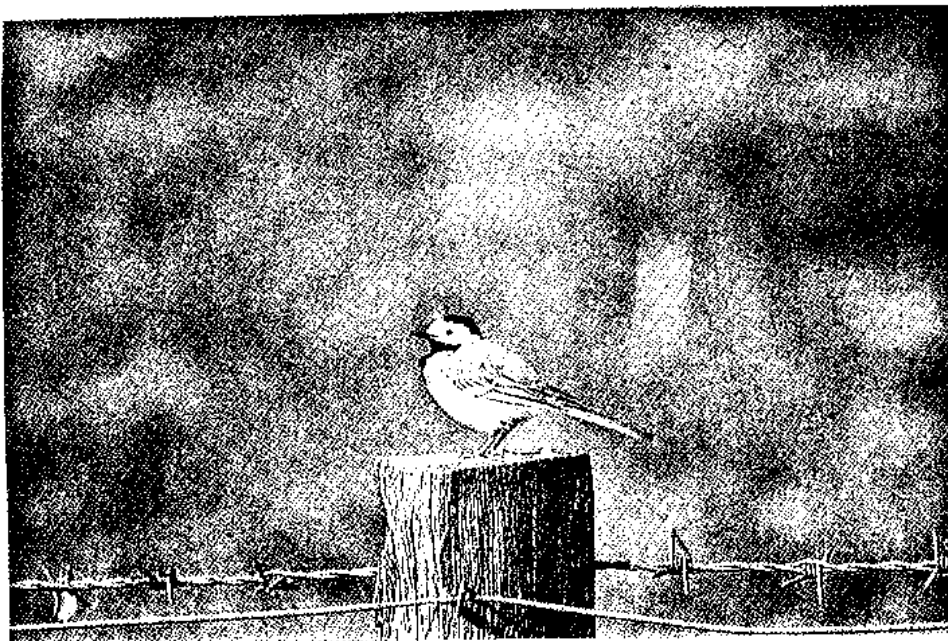
Optællinger i yngletiden/ynglefund bl.a.: Fjeld/Løvenholm Skov 31 par (JSP,LPJ,MSt), 19/3 8 Søbygård Skov (CH), 22/4 10 Jekscndalen (PL), 11/6 5 ynglefugletælling Marselisborg Skov (PL), 15/6 10 Mejlgård Overskov (TKC). Flere indsendere angiver den som alm. ynglefugl i alle skove.

Træk: 12/3-23/5 i alt 39 Gjerrild Nordstrand, heraf dog kun en trk: 15/4 1 trk (Gj). Formodenlig gemmer en del af de lokale ynglefugle sig i tallet!?

Største tal iverigt: 9/12 22-25 Langsø rundt, Løvenholm Skov (HE).

Total: 417 antal obs: 190 antal inds: 22

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
34	16	78	94	24	29	9	1	39	20	24	49

Hvid vipstjert. Foto: KM.

SPURVEFUGLE (Passeriformes)**Toplærke (Galerida cristata)** 09480

Få obs i år. Alle obs nævnes, de bringes lokalitetsvist. Bemærk, at nogle af lokaliteterne ligger meget tæt på hinanden, der kan være tale om gengangere.

Skejby Center, Vejlbj: 2-4 ses hele året (TQ), 21/2 1 subsy Skejbygårdsvej/Skejbyvej (BHJ).
 Vejlbj Centervej, Vejlbj: 10/3 1 par (JA).
 Vericentret, Vejlbj-Risskov: 28/1 2 (JTL), 30/12 1 ved Statoil (FAJ).
 Bispehaven, Hasle: 16/6 1 ihjelkørt af bil (KeH).
 Åby Ringvej, Hasle: 17/6 1 (OGJ).
 Randers: ingen obs i år.

JTL har i år eftersøgt arten på flere af Århus-området gamle ynglepladser, men uden held. Dette resultat bekræfter kun alt for godt det beskedne antal obs iøvrigt: Toplærken er tilsyneladende stadig i tilbagegang i amtet, og der er ikke mange tilbage. Selv ikke de milde vintre har hjulpet bestanden frem. Husk dog stadig at kigge efter arten på nye lokaliteter, f.eks. ved byggepladser og nyanlæg i byernes udkanter. Sådanne steder kan byde på de åbne, tørre områder, toplærken foretrækker.

Total: 8-12. Antal indsendere: 7. Antal obs: 7.

Hedelærke (Lullula arborea) 09440

Alle obs nævnes.

Følgende obs tyder på yngel: 12/3-1/8 2 (heraf 1 sy) St Hjöllund Plt (MS), 3/5 1 sy Gludsted Plt (EBu), 23/5 1 sy Kongsø Hede (EBu), 10/6 1 sy Ansø Enge (JTL). Desuden sås 23/5 2 Sepstrup Sande (LJ) og 22/6 1 Salten Langsø, nordsiden (SS).

De første var tidlige: på nær en enkelt obs fra 1976 (25/2 1976: 1 Moesgård) er der ikke tidligere ankomster at finde i lokalrapporterne for 1973-88.

Gjerrild: 2/3 1 V (CO, RD), 3/3 1 V (CO), 7/3 1 ø (JSP, Gj), 12/3 2 trk (JSP, Gj), 16/3 2 hørt (CO), 27/3 2 trk (Gj), 1/4 1 V (EH, Gj), 26/4 4 trk (Gj). Moesgård: 12/3 1 S (TKC), 16/3 1 N (TB).

Efterårstræk: 30/9 2 S Helgenæs (JTL), 15/10 1-2 rst Sønderbjerg, Anholt (PL), 28/10 1 S Udgårdstøften, Silkeborg (FR).

Total: 29. Antal indsendere: 14. Antal obs: 24.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	13	7	6	4	2	2	2	3	0	0

Sanglærke (Alauda arvensis) 09760

Der er indrapporteret 133 par og syngende hanner. Største tal: 26/2 20 sy + 8/4 19 sy Vejlbj Enge (TQ), 26/3 20 sy Helgenæs (LPJ).

Den milde vinter gjorde, at forårstrækket startede så småt allerede i januar. Her nævnes de 6 første obs fra måneden; de viser, at trækket er igang i hvert fald senest 27. januar: 13/1 2 Moesgård Museum (JK), 17/1 4 Stjær Bakker (PL), 23/1 5 Norsminde Fjord (TQ), 26/1 2 Brabrand Sø (HLL), 27/1 10 N Brabrand Sø (JTL), 27/1 5 Anholt, Byen (FS).

Medio februar er der god gang i trækket (725 fugle fra 20 lokaliteter).

Største tal fra foråret, alle på 150 og derover nævnes: 14/2 150 Søbygård Sø (CH), 4/3 min 500 på

marker omkring Nordby, Samsø (SD), 7/3 923 Ø Gjerrild (JSP,Gj), 11/3 246 N Moesgård (JTL), 12/3 230 trk Gjerrild (JSP,Gj), 21/3 200 ml. Søften og Hinnerup (SMJ), 26/3 357 N Moesgård (JTL). Ved Gjerrild er der 21/2-4/5 noteret ialt 1523 trk (Gj,JSP,CO m.fl.). Ved Moesgård er der 11/3-29/3 noteret ialt 646 trk (JTL m.fl.).

Efterårstræk, tal på 50 og derover nævnes: 2/10 400 V Glenstrup Sø (på amtsgrænsen) (TN), 12/10 70 S i flok Tarskov (PL), 15/10 130 Kolindsund (JP) + 50 Sødringholm (EN), 25/10 50 Kolindsund (DOF).

Sidst i november var der en kold periode, der gav frost, lidt sne samt bl.a. fig. sanglærkeobs: 19/11 1 S Ny Mølle (PL), 26/11 2-3 S Søbygård Sø (CH). Perioden har nok sendt de sidste rester sydpå.

Vinter: Januar-februar: se under forårstræk. December: 15/12 5 Overgård (JP), 23/12 1 rst (syngende!) Lading Sø (JTL).

Sanglærken betragtes som en vejrtrækfugl, men selv om vintrene har været meget milde de sidste par år, har der ikke været særligt mange fugle heroppe. Er de først draget sydpå, skal der tilsyneladende længere dage og ikke bare mildt vejr til for at trække dem herop igen. Jvf. "Fugle og dyr i Nordjylland 1989". Dog har de milde vintre givet tidligt forårstræk.

Total: 5392. Antal indsendere: 34. Antal obs: 199.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
68	967	3113	165	84	15	31	4	61	824	32	6

Digesvale (*Riparia riparia*)

09810

De store tal fra juni og juli skyldes yngleoptællinger.

Ynglefund, antal huller opgives (totalt min 2650 ynglehuller): Tunø 760-915 (SH,JOS), Mols Hoved min 500 (ChL), grusgrav i Pilbrodalen 343 (JOS), grusgrav ved Stjær 260 (JOS), grusgrav ved Yderup 181 (JOS), grusgrav syd for Hornslet ca. 150 (SH), grusgrav vest for Assentoft 102 (JH,LTP), grusgrav ved Kirial, Grenå 62 (JH), grusgrav ved Linå 50 (LJ), Havknude syd for Grenå 50 (FR).

Af kolonier med under 50 huller var der ialt 10 med tilsammen ca. 180 huller. Forsøg gerne at vurdere både antallet af huller samt det egentlige antal ynglepar.

Ungefodring er konstateret så sent som 30/8 på Mols Hoved (SEL), 3/9 i grusgrav ved Stjær (PL) og 9/9 på Tunø (SH). Det har formodentlig været en fin ynglesæson for digesvalen. I flere kolonier er antallet af huller vokset pænt siden sidste år, noget tilsvarende har man set på Endelave i Vejle amt ("Gejrfuglen" 1989:3). Jvf. artiklen "Digesvalerne har det bedre" i "Fugle" 1990:1, hvor det anføres, at det nu går stærkt fremad for digesvalen efter den kraftige tilbagegang midt i firserne.

Første i foråret: 22/4 2 Brabrand Sø (KcH), 23/4 1 Dronningborg Bredning (LTP) + 1 Kongslønd, Randers (JP), 30/4 2 Dronningborg Bredning (LTP,FR) + 2-3 Gjerrild (Gj).

Største tal fra foråret excl. obs på ynglepladser: 5/5 75 Kragemosen, Samsø (AJ), 22/5 79 trk Gjerrild (JA), 27/5 min 200 Kragemosen, Samsø (AJ), 1/6 75 Mørke Kær (AJ). Gjerrild 30/4-25/5 ialt 212 (Gj,JA).

Fra 2. halvår nævnes alle tal over 100: 23/7 min 200 Stubbe Sø (PBP), 12/8 2000 Mossø (JK), 5/8 150 Brabrand Sø (AJ), 1/9 150 Gudenåen vest for Randers (JP), 8/9 500 Emborg Odde (PL).

Sidste i efteråret: 24/9 3 Vorup, Randers (LTP), 18/10 1 S Helgenæs (JTL), 21/11 1 fra S Fornæs Fyr (RD). Den sidste er utroligt sen.

Total: 9.866. Antal indsendere: 32. Antal obs: 120.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	9	1409	3870	1443	2255	878	1	1	0

Rødrygget Svale (Hirundo daurica) SU-ART.

09950

18/5 1 V Gjerrild Nordstrand. Beskrivelsen forkastet af SU.

22/5 1 Ø Gjerrild Nordstrand (JA,Gj). Beskrivelsen er endnu ikke færdigbehandlet af SU.

Der må ikke refereres til fund, der ikke er godkendte af SU.

Landsvale (Hirundo rustica)

09920

Sikken et år! Især fra Gudenåen ved Randers er der sensommertal, der kan få een til at ønske sig tilbage i tiden og til Randers.

Bemærk også en meget sen fugl i november.

Yngel: 5 par indrapporteret, bl.a. Hov-Tunø-færgen 1 par (JOS). Ynglesæsonen har formodentlig været virkeligt fin.

Første i foråret: 14/4 1 N Høvid Skov (PL,ET), 15/4 1 trk Gjerrild (Gj), 18/4 1 død Hov Havn (via JOS), 19/4 1 rst Løve (EBu).

Varme og sol den 13-15/4 bragte de første landsvaler på vej. Den 16/4 slog vejret imidlertid om, det blev koldt, og først omkring månedsskiftet april/maj fik vi "svalevejr" igen. Til og med 29/4 sås kun 68 stk, og den kolde periode må være årsag til, at april gav få landsvaler.

Største forårstal: Gjerrild 15/4-25/5 ialt 2798 trk, max 20/5 470 + 21/5 610 + 22/5 400 (Gj m.fl.). Fra amtet iøvrigt er største tal 7/5 500 Mørke Kær (SH).

Første større ansamling fra 2. halvår: 23/7 over 500 Stubbe Sø (PBP). Fra amtet excl. Gudenåen ved Randers er de største tal 14/8 + 3/9 over 500 Ørnsø (JCN), 8/9 1000 Emborg Odde, Mossø (PL), 15/9 325 trk + 200 rst Kysing Næs (HLL).

Randers-området, september måned: Fra Randers-området, især fra Gudenåen ved Randers, er der kolossale tal fra JP og LTP. LTP skriver, at han ikke har set så store tal her før. Luften over Randersbroen og Randers by har flere aftener i træk været tyk af kvindrende landsvaler på vej til overnatning i Gudenåens rør, ikke langt fra centrum af Randers, og iflg. JP har selv mange ikke-fuglekendere stået på broen og stirret målløse op i luften.

Første større antal ses 29/8 1.000 Tjærby Enge/Dronningborg Bredning (JP). Dernæst 11/9 min 2.500 Vorup, Randers (aftentræk mod Gudenåen) (LTP). (Vorup er den sydvestlige del af Randers, den ligger lige syd for Gudenåen). 15/9-25/9 dagligt 2-8.000 Vorup (aftentræk mod Gudenåen) (LTP). 15/9 5.000 Gudenåen vest for Randers (JP). 17/9 bl.a. 1.500 Grund Fjord (JH). 18/9 8-10.000 Gudenåen vest for Randers (JP). 19/9 ses i Vorup min 3.000 trk kl. 7.00-7.30 + min 4.000 trk kl. 15-15.30 + min 5.000 trk i flok kl. 16.00 + min 8.000 på aftentræk mod Gudenåen (LTP). LTP mener, der må have trukket yderligere tusinder eller titusinder denne dag (oven i de min 12.000 trk, som ovennævnte tal må give). 20/9-22/9 ses alle dage 15-20.000 gå til overnatning ved Gudenåen vest for Randers (JP). 23/9 10.000 Gudenåen vest for Randers (JP). 25/9 min 2.000 Vorup (aftentræk mod Gudenåen) (LTP).

Sidste større antal: 27/9 600 Vorup (LTP). 28/9 ses kun 35 ved Gudenåen vest for Randers (JP).

LTP nævner, at der kun var ganske få (under 1 %) by- og digesvaler imellem på de store dage.

Det er i realiteten umuligt at sætte tal på, hvor mange forskellige individer, der skaber tallene fra Randers-området, men skribenten er forpligtet til det. Buddet bliver 50.000. Det er uhørt mange for amtet, men alligevel... Der er sikkert en del gengangere fra dag til dag men også en stor udskiftning bl.a. 19/9, hvor der endda ikke er obset 7.30-15.00. Man kan undre sig over, at de store forekomster ikke har smittet af på observationerne fra resten af amtet i september måned.

Sidste: 12/10 40 Lushage, Samsø (LeB), 15/10 2 rst Anholt (PL), 18/10 1 S Helgenæs (JTL), 22/10 1 S Kysing Næs (HP,OGJ) og til sidst en meget sen efternøler: 20/11 1 1K Moesgård Museum (JK).

Total: 63.397. Antal indsendere: 32. Antal obs: 228.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	274	4605	631	909	3334	53500	144	1	0

Bysvale (*Delichon urbica*)

10010

Et par pæne tal fra efteråret.

Der er indberettet 80 ynglepar.

Normal-lidt sen ankomst: 29/4 1 Adslev (ET) + 1 set Moesgård (SiSi), 30/4 5 Dystrup Sø (AJ,FR) + 1 N Gjerrild (FR,Gj), 1/5 6 trk Gjerrild Nordstrand (JA,Gj) + 2 Udbyover Sø (AJ).

Største tal fra forårstrækket: Fra Gjerrild er der kun meldt om ialt 361 trk 30/4-25/5, max 19/5 90, 22/5 50, 25/5 50 (Gj m.fl.). Største tal fra amtet iøvrigt: 1/6 40 Mørke Kær (AJ).

Fra 2. halvår nævnes alle tal på over 100: 23/7 100 Stubbe Sø (PBP), 26/8 200 Grund Fjord (JH), 8/9 500 Emborg Odde (PL), 17/9 500 Grund Fjord (JH).

Sidste i efteråret: 17/9 500 Grund Fjord (JH), 27/9 2 Vorup, Randers (LTP), 28/9 3 V Lushage (JC).

Total: 2.570. Antal indsendere: 23. Antal obs: 100.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	8	420	224	246	549	1123	0	0	0

Markpiber (*Anthus campestris*)

10050

Fra Anholt, som er den eneste kendte nuværende yngleplads inden for amtet, er den første obs 12/5 3 Ørkenen (FS). Ynglebestanden talte 8-10 par (HCa,FS,JSP). Sidste obs fra øen er 27/8 1 Fyret (FS). JSP nævner, at der sandsynligvis ikke er større ændringer i ynglebestanden på Anholt - at angivelserne svinger fra år til år kan simpelthen skyldes, at arten er svær at kortlægge i Ørkenen. Se også JSP's artikel i "Gejrfuglen" 1989:4 om Markpiberen og dens forekomst i Århus amt.

Obs uden for Anholt: 4/5 1-2 trk Gjerrild Nordstrand (JA,Gj,TB), 5/5 1 trk Gjerrild Nordstrand (JA,Gj), 14/7 1 juv fou Hesselholm, Samsø (LeB).

Total: 3-4 ex (uden for Anholt). Antal indsendere: 8. Antal obs: 10.

Skovpiber (*Anthus trivialis*)

10090

Igen i år nærmest ingen fra efteråret.

Der er indrapporteret ialt 46 par og syngende hanner. Største antal: 15/6 7 sy Mejlgård Overskov (TKC) og 8 par Sepstrup Sande (PMc).

Normal-en anelse tidlig ankomst: 13/4 10 trk Gjerrild (Gj), 14/4 1 han Salten Langsø (BeH), 15/4 3 trk + 18/4 2 trk Gjerrild (Gj).

Største tal fra forårstrækket: Gjerrild havde 13/4-23/6 ialt 1601 trk, max 30/4 264, 19/5 143, 21/5 140, 22/5 141 (Gj m.fl.). Moesgård: 29/4-15/5 ialt kun 25 N.

Sidste i efteråret: 10/9 3 rst Eskelund (KcH) + 1-2 Stjær Bakker (PL), 24/9 1 Vorup, Randers (LTP).

Total: 1730. Antal indsendere: 20. Antal obs: 85.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	467	1212	37	3	2	9	0	0	0

Engpiber (*Anthus pratensis*)

Virkeligt flotte tal fra Gjerrild Nordstrand i år. Det er absolut her, fuglene ses.

Der er indrapporteret ialt 48 par og syngende hanner. Største antal: 8/7 15 sy Bjerre (TN).

Forårstræk noteret fra primo marts, første tre deciderede trækobs: 4/3 1 trk + 7/3 6 Ø + 12/3 1 trk Gjerrild (JSP,Gj). Medio marts bl.a. 19/3 50 Overgård (SH). 4/3-12/4 ialt 280 fra hele amtet.

Forårstrækket kulminerer tydeligvis i sidste halvdel af april samt primo maj med mange fine dage ved Gjerrild.

Gjerrild: 4/3-21/5 ialt 19.033 trk (Gj,JA m.fl.). Første store dag: 13/4 304 trk. Dage med over 1000 trk: 23/4 1770, 29/4 1900, 30/4 1800, 1/5 1158, 5/5 3800, 7/5 2850 (Gj m.fl.).

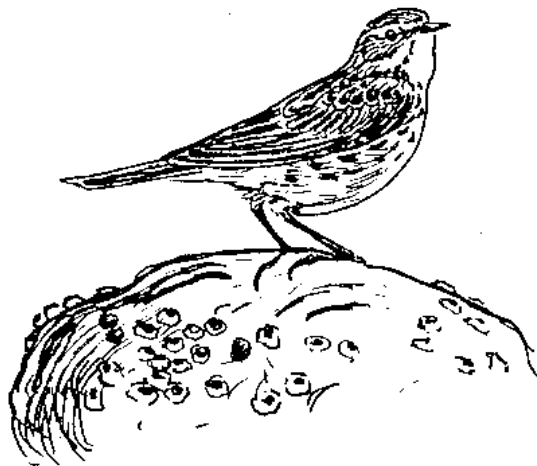
Amtet ivotrigt: Meget små tal fra resten af amtet, største var: 19/4 120 Dronningborg Bredning (LTP). Moesgård: 17/3-7/5 kun 141 trk.

Efterårstræk, alle obs på over 100 nævnes: 30/9 130 S Helgenæs + 226 S Sletterhage, Helgenæs (JTL), 20/10 over 100 S Mariager Fjords munding (PC).

De milde vintre gav en del vinterforekomster: Januar: 5 obs af ca. 18 fugle fra 4 lokaliteter, max 5/1 12 Fornæs (SH). Februar: 7 obs af ca. 11 fugle fra 5 lokaliteter, max 9/2 3 SØ Fornæs (CO). December: 14 obs af ca. 33 fugle fra 9 lokaliteter, max 31/12 7 Gudenåen ved Randers (LTP).

Total: 20.775. Antal indsendere: 26. Antal obs: 199.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
18	11	229	9448	10276	16	43	20	450	211	20	33

Skærpiber (*Anthus spinoletta littoralis*)

Der er obs fra 21 lokaliteter, heriblandt også Randers Fjord (Råby Kær, Råby Odde og Tørslev Kær (PC)) og Mariager Fjord (Nødenæs nord for Overgård (PC)).

Et muligt ynglefund ved Sangstrup Klint: 2 fugle set gentagne gange samme sted gennem hele maj måned (JA). Lokaliteten blev ikke bcsøgt senere end maj.

Største tal fra foråret: 4/3 4 syd for Mårup Havn, Samsø (SD), 19/3 4 Gjerrild (JSP,Gj), 2/5 2-4 Sangstrup Klint (MS,JA).

Sidste i foråret: 30/4 2 Århus Kulhavn (KeH), 2/5 2-4 Sangstrup Klint (MS,JA), 22/5 2 Århus Kulhavn (KeH). Den sidste obs er sen, dog ingen tegn på ynglen. Se også under ynglefund.

Første i efteråret er 28/9 3 SSV Lushage, Helgenæs (JC), 8/10 2 rst Kysing Næs (LB), 13/10 2 Besser Rev, Samsø (LeB).

Største tal fra efteråret: 30/10 42 S Kysing Næs (HP), 12/11 12 S + 18/11 7 S Fornæs (JSP).

Vinterens største tal: Januar max 22/1 5 rst Fornæs (HC), februar max 16/2 6 Fornæs (CO), december max 10/12 20 Fornæs (SH).

Total: 155. Antal indsendere: 21. Antal obs: 52.
(1. halvår 25, 2. halvår 27 obs). Antal lokaliteter: 21.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
7	10	13	2	6	0	0	0	3	54	33	27

Gul Vipstjert (Motacilla flava)

1989 bød på de to sædvanlige racer i Århus amt:

Almindelig G. V. (M. f. flava): Yngletrækkfugl, ses apr-okt.

Nordlig G. V. (M. f. thunbergi): Almindelig trækgæst i maj.

Sikre og sandsynlige ynglepar: Århus Østhavn min 6 par (FF,JOS), Alhale på Alrø 2-3 par (KB), Dronningborg Bredning 4-6 par (LTP), Brabrand Sø max 3-5 par (AJ), Overgård (inddæmningen) 0-3 par (AJ), Kysing Fjord 2 par (OGJ).

Foråret startede meget usædvanligt med en på een gang stor og tidlig obs, fra før april blev kold igen: 13/4 20 Dronningborg Bredning (JP). Senere i april ses 15/4 2 Bjerregrav Mose (JP), 22/4 1 Gjerrild (Gj), 28/4 1 flava Brabrand Sø (LB,JOS) + "set" Moesgård (SiSi). Første racebestemte thunbergi: 7/5 1 han Langør, Samsø (AJ).

De største tal fra forårstrækket er alle fra med-ult maj, hvor den nordlige race nok har domineret trækbilledet. Gjerrild: 22/4-7/6 ialt 1.167, max 16/5 200 rst, 20/5 158, 21/5 271 (Gj,HP,PL, Stl). Største obs igrigt: 11/5 30 Engen, Anholt (JS), 14/5 35 N Dragsmur, Helgenæs (JTL), 15/5 30 thunb + 25 usp Dronningborg Bredning (LTP).

Største tal fra efterårstrækket: 22/8 19 Dronningborg Bredning (LTP), 27/8 50 Anholt (FS), 10/9 35 Dronningborg Bredning (LTP).

Sidste: 9/9 17 Tunø (JTL), 10/9 35 Dronningborg Bredning (LTP), 14/9 1 Århus Østhavn (OGJ).

Total: 1.785. Antal indsendere: 33. Antal obs: 127.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	25	1513	57	27	109	76	0	0	0

Bjergvipstjert (Motacilla cinerea)

Ialt 14 sikre og sandsynlige ynglepar, 1 par følgende steder: Fussingø ved mølledammen (JP,TBa,EN,-LTP,CSS), Giber Å ved Skovmøllen (JW,OGJ,JTL), Giber Å ved Wilhelmsborg (SS), Jeksen Bæk ved Kollens Mølle (TB,ET,PL), Lyngbygård Å ved Labing Mølle (JTL), Lyngbygård Å ved Låsby Stationsby

(JTL), Lilleå ved Grundfør Mølle (SMJ,PL), Rampes Mølle ved Hammel (CH), Gjern Å ml. Gjern og Sminge (CH,MS), Remstrup Å ved vandrehjem (ICN), Sillerupvæld Dambrug (BRS), Vråds Feriecenter (EBu), Velling Skov dambrug (JB). Samt 2 par ved Spørring Å (PT).

Desuden obs, der kunne give mistanke om ynglen, fra bl.a. Fannerup Dambrug (Kolindsund), Tarskov Mølle, Dørup Mølle og Pinds Mølle (alle Århus Å), Borum Mølle (Borum Møllebæk), Ansø Enge (Salten Å), Mølleskoven, Pøt Mølle (v. Granslev Å), Lystrupminde (Lystrup Å), Lemming Bro (Lemming Å) samt Funder Å.

Forårstrækket startede tilsyneladende allerede i slutningen af februar/starten af marts, hvilket er tidligt. Februarfugle og første martsfugle: 18/2 1 Lilleå ved Haarvadsbro (JDK), 21/2 1 Århus Å ved Tarskov Mølle (PL), 26/2 1 N Moesgård (OGJ), 1/3 1 nord for Studstrupværket (KeH), 7/3 1 Katholm Skov (OF).

Forårstræk, her nævnes kun obs med trækretning: Moesgård Strand: 26/2 1 N (OGJ), 11/3 1 N (JTL,OGJ,TKC), 18/3 2 N (JTL), 26/3 2 N (JTL,JC). Desuden 20/3 1 Ø Gjerrild Nordstrand (Gj), 18/3 1 S + 19/5 1 trkf, begge Fornæs (Gj,CO).

Efterårstræk: 13/8 1 S Fornæs (JSP), 17/8 1 Kysing Fjord (OGJ), 16/9 1 Brabrand Sø (JTL) og 21/9 1 rst Kysing Fjord (PL).

Vinter: De milde vintre samt vandstæretællinger langs åerne, resulterer i pænt mange obs. Her nævnes alle fra jan, pri feb og dec: 8/1 1 Edslev Mølle Århus Å (PL), 21/1 1 Fulden (OGJ), 14/12 1 Salten Å ved Potten (PL,LJ), 15/12 3 Lemming Å (LJ), 16/12 1 Havmølle Å (SH).

Total: 153. antal obs: 123. antal inds: 39.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2	3	41	22	28	16	16	4	9	4	3	5

Hvid vipstjert (Motacilla alba)

Der er indrapporteret 31 ynglepar.

Tidlig ankomst i år. Forårets første: 5/3 1 Råby Kær (LTP), 10/3 1 Ø Gjerrild (CO) + 2 Kastbjerg Å (PR+ER) + 1 NØ Stjær Bakker (PL). 11/3 10 Moesgård (TKC,OGJ) + 3 V Østerhede, Samsø (SD).

Gjerrild Nordstrand: 12/3-25/5 i alt 613 trk, max. 13/4 44, 15/4 50 og 21/4 70 (Gj).
Moesgård: 11/3-4/5 i alt 128 trk, max. 27/3 34 (TKC,JTL,JC,FR m.fl.).

Større tal ses igen pri august: 9/8 60 rst Bønnerup Strand (HC) + 30 rst Kalø Strandenge (PL). Største tal herefter: 1/9 150 til overnatning Rønbæksøen, Hinnerup (SMJ), 12/9 120 Randers Havn (LTP), 21/9 127 rst Mørke Skole (LPJ).

Sidste i efteråret: 16/10 7 Helgenæs (JTL), 18/10 1 Kysing Næs (OGJ), 3/11 1 Anholt (FS) og 12/11 1 Vadsted v. Hammel (CH).

Et enkelt vinterfund: 7/2 1 Amstrup ved Alrø (NH).

Total: 2349. antal inds: 40. antal obs: 225

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	1	258	549	197	25	51	336	870	37	2	0

Silkehale (*Bombycilla garrulus*)

I 1. halvår ser vi resterne af den store invasion fra efteråret 1988. Totalen for 1. halvår på 1618 er større end nordjydernes, der kun er på 473.

Fra 1. halvår er der 74 obs: 40 fra Storårhus og 34 (16 lokaliteter) fra amtet iøvrigt. Århus har nok været temmelig ribbet for føde. Fra Storårhus er største tal 27/1 60 V Banegårdspladsen (CO), 17/2 70 Hasle (HR), 5/3 60 Brabrand (TB). Fra amtet iøvrigt er største tal 8/1 118 Moesgård (JTL), 18/2 100 allingåbro (FFa), 26/2 120 Alrø (via HP).

Sidste fra foråret: 18/4 25 Århus N (JOS), 19/4 3 + 20/4 12 + 27/4 2 + 2/5 1, alle fra Gjerrild (JA).

2. halvår, alle nævnes: 14/12 1 h Lystruphave ved Bryrup (PL), 26/12 17 i flok øst for Silkeborg (GG), 27/12 1 Ajstrup Strand (JFT) + 1 Horskær (BeH) + 1 Brabrand (JTL), 28/12 1 Randers (EN).

Det er altså meget få fugle, vi når at få at se i 2. halvår, da de kom sent, og kun i mindre antal. En sammenligning med "Fugle og Dyr i Nordjylland 1989" viser at nordjyderne får fugle ind i to bølger; en mindre med nov og en større med dec (nov-total 542, dec-total 3078). Fuglene når ikke at æde sig vej ned til os inden årsskiftet. Det er værd at bemærke, at silkehalerne kommer til landet samtidigt med de mange sjaggere.

Total: 1640 (1. halvår: 1618, 2. halvår: 22). antal inds: 37 antal obs: 80.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
641	596	227	153	1	0	0	0	0	0	0	22

Vandstær (*Cinclus cinclus*)

Tal fra hele 21 vandløb og mange fine optællinger. Halvårstallene samt totalen (= summen af halvårstallene) hviler på et skøn over det faktiske antal fugle på de besøgte lokaliteter excl. udskiftning i træktiderne.

Se også Peter Langes artikel "Vandstæren i Østjylland" i "Gejrfuglen" 1989:4.

Af (s)tørre tal fra 1. halvår kan nævnes: 8/1 8-9 Århus Å, Pinds Mølle-Tarskov Mølle (PL), 9/1 4 Millingbæk, Silkeborg Sønderskov (BRS), 31/1 4 Spørring Å (PT), 18/2 5 Lilleåen nær Grundfør Mølle (JDK), 21/2 10 Århus Å, Tarskov Mølle-Pinds Mølle (PL).

Sidste i foråret: 17/3 1 ad Rampes Mølle, Svenstrup ved Hammel (CH,MS) + 1 Århus Å, Fusvadvej-Tarskov (FF), 25/3 1 rst Lystrup Å, udløbet fra Kalsø (EBu).

Første i efteråret: 11/10 1 Lystrup Å v. savværket (BRS), 14/10 1 Giber Å v. Skovmøllen (via PC), 26/10 2 Århus Å, Fusvad-Tarskov (PL).

Af større tal fra 2. halvår kan nævnes: 18/11 6 Giber Å, Wilhelmsborg-Århus Bugt (JoK,PL,LJ), 20/11 4 Linå, Møllegårdsvej-Gudenåen (PL,LJ), 14/12 10-11 Lystrup Å, strækn. Bryrup Langsø-Salten Å (PL,LJ), 14/12 7-8 Salten Å, strækn. Lystrup Å-Katrinedal (PL,LJ), 17/12 9 Århus Å, Tarskov-Pinds Mølle (PL,LJ), 26/12 13 Århus Å, Bodil Mølle-Tarskov Mølle (SS), 31/12 4 Lilleåen v. Grundfør Mølle (SMJ).

Total: 116 (1. halvår: 44, 2. halvår: 72).

Antal indsendere: 30. Antal obs: 93 antal vandløb: 21

Gærdesmutte (*Troglodytes troglodytes*)

10660

Interessant fremgang i antallet af registreringer. Hvor meget der skyldes øget interesse for indlevering af data til lokalrapporten - og hvor meget der skyldes reel fremgang - kan ikke umiddelbart afgøres,

men fremgang har der givet været. Antallet af indsendere er steget fra 11 til 24, antallet af observationer er fordoblet, mens antallet af sette fugle er øget fra 382 til 833. Der må formodes, at den milde vinter 87/88 giver en del af forklaringen på øgningen, på grund af nedsat vinterdødelighed i bestanden.

Der er indrapporteret min. 214 ynglepar fra 21 lokaliteter "gættel" på baggrund af antal syngende hanner i yngletiden (CH, SC, ET, KP, EN, TKC, PL, SH, AJ, LPJ, JOS, JFT, JS, LeB, TBa). Dette tal er givet udtryk for en stigning, hvilket kan ses ved sammenligning med tællinger fra de samme lokaliteter foretaget sidste år (lokaliteterne har også i år de højeste yngleopgivelser) (PL, JOS, CH):

Marselis- 1988: 20 Tunø 1988: min. 12 Søbygård Skov: 20-25
borg skov 1989: 34 1989: min. 29 min. 16
(kun 1/2 skov optalt)

Det bliver spændende at følge udviklingen i 1990 efter endnu en mild vinter!
Som det fremgår af månedsfordelingen, har der været en relativ høj aktivitet også i de traditionelle vintermåneder.

Total: 833. Indsendere: 24. Antal obs.: 161.

Månedsfordeling (ynglefund uden datoopgivelse udeladt):

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
27	79	179	125	160	117	9	0	5	18	54	47

Jernspurv (*Prunella modularis*)

10340

Der er sket næsten en fordobling i antallet af observationer siden sidste år. En meget positiv udvikling - lad den fortsætte. Der er indrapporteret 35-36 sikre og sandsynlige ynglepar (sandsynlige opgjort efter antal syngende hanner) fra 17 lokaliteter, altså også en fordobling af sidste års indrapportering.

Forårstrækket set fra Gjerrild Nordstrand: 21/3-15/5 i alt 420, max 28/3 86 og 15/4 97 (Gj).

Desuden blev bl.a. også observeret træk ved Moesgård Strand, hvor JTL mener at 18 16/3 må være rekord herfra.

Eneste trækobs fra efteråret: 11/9 20 trk Vorup, Randers (LTP).

Total: 620. Indsendere: 20. Antal obs.: 114.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	1	243	290	35	29	3	0	30	0	2	2

Rødhals (*Erithacus rubecula*)

10390

Selv om der er sket en fordobling i antallet af personer, som indrapporterer, og en 3-dobling i antallet af observationer, så er materialet endnu for sparsomt til at sige noget sikkert om bestanden og dens udvikling.

På baggrund af sangaktiviteten kan antallet af indrapporterede ynglefugle forsigtigt opgøres til min 110 par fordelt med 23 i Djurslands skove, 20 Marselisborg Skov, min 59 i det " Midtjyske" samt min 8 par fordelt på Tunø, Anholt og Brabrand Sø (AJ, JOS, LPJ, TKC, CM, PL, FS).

Der foreligger registreringer fra 65 lokaliteter, og registreringerne fordeler sig gennem hele året med første obs. 1/1 1 Stubbe Sø (PBP) og sidste 30/12 1 Kastbjerg Mølle (JP), dog med klar overvægt i

forårsmånederne (træk- og sangperioden).

De største tal: 11/6 20 sy Marselisborg Skov (PL) og 15/6 20 sy Glusted Plantage (PL).

Total: 343. Antal indsendere: 17. Antal obs: 104.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2	2	43	94	57	107	2	0	3	13	9	11

Nattergal (*Luscinia luscinia*)

11030

Der foreligger i år kun få oplysninger om ynglebestandenes størrelser: Ynglepar: 5-7 par Vasen/Kongslund (JP), min 40 par Bjerregrav mose (JP), 1-2 par Hungstrup/Tvede Kær (JP), 1-2 par Randers inderfjord (JP), min. 1 par Grund Fjord (FF), 19 par Mørke Kær (SH), 2 par Veng Sø (ET). 80% (387 fugle) er indrapporteret som syngende, hvilket er naturligt nok, for en så skjult levende fugl.

Som sidste år ankom de første nattergale tidligt i maj. Første observationer: 3/5 1 Kasted Mose (SH), 4/5 1 Gjerrild Nordstrand (Gj, JA), 4/5 1 + 5/5 1 Bjerregrav Mose (JP, CSS), 7/5 1 Brabrand Sø (JOS).

Største obs.: 13/5 min. 38 + 14/5 40-60 + 25/5 ca. 30 Bjerregrav Mose (CSS, TBa, NJL), 14/5 15-25 + 22/5 25 Kasted mose (JA, SH).

Nattergalen blev som sædvanlig tavs med udgangen af juni måned. Seneste obs. fra foråret er således: 20/6 3 Veng Sø (JTL), 21/6 4 + 27/6 2 Vasen/Kongslund (JP). Herefter foreligger bare 3 fund alle fra juli: 13/7 1 + 22/7 1 + 23/7 1 Vasen/Kongslund (JP).

Total: 487. Indsendere: 30. Antal obs: 123. Antal lok: 61.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	0	378	106	3	0	0	0	0	0

Blåhals (*Luscinia svecica*)

Ingen observationer indrapporteret i år.

Husrødstjert (*Phoenicurus ochruros*)

11210

Der foreligger en del færre observationer end sidste år (68 fugle mod 87 fugle).

Følgende sikre og sandsynlige (baseret på syngende hanner i yngletiden) ynglefund foreligger:

Randers: 6-9 par fordelt på 8 lokaliteter i byen (JP, EN, LTP) samt 1 par i grusgrav på Tebbestrupvej (JP).

Silkeborg: 1-3 par i den indre by (PL, EBU, JCN, GG).

Århus: Det er vanskeligt præcist at opgøre antallet af ynglepar i og omkring Århus, da der kun foreligger enkeltoplysninger fra potentielle eller traditionelle ynglelokaliteter i den indre by og fra havnen. Et kvalificeret gæt bliver på 10-17 par (SK, OGJ, BL, CH, FF, JOS) i de samme områder som sidste år. Hertil kommer 0-1 par Søren Nymarksvej, Holme (SS), 0-1 par på Eskelund (JOS) samt 0-1 par Tomsagervej, Åbyhøj (FR, SBN).

Hørning: 0-1 par Skanderborgvej/Vester Allé (JOS).

Pindstrup: 0-2 par Spagnumfabrikken (JSP).

Forårets første observationer er i år gjort allerede ultimo marts: 27/3 1 rst Gjerrild Nordstrand (Gj) + 1 syngende han jagende 1 "brun" Midtkraft, Århus Havn (JOS). Derefter et spring til 12/4 1 han Århus Østhavn, 15/4 1 han Tomsagervej, Åbyhøj samt 1 han "kurtiscrende" 1 "brun" (hun ?) Hørning (alle JOS).

Der foreligger heller ikke dette år observationer af trækkende eller rastende fugle i nævneværdigt omfang bortset fra observationen fra Anholt by: 20/4 4 (FS).

Årets sidste registreringer: 13/8 1 han Strømmen, Randers (LTP), 20/8 1 Hesselholm, Samsø (LeB), 11/9 1 rst Grenå by (CO) og 30/9 1 Tronholmen + 7/10 3 (heraf 2 juv.) Hvidemøllevej, Randers (JP).

Total: 70 Antal indsendere: 21. Antal obs: 46 Antal lok: 34.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	3	16	13	19	5	7	4	3	0	0

Rødstjert (Phoenicurus phoenicurus)

11220

Der foreligger oplysninger om ca. 45 sikre og sandsynlige ynglepar (sandsynlige bestemt ud fra antal syngende hanner i yngletiden) fra 32 lokaliteter.

Ankomsten er sket lidt tidligere end normalt: 13/4 2 hanner Stubbe Sø (PBP), 14/4 1 han Søften (SMJ), 15/4 1 sy Bjerregrav Mose (JP).

Fra Gjerrild Nordstrand foreligger oplysninger om, at der er set relativt få trækkende i foråret (Gj). Sidste obs.: 9/9 1 Tunø (JTL), 10/9 1 Sletterhage (JP) + 1 Hesselholm, Samsø (LeB), 19/9 1 Ommestrup (LPJ).

Total: 162 Indsendere: 30 Antal obs: 100 Antal lok.: 65

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	14	93	40	7	4	4	0	0	0

Bynkefugl (Saxicola rubetra)

11370

Ynglefundene kan i år opgøres til 27 sikre par. Dette tal skal på baggrund af syngende hanner i yngleperioden suppleres med omkring 15 sandsynlige ynglepar, så totalen bliver på 42 ynglepar fordelt på 24 lokaliteter. Det svarer til de forudgående års opgørelser.

Højeste antal: Haarvad Bro, Lilleåen 5 par (SMJ), Kongsø Hede 4-5 par (EBu) samt St. Sjøllund Plantage 3-4 par (MS), Sepstrup Sande 3 par (PMc).

Første iagttagelser i foråret: 25/4 1 Malling Mose (OGJ), 1/5 4 Gjerrild Nordstrand og 4/5 3-4 Kragemosen + 1 Hesselholm, Samsø (LeB + AJ).

Der er i år kun indrapporteret få større iagttagelser, der alle er gjort om foråret: 11/5 50 Engen, Anholt (JS), 22/5 26 trk + 25/5 38 trk Gjerrild Nordstrand (Gj, JA).

De sidste er set 8/9 1 Hesselholm + 9/9 2 Issehoved, Samsø (LeB), 10/9 2 Sletterhage (JP), 10/9 1 Horskær (LPJ) samt 21/9 1 Hornbæk Enge, Gudenåen/Randers (JP).

Total: 320. Antal indsendere: 24 Antal observationer: 87

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	1	254	30	22	6	7	0	0	0

Stenpikker (Oenanthe oenanthe)

11160

Der er indrapporteret 5-7 sikre og sandsynlige (sandsynlige på baggrund af observationer i yngletiden) ynglepar fra følgende lokaliteter: 1 par Ørby + 1 par Sletterhage, Helgenæs + 1 par fabriksgrund, Hasle (JTL, JP), 1 par Kristrup Enge/Randers havn (JP, LTP), 1 par Århus Østhavn (JOS), 0-1 par Glatved strand (FF), 0-1 par v. Katholm, Djursland (JOS).

De første fugle er set tidligt i april: 11/4 2 + 12/4 1 han Krstrup Enge, Randers og 21/4 1 han Tronholmen/Randers havn (JP) og 24/4 2 Skejby Center (TQ).

Der er i år indrapporteret flere fugle end tidligere år, hvilket overvejende skyldes observationer i maj måned fra trækstederne: Gjerrild Nordstrand 96 (JA, Gj, Stl, PL) og Anholt 50 (JS).

Forårets højeste tal er observeret på de typiske træklokaliteter: 15/5 13 rst + 19/5 12 + 21/5 10 + 22/5 13 Gjerrild Nordstrand (Gj, JA, Stl, PL) og 1/5 30 Ørkenen + 11/5 20 Engen, Anholt (JS). Hertil kan føjes 11/5 12 Kysing Fjord (MS), 12/5 min. 10 Hesselholm, Samsø (LeB), 15/5 10 rst Kongsø Hede (EBu).

Sidste observationer er i år gjort allerede i september måned: 8/9 1 + 10/9 1 + 2 Hesselholm, Samsø (LeB), 10/9 5 v. Funder (JCN), 24/9 3 Fornæs (MSt), 25/9 2 Containerhavnen, Århus (JLy) + 1 juv Almind Sø, Silkeborg Vesterskov (JCN).

Total: 287 Indsendere: 25 Antal obs: 78 Antal lok: 42

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	6	248	2	1	15	15	0	0	0

Ringdrossel (Turdus torquatus)

11860

Endnu et godt år, men der var måske knapt så mange som sidste år. Trækket her i amtet forløb nok senere end sidste år, hvor der slet ingen sås i maj måned. Hvad det lille apriltal skyldes, vides ikke - måske vinden, måske det kolde aprilvejrns indvirken på fuglene og/eller ornitologerne?, interessant er det dog, at "Fugle og dyr i Nordjylland 1989" har april- og majtotaler på hhv. 497 og 269 ex.

Første i foråret: 28/3 1 + 13/4 1 Gjerrild Nordstrand (Gj), 17/4 1 han rst Moesgård (SS).

Største tal: 28/4 17 Moesgård (SiSi), 30/4 6 Helstrup svæveflyveplads (EN), 1/5 16 Gjerrild Nordstrand (Gj), 4/5 20 + 5/5 17 + 10/5 min 20 + 11/5 25 Engen, Anholt (JS), 16/5 19 Gjerrild Nordstrand (Gj). Disse blev også forårets sidste.

2.halvår: 30/9 1 hun Helgenæs (JTL), 18/10 1 han Anholt (SiSi) og 13/11 2 Stubbe Sø (PBP). Desuden en obs, som pga. kombinationen af antal og tidspunkt er en SU-observation: 26/11 32 Stubbe Sø. Der må ikke refereres til observationen, før den er godkendt af SU.

Total: min. 170. antal obs.: 37 antal indsendere: 17.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	1	37	130	0	0	0	1	1	?	0

Solsort (Turdus merula)

11870

Der er indberettet 84 par og syngende hanner. Største antal: 11/6 47 sy Marselisborg Skov (ynglefugler-ute) (PL).

Ingen nævneværdige obs fra forårstrækket.

Efterårstræk, bl. a.: 22/9 30 rst Kysing Næs (PL), 30/9 25-30 rst Hesselholm, Samsø (SD), 2/11 20 SV Stjær Bakker-aftentræk- (PL), 15/11 11 V Pinds Mølle (PL).

Total: 444. Antal indsendere: 12. Antal obs: 90.

Sjagger (*Turdus pilaris*)

11980

Igen i år en fin total, den er 25 % højere end sidste års (1. halvår: 72 % højere, 2. halvår: 8 % mindre). 2. halvår huskes for, at det største influx først kom i slutningen af december. Nedenstående figur illustrerer mængden af Sjaggere gennem året.

Ingen tegn på ynglen i år. Kun et sommerfund: 30/6 1 Gludsted plt. (JB).

Største tal fra forårstrækket: Gjerrild 12/3-25/5 ialt 11.368 trk, max 30/4 5.270, 1/5 3.708, 2/5 682 (Gj,LPJ m.fl.). Det ses, at det varme vejr sidst i april satte skub i Sjaggerne. Fra amtet iøvrigt bl.a. 20/3 800-1000 Helgenæs (JTL).

Sidste i foråret: 23/5 2 Fussingø Skov (EN), 24/5 7 trk + 25/5 7 trk Gjerrild Nordstrand (Gj,JA).

Første i efteråret: 27/8 2 Ørkenen, Anholt (FS), 7/9 1 NV Eskelund (KeH), 23/9 10 i flok Hvinningdal, Silkeborg (GG).

Der sås kun få fugle i oktober. Først primo november kommer der et "ryk", største tal var 3/11 900 Bjerregrav Mose (TBa).

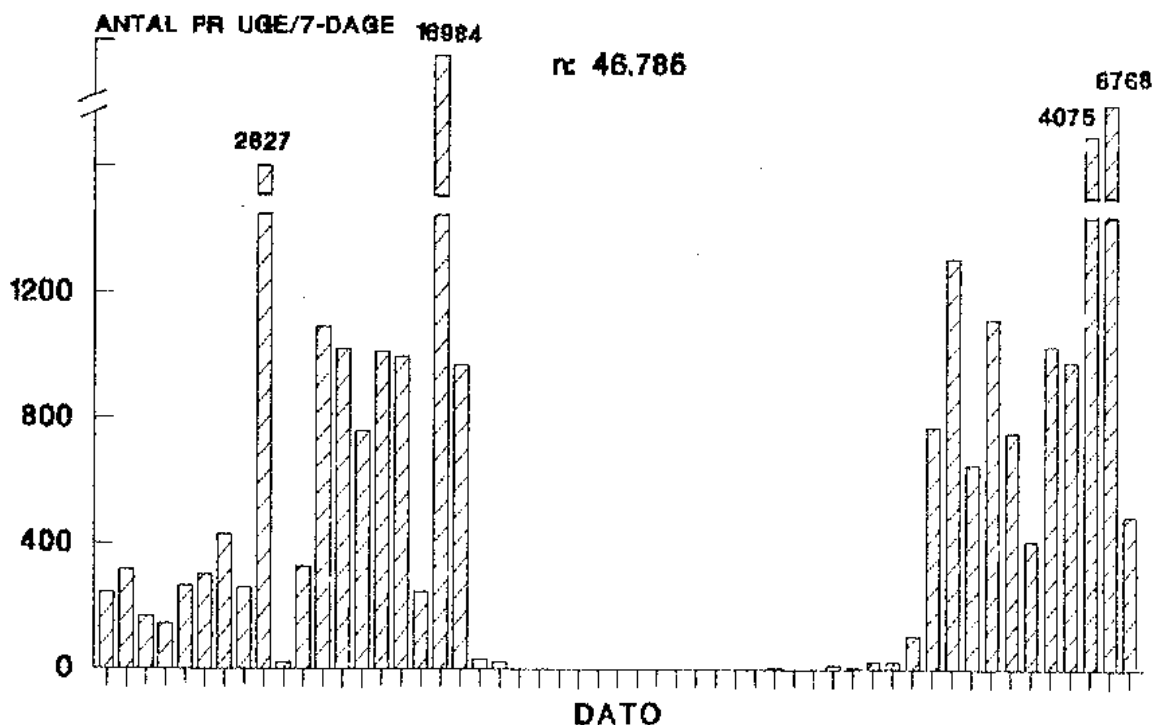
Vinter: De milde vintre gav mange obs (24 fra januar, 17 fra februar, 63 fra december).

jFra januar-februar nævnes alle tal større end 301: 14/2 320 øst for Blegind (JC), 28/2 500 Bolmose + 600 Nederskov ved Galten + 1000 Skørring Overskov (alle JTL). De sidste obs skyldes nok et begyndende forårstræk.

Fra december nævnes alle tal større end 501: 18/12 800 Brabrand Sø (JTL) + 1000 Skibby (JTL), 26/12 i alt 1000 S Hvinningdal, Silkeborg (JCN), 27/12 800-1000 Ajstrup Strand (JFT), 28/12 800-1000 Brabrand Sø (AJ,TQ).

Total: 42880 (1. halvår: 24342, 2. halvår: 18538). antal obs: 311. antal inds: 43.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
855	3593	2503	8358	9033	1	0	2	13	1277	3732	13514

Figur 8: Sjagger i Århus amt 1989. Det ses, at der var en del overvintrende i 1. halvår. Forårstrækket eksploderer i 7-dages-perioden 30/4-6/5, hvor der ses 16.984. Oktober gav meget få fugle, hvorimod december - især ultimo december - gav et vældigt rykind.

Sangdrossel (Turdus philomelos)

12000

88 syngende hanner er der indrapporteret, max 11/6 10 sy Marselisborg Skov (ynglefuglerute) (PL).

Som f.eks. Hvid Vipstjert kom også Sangdroslen tidligt i år.

Sangdroslerne rykkede ind få dage efter, at frugtræerne (sensationelt tidligt) var sprunget i blomst: 4/3 2 Eskelund (KeH), 6/3 3 Moesgård (HLL), 9/3 1 Brabrand Sø (AJ) + 1 sy Essenbæk Mose (LTP).

Største forårstal: Ved Gjerrild er der 21/3-20/5 noteret ialt 202, max 15/4 56, 1/5 21, 2/5 28 (Gj m.fl.).
Største tal iøvrigt: 28/4 23 rst Eskelund Losseplads (JOS).

Få fra efteråret, sidste var: 8/9 2-4 Høvild Skov, Salten Langsø (PL), 28/10 1 Vorup, Randers (LTP), 7/11 1 rst Fornæs Fyr (RD).

Tre vinterfund fra 1. halvår: 9/1 1 Maricndal Havbakker (KeH), 28/1 2 Stubbe Sø (AJ), 6/2 1 sy Højbjerg (FL).

Total: 416. Antal indsendere: 25. Antal obs: 128.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
3	1	91	161	97	47	2	0	12	1	1	0

Vindrossel (Turdus iliacus)

12010

Heller ikke 1989 blev noget stort år - trækket smittede ikke rigtigt af på amtet, i hvert fald ikke i de lyse timer. Vi må nøjes med at læse i "Siden Sidst" i "Fugle" 1990:1 om de 108.500 vindrossler (heraf 20.000 i een flok), der trak 12/10 ved Sønderho på Fanø. Til sammenligning gav primo og medio oktober tilsammen 149 fugle her i amtet. Vi ser dog et pænt "ryk" ultimo oktober/primo november.

Ingen tegn på ynglen i år.

Forårstrækket starter så småt i marts, første obs: 4/3 3 rst Nordby, Samsø (SD), 12/3 4 Vorup, Randers (LTP), 16/3 3 Søbygård Skov (CH).

Største tal fra foråret: 27/3 100 i flok Nygårde Skov (PL), 31/3 over 100 Lysbro Skov (SFP), 1/5 100 Engen, Anholt (JS). Gjerrild: 21/3-5/5 ialt 105 trk, fordelt på 15 dage (Gj m.fl.).

Sidste i foråret: 7/5 20 Engen, Anholt (JS), 8/5 1 Stubbe Sø (PBP), 14/5 1 indtrk Fornæs (PL,Stl).

Første i efteråret: 3/10 1 Vorup, Randers (LTP), 5/10 8 Funderholme (JCN), 7/10 10 V Gjerrild (Gj).

Største tal fra efteråret: 27/10 310 Salten Langsø (SiSi), 28/10 over 250 Søbygård Skov (CH), 29/10 950 Salten Langsø (LB), 31/10 1.000 Ajstrup Bugt (TN). Fra Foldby meldes om kulmination af aftentræk første uge i november (LUR).

Vinter: Kun 1 fra 1. halvår, nemlig 14/1 1 Knudhule (PL). December: 13 observationer, største er 14/12 35 i flok Lystrup Have (PL).

Total: 4.122. Antal indsendere: 29. Antal obs: 103.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1	0	341	226	207	0	0	0	0	3110	108	129

Misteldrossel (Turdus viscivorus)

12020

De milde vintre gav mange fugle i januar, februar og december.

Der er indrapporteret ialt 45 par og syngende hanner.

Ud fra de indkomne obs at dømme må forårstrækket være startet senest ultimo februar (se også vinterfund). Første efter 20. februar: 23/2 + 24/2 1 sy Høvild Skov, Salten Langsø (BRS), 24/2 2 Brunmose (MSt), 25/2 2 (heraf 1 sy) Funderholme (JCN) + 1 sy Hevring (JoA), 26/2 5 sy Hemstok Skov/Veng Sø (PLET) + 5 Hevring (JoA) + 2 Stubbe Sø (MSt).

Største tal fra foråret: Gjerrild 1/3-29/5 ialt 564, max 21/3 117, 27/3 91, 28/3 148 (Gj,HP m.fl.). Moesgård 5/3-9/4 ialt 107, max 5/3 33 N + 2 rst (JTL), 11/3 38 N (JTL,TKC).

Største antal fra efteråret: 9/8 15 V Gjerrild (HC), 8/9 37 i flok Høvild Skov, Salten Langsø (PL), 29/10 17 Salten Langsø (LB).

Vinterfund (se også forårstræk): 1/1 2 Stubbe Sø (PBP), 29/1 2 Lyngbygård Å (SH), 12/2 2 + 19/2 2 Salten Langsø (GG), 5/12 15 Salten Langsø, vestenden (FL), 10/12 2 Sødring Skov (LTP), 23/12 1 Moesgård Strand (JoA).

Total: 1.014. Antal indsendere: 45. Antal obs: 189.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
4	20	585	144	60	27	12	17	61	41	22	21

Flodsangeren fra Brabrand Sø 23-29 maj. Foto: LB.

Græshoppesanger (Locustella naevia)

12360

Yngel: Da der heldigvis ikke foreligger redefund, må ynglebestanden skønnes ud fra antallet af stationære syngende fugle i yngletiden: 2-3 par Bjerregrav Mose (JP), 1-2 par Dronningborg Bredning (JP), 2-5 par Brabrand Sø (mange inds.). Mulige ynglelokaliteter er: Vasen/Kongslond v. Randers, Dagstrup Mose, Kasted Mose, Mørke Kær (JP,JSP,SH).

Træk: Den første 1/5 1 Gjerrild Nordstrand (Gj), her havde man i alt 4 ex i løbet af maj, 2/5 1 Vasen/Kongslond (JP,LTP), 3/5 2 Brabrand Sø (JOS,FL).

Største obs:

Sidste obs: 8/8 1 Døde å (SS) og 12/8 1 Kysing Næs (OGJ).

Total: Antal obs: 113 antal inds: 37 antal lok: 30'

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	0	35	19	4	2	0	0	0	0

Flodsanger (Locustella fluviatilis)

12390

Flodsangeren er fra og med 1988 taget af SU-listen. Den skulle være en art i fremgang.

Der foreligger obs af to fugle: Årets tilløbsstykke: 23-29/5 1 sy Døde å-engene v. Brabrand Sø (i alt 18 indsendere) og 26/6 1 sy Hattemager Skov (SMJ).

Savisanger (Locustella luscinioides)

12380

I alt 4 syngende fugle er ret mange fra vores amt:

5/5 og 25/5 1 sy samme sted i Bjerregrav Mose (CSS), 24-25/5 1 sy Tåstrup Sø (PL,ET), 20/6 1 sy Veng Sø (JTL) og 8/7 1 sy Romalt Enge, Randers Fjord (AJ).

Sivsanger (Acrocephalus schoenobaenus)

12430

Ynglefund: 8-10 par Dronningborg Bredning (LTP), 1-2 par Vasen/Kongslons (JP), 5 par Stubbe Sø (PBP).

Træk:

Meget præcis ankomst hvert år lige omkring 1. maj, således også i 1989: 27/4 1 Døde å (SBN), 2/5 1 Vasen/Kongslond (JP) og 3/5 6 Brabrand Sø (KeH).

Største forekomster:

10/5 14 sy Brabrand Sø (KeH), 15/5 11 Dronningborg Bredning (LTP) og 3/6 8 Vasen/Kongslond (JP).

Sidste:

15/7 3 Vasen/Kongslond (JP) og 27/7 4 Dronningborg Bredning (LTP).

Total: 66 antal obs: 45 antal inds: 14 antal lok: 17

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	1	43	9	12	0	0	0	0	0

Kærsanger (Acrocephalus palustris)

12500

Ynglefund:

1-2 par Grund Fjord (FFa), 3-5 par Vasen/Kongslond (JP), "enkelte par" Bjerregrav Mose, 3-5 par Randers Inderfjord og "enkelte par" Tvede Kær (alle JP).

Derudover mange syngende hanner fra forskellige lokaliteter, flest 15/5 70 Dronningborg Bredning (LTP), 21/5 49 langs Gudenåen fra Resenbro til Svøstrup (SC), 1/6 16 Brabrand Sø (JTL), 3/6 20

Vasen/Kongslond (JP), 21/6 40 sy Gjerrild Nordstrand (RD) og 8/7 20 sy kanaler v. Bjerre, Overgårds marker (TN).

Træk: Normal, lidt sen ankomst: 14/5 1 Hesselholm (LeB), 18/5 1 Essenbæk Mose (LTP) og 20/5 1 Grund Fjord (FFa).

Sidste: 9/7 1 Gudenåen v. Langå (CSS), 15/7 1 Vasen/Kongslond (JP) og 22/8 1 Dronningborg Bredning (LTP).

Total: 127 antal obs: 58 antal inds: 22 antal lok: 29

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	0	29	84	13	1	0	0	0	0

Rørsanger (Acrocephalus scirpaceus)

12510

Ynglefund/optællinger i yngletiden:

10-15 par Vasen/Kongslond, 10-15 par Randers Inderfjord, 8-10 par Tjærby Eng, 8-12 par Bjerregrav Mose, "enkelte par" Fussingsø, Dronningborg Bredning min 100 par (JP,LTP).

Træk: Normal ankomst 2/5 1 Vasen/Kongslond (JP), 3/5 1 Gjerrild Nordstrand (RD,JA), 4/5 1 Bjerregrav Mose (JP).

Største forekomster: 15/5 70 Dronningborg Bredning (LTP), 21/5 49 sy langs Gudenåen Svostrup-Resenbro (SC), 21/5 40 Gjerrild Nordstrand (RD).

Sidste: 9/9 7 Gudenåen v. Randers (JP), 10/9 1 Dronningborg Bredning (LTP) og, som en temmelig sen afslutning 30/9 1 Randers Inderfjord (JP).

Total: 527 antal obs: 110 antal inds: 27 antal lok: 51

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	0	247	170	53	33	24	0	0	0

Drosselrørsanger (Acrocephalus arundinaceus)

12530

Årets drosselrørsanger hørtes i dagene 1/6, 5/6 og 8/7 i Mørke Kær (AJ,SH).

Gulbug (Hippolais icterina)

12590

På baggrund af syngende fugle i yngletiden, er der indrapporteret ca. 20 par fra 19 lokaliteter.

Træk: Tilsyneladende lidt sen ankomst (normal ca. 10. maj): 13/5 1 rst. Gjerrild Nordstrand (PL) + 1 Dystrup Sø (CO), 15/5 1 Søbygårdskov (CH) + 1 Vinstrup (TN), 16/5 2 Gjerrild Nordstrand (Gj) + 1 Moesgård Strand (JA). Herefter 9 obs. i perioden 17.-20. maj.

De største tal: 22/5 7 + 23/5 10 Gjerrild Nordstrand (JA, Gj, RD).

Som tidligere er der kun få obs. fra sensommeren: 6/8 1 + 13/8 2 Fornæs (JSP) samt en efternøler 2/9 1 Søbygårdskoven (CH).

Total: 106. Antal indsendere: 26. Antal obs.: 69.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	0	68	26	7	1	1	0	0	0

Gærdesanger (Sylvia curruca)

12740

Kraftig stigning i antallet af indrapporteringer i år i forhold til 88. Tallene giver dog ikke et reelt billede af udviklingen i bestanden, da det stadig er sporadisk, hvad der indrapporteres.

På baggrund af obs. af ad. fugle i følgeskab med juv. samt syngende fugle i yngletiden kan det indrapporterede antal ynglepar forsigtigt opgøres til 20-22 par fra 16 lokaliteter.

Træk: Ankomsten ligger ca. en uge tidligere end normalt: 13/4 1 Brabrand Sø (KeH), 14/4 1 Moesgård Strand (FR) + 1 Hørhaven (TB) + 1 Brabrandstien, Åby (TB). Derefter 19 obs. af 25 fugle i perioden 15.-20. april.

De sidste: 3/9 2 + 10/9 1 Eskelund, Brabrand Sø (begge KeH) og en meget sen den 5/10 1-2 Hesselholm, Samsø (SD).

Total: 160. Antal inds: 31. antal obs: 104

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	76	44	11	10	15	3	1	0	0

Tornsanger (Sylvia communis)

12750

Der er i år set væsentligt færre fugle på trods af, at der er lidt flere indsendere og observationer. Materialet præges dog af for tilfældige indrapporteringer til, at der kan siges noget om bestandsudviklingen.

På baggrund af yngletællinger og syngende fugle i yngletiden kan antallet af indrapporterede ynglepar opgøres til mindst 100 par fra 22 lokaliteter. Flest fra Mørke Kær: 14 par (SH) og Randers Inderfjord: 5-8 par (JP).

Træk: Ankommer omkring 1. maj som sædvanlig: 30/4 1 Eskelund, Brabrand Sø (KeH), 4/5 1 Bjerregrav Mose (JP) + 1 Åby Eng (SBN), 5/5 1 v. Skæggær (PL).

Forårets største tal er fra trækstederne: 13/5 31 Gjerrild Nordstrand (PL) og 15/5 27 Moesgård Strand samt fra det midtjyske: 21/5 24 Sminge-Resenbro-Svostrup (SC).

Herefter følger en sommerflok den 1/7 på 25 blandede juv. og ad. fugle fra Vasen-Hornbæk eng, Randers (JP).

Årets sidste fugle ses som sædvanligt i første halvdel af september: 9/9 1 Hesselholm (LeB), 10/9 1 Sletterhage (JP) +

2 Vasen, Randers (JP) + 1 Eskelund (KeH), 11/9 1 Kasted Mose (KeH).

Total: 230. Antal indsendere: 25. Antal obs.: 91.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	1	230	77	43	51	15	0	0	0

Havesanger (Sylvia borin)

12760

Nedgang i antallet af indrapporterede fugle i forhold til 88, selv om indrapportørernes antal er næsten uændret.

På baggrund af ynglefugletællinger og syngende fugle i yngletiden, kan det siges, at der er indrapporteret ca. 50 ynglepar fra 12 lokaliteter med flest fra: 11 par Mørke Kær (SH) og 10 par Mejlgård Skov (TKC).

Træk: De første ses ved Gjerrild Nordstrand 1/5 1-2 + 2/5 1 (JA, Gj), "derefter dagligt på stedet".

Første obs. fra anden lokalitet: 12/5 2 sy. Ørnsø (JCN) + 1 Brabrand Sø (AJ) + 2 Vasen, Randers (JP). Derefter 5 obs i perioden 13.-15. maj.

Største tal er foruden de allerede nævnte yngletal: 2/5 15 Skørring Overskov (JTL).

Årets sidste obs.: 13/8 1 Fornæs (JSP), 2/9 1 Søbygårdskoven (CH).

Total: 123. Antal indsendere: 19. Antal obs.: 48.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	0	70	44	7	1	1	0	0	0

Munk (*Sylvia atricapilla*)

12790

I modsætning til 88, hvor der var et fald i antallet af observationer, er der i 89 indrapporteret flere fugle end nogensinde tidligere. Observationerne dækker hele året, men med klar overvægt i træktiden. Syngende fugle i yngletiden giver basis for at vurdere det indrapporterede antal par til 96-98 par fra 21 lokaliteter med flest fra Marselisborg Skov, 29 par (PL).

Foruden denne obs. foreligger kun en enkelt med større antal: 7/5 20 Moesgård Strand (JTL).

Første obs.: 8/1 1 han + 11/3 1 han begge Risskov (HHL). Derefter er der et spring til forårstrækket indledes: 14/4 1 v. Lyngsø (JCN) + 1 han Skivholme Skov (FF), 15/4 1 Vorup, Randers (LTP) + 1 han Moesgård Strand (JoA, JTL) + 1 Gjerrild Nordstrand (Gj) + 1 Lysbro Skov (SFP), + 1 han Baskær Skov (ChL). Derefter 4 i perioden 16.-20. april.

Forlader om efteråret landet upåagtet. Sidste trækobs.: 1/10 1 Byen, Anholt (FS).

Vinterfund: 8/12 1 han Nøddehaven, Randers (EN), 16/12 1 han Højbjerg (JoA), 25/12 1 Søften (SMJ), samt ovenfor nævnte januarfund.

Total: 263. Antal indsendere: 29. Antal obs.: 99.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1	0	1	39	121	87	6	2	2	1	0	3

Mestersanger (*Sylvia hortensis*) SU-ART.

18/5 1 ad hun rst Gjerrild Nordstrand. Fundet er forkastet af SU.

Der må ikke refereres til fund, der ikke er godkendt af SU.

Skovsanger (*Phylloscopus sibilatrix*)

13080

Også i år viser denne art fremgang i antallet af observationer.

Antallet af observerede ynglepar kan på baggrund af fund og syngende fugle i yngleperioden opgøres til min. 25 par på 16 lokaliteter. Hertil kommer min. 100 par fra Løvenholm/Fjeld skovene (JSP, LPJ, MSt).

Forårstrækket indledes med en lidt tidlig 1. obs.: 18/4 2 sy Bøjstrup Skov (JSP). Herefter: 28/4 5 sy Fjeld Skov (JSP), 30/4 1 Gjerrild Nordstrand (OGJ, Gj, FR), + 1 Bøjstrup Skov (LPJ) + 1 sy Pinds Mølle + 1 Kollens Mølle (begge ET).

Største obs.: 2/5 7 Fjeld Skov (JSP), 6/5 6 Bøjstrup Skov (LPJ) og 16/5 6 Nordskoven, Silkeborg (LJ).

Sidste obs.: 1/7 1 sy Mårup Skov, Samsø (SD), hvorefter efterårstrækket forløber helt ubemærket.

Total: 131. Antal indsendere: 27. Antal obs.: 70.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	11	91	28	1	0	0	0	0	0

Gransanger (Phylloscopus collybita)

13110

Stadig meget spredte oplysninger om yngletal, da det er tilfældigt, hvad der indrapporteres efter 1. obs.

På baggrund af syngende fugle i yngletiden, kan det forsigtigt anslås, at der er indrapporteret omkring 100 par fra 21 lokaliteter med følgende største tal: ca. 20 par Løvenholmskovene (LPJ), 14 par Marselisborg Skov (PL), 13 par Mejlgård Overskov (TKC), 6 par Tunø (JOS), ca. 6 par Fussingøskoven (TBa) og 5-6 par Vasen, Randers (JP).

Træk: Som i 88 ses de første fugle meget tidligt (normal an-komst er efter 20. marts): 7/3 1 + 10/3 1 begge Gjerrild Nordstrand (Gj, CO), 15/3 1 Malling Mose (OGJ), 16/3 1-2 Lillering Skov (PL) og 20/3 1 Brabrand Sø (KeH). De højeste tal nås 14/4 17 + 21/4 23 begge Gjerrild Nordstrand (Gj), 15/4 15 Brabrand Sø (FR) og 1-11/5 10-50 Anholt (JS).

Efterårets sidste obs.: 1/10 1 Stubbe Sø (PBP) + 1 Vorup, Randers (LTP), 7/10 1 Søften (SMJ) + 1 Vasen (JP), 28/10 1 Vorup, Randers (LTP) + 1 Stjær Bakker (PL).

Total: 553. Antal indsendere: 40. Antal obs.: 171.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	75	274	107	55	2	3	31	6	0	0

Løvsanger (Phylloscopus trochilus)

13120

Meget vanskeligt at give et bud på yngleudbredelsen på grund af den sporadiske indrapportering. Følgende tal foreligger: 1 par Langør Gl. Skole (LeB), Vasen 8-10 par (JP), min. 20 par Bjerregrav Mose (JP, TBa), 20 par Mørke Kær (SH), 5 par Ajstrup Strand (JFT), 18 par Mejlgård Overskov (TKC).

Også i år indledes trækket med en meget tidlig observation: 3/4 4 Stubbe Sø (PBP). Derefter et spring til de næste: 13/4 1 Kvottrup Mose (FF) + 1 Tre-Broer, Århus Å (ChL) + 1 Gjerrild Nordstrand (Gj) + 1 Vasen, Randers (JP).

Største tal fra foråret: 1-11/5 min. 100 Anholt (JS), 13/5 min. 100 rst Gjerrild Nordstrand (PL,Gj), 15/5 32 sy Sletterhage (JTL).

Efterårstrækket afsluttes: 10/9 1 Hesselholm (LeB), 15/9 10 Anholt (FS) og 20/9 1 Stjær Bakker (PL). Største tal fra efteråret: 13/8 6-700 rst Fornæs (JSP).

Total: 1433. Antal indsendere: 33. Antal obs.: 142.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	149	497	123	5	636	23	0	0	0

Fuglekongesanger (Phylloscopus proregulus) SU-ART.

Et udokumenteret fund: 26/10 2 rst Fornæs Fyr. Der må ikke refereres til fund, der ikke er godkendt af SU.

3/4 Vorup (LTP)

Fuglekonge (*Regulus regulus*)

13146

Meget fin indrapportering i år. - De sidste års milde vintre har været gode for Fuglekongen, og sammen med en god ynglesæson har det medført en næsten invasionsagtig forekomst. Især drejer det sig om ungfugle som dominerer på efterårets træklokaliteter.

Største forekomster:

30/9 ca 100 rst Helgenæs (JTL), og samme sted 15/10 min 1000 rst (JTL). Fra Anholt meldes: 15/9 100 Vesterklit (FS), 9/10 500 Vesterlandet (FS), og studielejren 14-20/10 i alt 306 (PL, JC, TKC). Derudover: 7/1 22 Katholm Skov (LPJ), 16/2 60 Lading Sø (JTL), 5/3 30 Stubbe Sø (PBP), 9/3 32 St. Hjøllund Plantage (MS) og 12/3 25 Søbygård Skov (CH).

Total: 3043.

Antal indsendere: 17.

Antal obs: 85.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
41	86	120	53	20	24	33	0	771	1835	28	32

Rødtoppet Fuglekonge (*Regulus ignicapillus*)

13150

Så er denne art igen observeret i amtet efter et års fravær.

9/1 1 ex Lerballe Skov (TB) og 3/7 1 sy St. Hjøllund Plantage (MS).

Januarfuglen må siges at være temmelig bemærkelsesværdig, tidspunktet taget i betragtning. Vinterobservationer er meget sjældne og bør forelægges SU. - Ifølge Dybbro (1978) kendes overvintringsområdet ikke med sikkerhed, men anses for "et sted" i Vesteuropa. Den milde vinter er nok årsagen til denne usædvanlige observation.

Grå Fluesnapper (*Muscicapa striata*)

13350

Ynglefund: 28/5 1 par Møllehoved Skov (JTL), 15/6 3 par Mejlgård Overskov (TKC), 10/7 1 par + 3 juv Skærbækdalen (BRS), 12-14/7 1 par m. juv Engdalsvej, Brabrand (JTL), 1-2 par Fussingø (JP), 1-2 par Ajstrup Strand (JFT).

Træk: Første fugle ankom lidt sent i år: 17/5 1 Katholm Skov (FF), 18/5 1 Dørup (ET) og 19/5 1 Adslev (ET).

Største forekomster: 23/5 52 Gjerrild Nordstrand (JA, Gj), som indgår i forårets total på 68 ex i maj måned (Gj), 2/9 20 Søbygård Skov (CH).

Sidste fugle sås: 10/9 1 Sletterhage (JP), 11/9 3 Brabrand (JTL) + i Grenå By (CO).

Total: 135.

Antal indsendere: 21. Antal obs: 46. Antal lok: 29.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	0	80	14	6	8	27	0	0	0

Lille Fluesnapper (*Ficedula parva*)

13430

To observationer, begge fra foråret:

2/6 1 Brattingborg Skov, Samsø (LeB) og udateret forår 1 han sy Kalø (Stefan Pihl).

Hvidhalset Fluesnapper (*Ficedula albicollis*) SU-ART.

13430

Et af årets voldsnit: 11/5 1 han sy 8.15-11.10 Moesgård Park (OGJ, JK, Kim Frost). Observationen er

godkendt af SU.

Broget Fluesnapper (*Ficedula hypoleuca*)

13490

Ynglefund: Ikke mange indrapporteret: 3 par i kasser Stubbe Sø (PBP), "enkelte" par Fussingø (JP) og 11/5 2 par v. Langå (CSS).
Derudover en del syngende hanner.

Træk: De første fugle sås 21/4 1 hun Issehoved (SD), 27/4 2 Gjerrild Nordstrand (Gj), 28/4 2 han Forsthaven, Århus (BeH) og 29/4 1 han Løvenholm (JSP) + 1 Skovmøllen (OGJ).
Gjerrild melder om et dårligt år med i alt kun 21 ex (Gj).

Sidste fugle 10/9 1 Samsø (LeB) + 2 Sletterhage (JP) og 27/9 1 Vorup, Randers (LTP).

Total: 89. Antal indsendere: 24. Antal obs: 77. Antal lok: 39.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	9	59	10	0	4	7	0	0	0

Skægmeise (*Panurus biarmicus*)

13640

Ynglebestanden omkring Dronningborg Bredning/Randers Fjord er i stadig fremgang. Enkelte par har sandsynligvis spredt sig ud fra hovedområdet Dronningborg Bredning til Grund Fjord.

Dronningborg Bredning: I alt 36 obs mellem 8/3 og 30/12. Ynglebestanden er skønnet til 10-15 par (JP, LTP). Største obs 25/7 30 (LTP), hvoraf 25 var juvenile.

Grund Fjord: Ingen ynglefund, men 20/12 ca 25 ex (HE).

Derudover: 30/4 8 Krstrup Sø (OGJ) og 14/6 1 han + 1 hun Randers Fjord nord for Uggelhuse (JH).

Eneste fund udenfor Randers Fjord-området: 15/10 17 Brabrand Sø (KeH).

Total: min. 72. Antal indsendere: 15. Antal obs: 40.

Halemeise (*Aegithalos caudatus*)

14370 - 14371 - 14374 - 14378

Ynglefund: 12/3 2 par Veng Sø (PL), 18/3 3 par Kolskov (PL, ET), 18/3 1 par Moesgård Strand (FL), 14/4 1 par Høvild Skov (PL), 22/4 1 par Jeksendalen (ET), 30/4 1 par Fusvad, Pinds Mølleedal (ET), 19/5 1 par Klapskov (SMJ), 25/5 1 ad m. 1 juv Dystrup-Ramten (FF), 10/6 3 ad fodrer juv (AJ), 18/6 1 ad + 4 juv Sønderskov, Virkhund (LJ). - Og sandsynlige ynglefund: 31/3 1 par Tåstrup Mose (FF), 17/4 1 par Hørslev Krat (JTL), 14/5 1 par Frederikshåb, Samsø (LeB) og 10/6 2 par Moesgård (JTL).

Største forekomster: 11/8 35 Gjerrild Nordstrand (Gj), 24/9 20 Søbygård Skov (CH), 4/11 23 Fussingø-Tuemosen (TBa), 3/12 20 Søbygård Skov (CH) og 16/12 27 Stubbe Sø (SH).

Total: 562. Antal indsendere: 24. Antal obs: 131.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
77	36	56	20	31	22	1	37	39	49	69	125

Sumpmeise (*Parus palustris*)

14400

Største forekomster: 10/2 6 Clausholm Skov (EN), 19/3 10 Søbygård Skov (CH), 23/5 6 Fussingø Skov (EN), 15/6 6 Mejlgård Overskov (Ynglefugletælling TKC), 2/9 13 Søbygård Skov (CH), 22/10 8 Søbygård Sø (MiB) og endelig 10/12 6 Søbygård Skov (CH).

Total: 180.

Antal indsendere: 12.

Antal obs: 67.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
8	12	30	22	10	11	10	0	21	25	15	16

Topmejsle (Parus cristatus)

14540

Ynglefund: 18/3 1 par redebyggende Skærbæk Skov (PL) og sandsynligvis 1 par Ajstrup Strand (JFT), 1 par Lykkendalsvej, Brabrand (LB) og 9-10 par Sepstrup Sande (PMc).

Største forekomster: 1/1 10 Stubbe Sø (PBP), 9/3 5 St. Hjøllund Plantage (MS), 7/8 4 Hegedal (TQ), 4/9 5 Kolskov (PL) og 18/11 i alt 7 (4 i flok) Søbygård Skov (CH). Årets største forekomst kommer 26/11 og 26/12 med 12 ex Stubbe Sø (begge PBP).

Total: 170.

Antal indsendere: 18.

Antal obs: 87.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
14	6	22	13	9	15	5	8	22	14	21	21

Sortmejsle (Parus ater)

14610

Ynglefund: 22/5 1 par m. 9 juv have i Silkeborg (JCN), 1 par Ajstrup Strand (JFT), 2/7 1 ad m. føde Søbygård Skov (CH), 15/6 14 han Mejlgård Overskov (ynglefugletælling TKC).

Største forekomster, herudover: 1/1 20 Stubbe Sø (PBP), 21/3 35 og 13/4 27 Gjerrild Nordstrand (Gj) og 12/11 28 Søbygård Sø (MiB).

Total: 327.

Antal indsendere: 16.

Antal obs: 92.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
22	8	63	71	20	23	6	0	14	31	46	13

Blåmejsle (Parus caeruleus)

14620

Træk: 16/3 4 trkf Fornæs (CO), Gjerrild Nordstrand i alt 387 foråret (Gj, JSP, JA, JP), max-dage: 21/3 52, 26/3 71, 27/3 40 og 29/3 40.

Største forekomster: 7/5 27 Moesgård (JTL), 2/9 31 Søbygård Skov (CH) og 20/12 25-30 Grund Fjord (HE).

Total: 693.

Antal indsendere: 17.

Antal obs: 89.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
57	22	310	96	52	19	2	0	41	32	16	66

Musvit (Parus major)

14640

Ynglefund: Apr-maj 1 par + 7 juv i kasse v. Almind Sø (JCN), 1/6 1 ad + 3 juv Gudenå, Randers (EN), 3/6 2 ad + rede m. pull Søbygård Sø (CH), 11/6 29 Marselisborg Skov (ynglefugletælling PL), 28/6 4 "familier" Tunø (JOS), 3-5 par Hesselholm, Samsø (LeB).

Største forekomster: 1/1 30 Stubbe Sø (PBP), 16/3 28 trkf Fornæs (CO), 27/3 50 Gjerrild Nordstrand (JP), 2/9 35 Søbygård Sø (CH), 12/11 37 samme sted (MiB).

Total: 708.

Antal indsendere: 15.

Antal obs: 108.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
80	47	181	60	35	66	20	0	55	54	61	49

Spætmejse (Sitta europaea)

17730

Ynglefund: 31/3 2 par Stjær Bakker (PL), 20/5 1 m. føde Hemstok Skov (PL), 28/3 min 3 par Skanderborg Dyrehave (PL), 28/5 2 ad v. redehul Brabrandstien (CH), 29/8 2 familier Høvild Skov (PL), 11/6 13 Marselisborg Skov (yngefugletælling PL), 1-2 par Sostrup Slot (JFT).

Største forekomster (derudover): 26/1 11 Nørreskoven, Møllerup (MC), 1/4 9 Fussingø (JP), 31/10 9 Clausholm Skov (EN), og 17/12 10 Pinds Mølle dalen (PL).

Total: 229.

Antal indsendere: 14.

Antal obs: 92.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
23	20	44	35	15	17	0	5	17	16	13	24

Træløber (Certhia familiaris)

14860

Ynglefund: Kun et enkelt reelt fund: 23/7 1 ad + 7 juv v. rede Stubbe Sø (PBP). Desuden sås 28/3 1 ex m. redemateriale Hestehavskov (PL) og 28/6 2 samle føde Tunø (JOS).

Største forekomster: 12/3 10 Søbygård Skov (CH), 23/5 5 Fussingø Skov (EN).

Total: 105.

Antal indsendere: 11.

Antal obs: 65.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1	4	24	24	14	3	10	1	11	4	7	2

Korttaet Træløber (Certhia brachydactyla) SU-ART.

14870

Igen i år har arten ynglet i Moesgård Park. Og som i sommeren 1988 drejer det sig om en han, der har ynglet sammen med en Almindelig Træløber (ifølge OGJ).

Fuglen er iagttaget i perioden 8/2-10/11 (JK, PC, OGJ, FL, JTL, LB).

Fra den 19/7 foreligger dog en iagttagelse af min 2 ex (JK).

Forekomsten er godkendt af SU.

Pungmejse (Remiz pendulinus)

14900

Ynglefund: I alt min 8 mulige ynglepar:

Brabrand Sø: 1 rede v. Døde Å, 1 rede v. Tre Broer, obs i perioden 22/4-3/9, største obs 3/9 6 (JTL). Derudover er der 4/5 set 1 v. Vestenden, 26/5 og 29/8 set 2 fugle ved Roklubben (LB), og "et sted" mellem Åen og Eskelund 4/7 2 ad og 6/7 3 juv (begge FF).

De øvrige obs grupperer sig omkring Døde Å og Tre Broer/Eskelund området: 29/4 + 8/5 1 (TQ), 29/5 1 (JS).

Kasted Mose: 14/5 + 20/5 2 ad v. rede (BcH).

Bjerregrav Mose: 3 reder fundet efter løvfald, skulle indikere min 2 ynglepar (TBa). 14/5 1 fou (NJL) og 18/5 1 (TBa).

Vasen, Randers: 22/7 1 ad + 1 juv (JP). Ingen rede fundet.

Mørke Kær: 16/4 1 + 1 h (CO), 6/5 2 han + 1 hun (OGJ), 23/5 1-2 (JSP) og 11/6 1 han ved ufærdig rede (LUR).

Øvrige: 1/5 1 ex ringmærket Gjerrild Nordstrand (Gj), 2/5 1 han Gudenåen, Randers (LTP), 12/5 1 han Esscnbæk Mose (LTP), 18/5 1 han Tjerrild Mose (AJ), 26/5 3-4 hørt Dagstrup Mose (JSP), 27/5

1 han sy Jenskær Mose, Mols (JOC), 8/7 1 Romalt Enge, Randers Fjord (AJ) og 3/9 min 2 Lindholm Hoved, Mossø (JK).

Total: 25-35. Antal indsendere: 24.

Antal obs: 50.

Pirol (*Oriolus oriolus*)

15080

16 obs af 10-11 fugle, alle obs nævnes: Søby Skov og Gjerrild Nordstrand dominerer som sædvanligt materialet. Arten er formodentlig overset/hørt, og en eftersøgning i egnede skove i amtet vil måske resultere i fund af "nye" lokaliteter.

Søby Fredsskov: 27/5 1 sy (OGJ), 4/6 2 sy (LB), 17/6 1-2 (ET, PL) samt 5/7 1 sy (FF).

Andre lokaliteter: 2/5 1 hørt Fjeld Skov (JSP), 16/5 1 Kasted Mose (SH) + 2 Gjerrild Nordstrand (Gj, RD), 23/5 1 grøn + 24/5 2 Gjerrild Nordstrand (Gj) og 3/6 1 han Brattingsborg Skov, Samsø (KP).

Total: 10-11. Antal indsendere: 12. Antal obs: 16. Antal lok: 5.

Rødrygget Tornskade (*Lanius collurio*)

15150

Yngel: 59-69 par fra 22 lokaliteter er indrapporteret, hvilket er meget flot. Antal par fra fire ynglelokaliteter skal nævnes: Ansø Enge 5 (JTL), Anholt 5 (HCa, JSP, FS), Løvenholm-/Fjeld Skov 25-30 (LPJ, JSP, MSt) og Skærbækdalen 8-10 (BRS). Sidstnævnte lokalitet omfatter også Ansø Enge.

Træk: Årets første obs var: 11/5 1 Lading Sø (KeH), 13/5 1 Kastbjerg Å (ER + PR) + 4 Gjerrild Nordstrand (Gj). En serie obs fra sidstnævnte lokalitet viser tydeligt, hvornår der for alvor var gennemtræk af tornskader: 16/5 2, 19/5 2, 21/5 5-6, 22/5 55 og 23/5 18 (Gj).

De sidste obs fra efteråret: 29/8 1 juv Hornbæk Enge v. Gudenaen (JP), 9/9 1 juv Kragemosen, Samsø (LeB) og 10/9 2 juv Sletterhage (JP).

Total: 198.

Antal indsendere: 38.

Antal obs: 97.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	0	0	92	31	34	33	4	0	0	0

Skovskade. Foto: KM

Stor Tornskade (Lanius excubitor)

15200

Et ynglefund er det første fra amtet i mange år: 1 par Sepstrup Sande (PMc). Fuglene er bl.a. set fodre unger.

Desuden en række sommerfund, også fra det midtjyske: 10/7 1 Skærbækdalen og herefter set flere gange i juli måned på denne lokalitet (BRS).

I 1. halvår 17 obs fra 13 lokaliteter. Antal obs på de bedste lokaliteter var: Silkeborg Vesterskov 3 (JCN), Østerhede, Samsø 2 (LeB, SD) og Stubbe Sø 2 (JTL, LPJ).

I 2. halvår 19 obs fra 14 lokaliteter med flest obs ved Løvenholm-/Fjeld Skov (HE, MSt), Fussingø 2 (JSP, TBa), Læsten Bakker 2 (EN) og på Anholt 2 (FS).

Træk: Under forårstrækket sås de sidste: 30/3 1 Constantinsborg Enge v. Brabrand Sø (KeH), 31/3 1 Sindbjerg (JCN) og 1/4 1 Salten Langsø (LB) + 1 Løvenholm Skov (JSP). Disse obs tyder på et tidligt tilbagetræk i 1989. Usædvanligt med manglende obs fra Gjerrild Nordstrand.

De første fugle på nedtræk var: 11/10 1 indtrk Fornæs (CO), 15/10 1 Helgenæs (JTL), 16/10 1 Tranemosen, Samsø /LeB) og 18/10 1 Kysing Fjord (OGJ).

De største obs af denne enspænder i fugle verdenen var: 22/10 2 Tyreengen/Vesterled, Anholt (FS), 23/11 2 Ansø Enge (FN) og 9/12 1-2 Nielstrup Skov/Løvenholm (HE).

Total: 39. Antal indsendere: 26. Antal obs: 39.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2	3	7	2	0	0	1	0	0	11	5	6

Skovskade (Garrulus glandarius)

15390

Et par yngleobs er indsendt.

Træk: Ved Gjerrild trak 29/4 2, 1/5 11, 2/5 6, 3/5 6, 4/5 2 og 5/5 4 (alle Gj).

De største obs var alle fra marts måned: 17/3 27-28 Søbygård Skov (CH), 18/3 18 Jeksendalen (ET) og 27/3 10 Nygårde Skov (PL).

Største obs i 2. halvår var: 3/12 10 Søbygård Skov (CH).

Total: 290. Antal indsendere: 14. Antal obs: 94.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
13	4	87	39	37	19	2	0	33	20	5	31

Husskade (Pica pica)

15490

Træk: Ved Gjerrild sås trk/trkf af 54 fugle; flest: 13/4 11, 2/5 10 og 4/5 15 (Gj).

De største koncentrationer nævnes: 2/2 31 Brabrand Sø (AJ), 12/3 19 fra overnatning Gjerrild (JSP, Gj) og 28/11 50-60 på overnatningsplads v. Bodøvej, Århus N (LUR).

Total: 348. Antal indsendere: 11 Antal obs: 65.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
58	45	38	28	88	7	0	0	0	13	66	5

Nøddekrige (*Nucifraga caryocatactes*)

15570

I år 18 obs af 60-61 fugle fra 6 indsendere. Igen et sikkert ynglefund fra Midtjylland. Yngle/sommerfund: 3/6 1 par m 3 juv Hårup Sande (JTL). Desuden: maj-jun 1 Silkeborg Vesterskov (JCN), 13/5 1-2 Hinnerup (JA) og 27/6-28/6 1 Tunø (JOS).

Mindre invasion i efteråret: 6/8 45 indtrk i små kiler Fornæs (JSP) og 9/8 3 V Gjerrild Nordstrand (Gj).

Allike (*Corvus monedula*)

15600

Næsten ingen indrapporteringer af efterårstræk i år.

Yngel: Et par yngleobs er indsendt, bl.a. 1 par ynglende i uglekasse i Mølleskoven (JTL).

Træk: Ved Gjerrild Nordstrand trak i marts 2457 fugle med max 7/3 423, 21/3 545, 26/3 710 og 28/3 547 (Gj). I april trak 577 med max 13/4 100 og 23/4 138 (Gj, JOS) og forårstrækket sluttede ved Gjerrild med 334 fugle i maj; flest 22/5 65 (Gj).

Ved Moesgård Strand trak i perioden 17/3-28/3 487 med max 26/3 321 (JTL).

Andre trækobs fra foråret var: 13/2 95 N Kysing Næs (HLL), 21/2 280 trk Fornæs (JSP) og 5/3 105 N Kysing Fjord (TKC).

Fra efterårstrækket kun: 12/10 200 trk Havnen, Anholt + 27/10 200 trk Anholt By (FS).

De største flokke var: 23/1 min 300 Kysing Fjord (TQ), 19/3 1900 rst Kolindsund (JSP) og 15/10 400 rst Anholt (PL).

Total: 8298.

Antal indsendere: 14.

Antal obs: 99.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
382	644	5113	695	385	122	2	2	3	900	0	50

Halsbåndsallike (*Corvus monedula soemmerringii*)

14/12 1 Kasted i blandet flok af alliker og råger (LUR).

Råge (*Corvus frugilegus*)

15630

Yngel: Der er optællinger fra 27 kolonier med i alt 2403-2448 reder. Antal reder i de største kolonier var: Skjoldhøj 350 (JoK), Låsby Østerskov 316-342 (JTL), Hadsundsvej, Randers 300 (JP), Grønlykkealle 155 (JoK), Rødkol 150 (PL), Tammestrup 150 (PL) og Stautrup Skov 132 (AJ). Der er i 1989 optællinger fra yderligere 13 kolonier i amtet med i alt ca 2053 reder (Sørvæn 1989-3). I alt er der i 1989 altså kendskab til 40 kolonier med 4456-4501 reder i Århus Amt. Optællingen af kolonier fortsætter i 1990, alle opfordres til at indsende obs af kolonier.

Træk: Forårstræk er registreret ved Gjerrild med 73 trk i perioden 18/3-23/5; flest 22/5 14 trk (Gj).

Efterårstræk er tilsyneladende ikke bemærket nogen steder.

De største flokke: 8/1 300 Edslev Losseplads (PL), 2/2 206 Brabrand Sø (AJ), 17/2 700 fou Næsgård (CO) og 12/3 350 Ringkloster Enge (PL) fra foråret. Efter yngletiden: 29/6 500 Kristrup Enge + 5/9 650 Tebbestrup Enge (JP), 22/9 200 Stjær Bakker (PL) og 28/10 200 Søballe (PL).

Total 4.020.

Antal indsendere: 15.

Antal obs: 85.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
439	1106	660	23	57	500	50	5	850	330	0	0

Gråkrage (Corvus corone cornix)

15673

Et pænt forårstræktal fra Gjerrild Nordstrand. Ingen indrapportering af efterårstræk af betydning.

Yngel: 46-51 ynglepar fra 4 lokaliteter, heraf 35-40 par Anholt (FS, JSP, HCa). En ynglefugletælling i Marselisborg Skov gav 53 ex (PL).

Træk: Gjerrilds forårstotal var på 1963 fugle med 475 i marts, 1095 i april og 373 i maj. Dagtotaler på over 100 trk var: 7/3 124, 29/3 143, 15/4 175 og 23/4 160 (Gj). Fra Moesgård er kun indrapporteret 76 trk i perioden 17/3-31/3 (JOS, PL, TKC, TQ).

Flokke: 8/1 200 + 12/2 500 + 12/3 200 Sødringkær (alle JP), 23/1 min 200 Kysing Fjord (TQ) og 19/3 331 Kolindsund (JSP) var forårets største. Fra efteråret kun 14/8 100-200 Tranevig (JCN).

Total 4.989.

Antal indsendere: 18.

Antal obs: 149.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
571	625	1261	1333	469	131	4	215	36	134	114	96

Sortkrage (Corvus corone corone)

15671

Der er indrapporteret to blandingspar: 27/3 Lyngballe Skov (CH) og 31/3 Moesgård Skov (JOS). De to sommerobs var: 23/6 1 Hevring (JoA) og 16/7 1 Moesgård Skov (SBN).

Træk: Ved Gjerrild Nordstrand trak i marts 18 fugle med max 26/3 11 trk. I april trak 4 fugle og i maj 7 (Gj). Desuden 26/3 2 N + 1 rst Moesgård (JTL).

De største obs var: 23/4 Moesgård (JTL) og 11/5 3 + 31/10 2 Engen, Anholt (FS, JS).

Total: 65.

Antal indsendere: 21.

Antal obs: 43.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	1	27	14	12	1	1	0	3	5	1	0

Kragefugl sp. (Corvus sp)

15723

Af overnatningskoncentrationer skal nævnes: 15/10 2000-5000 v Lyngsø, måske 60% Råge og 30% Gråkrage (JCN) og 3/11 en "måske titusindtallig flok" af mest alliker og krager Skanderborg Dyrehave (JOS).

Ravn (Corvus corax)

15720

Yngel: 13-14 sikre ynglefund.

Stadigvæk ingen indrapportering af egentlige vinterkoncentrationer i amtet; men enkelte spredte obs af småflokke/familieflokke, hvoraf de største nævnes: 20/1 3 Lillering (HR), 26/1 6 Norring Enge (LUR), 12/3 4 Hedeskov (MSt), 9/4 3 Moesgård Strand (LB), 7/8 6 Kysing Fjord (HLL), 27/8 3 Lillering (HR) og 12/11 3 Søbygård Sø (MiB).

Til sammenligning kan nævnes, at man i Sønderjylland kender til fælles sovepladser med op til 460 ravne !! (Fugle i Sønderjylland 1988).

Total: 241.

Antal indsendere: 45.

Antal obs: 187.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
26	23	33	40	28	29	2	24	6	9	10	11

Rosenstær (Sturnus roseus) SU-ART.

18/5 1 ad Ø Gjerrild Nordstrand. Er ikke beskrevet for SU.
Der må ikke refereres til iagttagelser, der ikke er godkendt af SU.

Stær (Sturnus vulgaris) 15820

Yngel: Der er kun indrapporteret 39 ynglefund.

Træk: I januar er der obs fra 3 lokaliteter, nemlig 6/1 40 Hornbæk Enge (JP), 10/1 1-2 Stjær Bakker (PL) og 28/1 30 Århus Østhavn (JP). Første store obs derefter var: 10/3 500 Hedekov (MSt).

Fra forårstrækket er fra Gjerrild Nordstrand indrapporteret 3932 trk i perioden 7/3-25/5 med 2704 trk i marts, 666 i april og 582 i maj. Max tal fra marts var 26/3 501 og 28/3 1095, i april 13/4 161 og i maj 23/5 151 (Gj). Fra Moesgård skal kun nævnes: 26/3 649 N (JTL).

Fra mellemtrækket i juni-august: 26/6 13 indtrk + 100 V samt 27/6 55 V Stenkalven, Tunø (alle JOS), 4/7 1000 Randers Fjord (JP) og 17/7 5000 Brabrand Sø (AJ).

Af efterårstræk er kun indrapporteret: 23/10 300 SV Vesterklit, Anholt (FS).

I december sås bl.a.: 24/12 10 Læsten (EN), 26/12 10 Anholt By (FS) og 27/12 6 Århus Østhavn (JFT).

Overnatning: 17/3 50 Hattemager Skov (SMJ), 20/5 550 på overnatningstræk Emborg Odde (PL) fra foråret, og efter yngletiden 8/6 500 Ørnsø (JCN), 15/8 300 Skanderborg Sø (PL) samt 25/10 min. 10.000 Dronningborg Bredning (LTP).

Største flokke iøvrigt: 17/3 1000-5000 Silkeborg (JCN) og 11/4 2000 Skaføgård (MSt) var de største fra foråret. Fra efteråret: 16/9 3400 Grund Fjord (JH), 22/9 8-10.000 vest for Randers + 4000 Hørning (PL), og 24/9 1200 Kolindsund (MSt) og 14/10 10.000 Ørnsø (JCN).

Total 76.682.

Antal indsendere: 25.

Antal obs: 251.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
71	201	11021	4095	1601	2761	6590	4629	21103	24371	191	48

Gråspurv (Passer domesticus) 15910

Flere indsendere end normalt, men kun een stor flok: 30/12 100 Randers Havn (JP).

Total: 345.

Antal indsendere: 7.

Antal obs: 26.

Skovspurv (Passer montanus) 15320

De største flokke: 22/7 100 Hornbæk Enge (JP), 16/8 200 Vejlbj (TQ), 31/10 105 Århus Oliehavn (JC) og 19/11 ca 150 Karlby (JP).

Total: 1174.

Antal indsendere: 9.

Antal obs: 42.

Bogfinke (Fringilla coelebs) 16360

Ingen store flokke overhovedet.

Yngel: Obs af 137 sy hanner er indrapporteret, heraf 15 Søjbygård Skov (CH), 16 Tunø (JOS), 31 Sminge- Resenbro- Svstrup (SC) og 41 Mejlgård Overskov (TKC). Under en ynglefugleoptælling 11/6

i Marselisborg Skov taltes 37 ex (PL).

Forårstræk: Se bog-/kvækerafinke m.h.t. trækket ved Gjerrild Nordstrand. Ved Moesgård trak 17/3 168 N (PL) og 26/3 730 N (JTL).

Efterårstræk: 30/9 677 S Helgenæs (JTL).

Flokke på mere end 50 fugle: 12/1 60 Stevnstrup (EN), 29/3 56 Brabrand Sø (AJ) og 26/12 150 Stubbe Sø (PBP).

Total 4.127.

Antal indsendere: 15.

Antal obs: 109.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
131	61	2562	149	100	121	6	0	677	50	28	242

Kvækerfinke (*Fringilla montifringilla*)

16380

Der har tilsyneladende næsten ikke været kvækerfinker i amtet vinteren 1988-89, og forårstræk er heller ikke bemærket. På baggrund heraf er det naturligt at antage, at de trækkende Bog/Kvækerfinker registreret ved Gjerrild i år næsten udelukkende har været bogfinker.

Forårstræk: Sidste obs var 3/5 3 hanner Vesborg Fyr + 6/5 1 Brattingsborg Skov (AJ) og 13/5 18 V Gjerrild Nordstrand (PL).

Efterårstræk: Normal ankomst af efterårsfuglene med første obs 23/9 5-10 Åbyhøj (EH), 3/10 hørt Vorup Randers (LTP) og 5/10 1 Hesselholm, Samsø (SD). De første obs af større flokke var fra midten af november, nemlig 11/11 100 Jeksendalen (JØS) + 375 Pinds Mølle (PL), 12/11 500 Almind Sø (JCN) + 130 Søbygård Sø (MiB) og 16/11 300 Moesgård Strand (JoA).

Største flokke iøvrigt: 28/11 1000 Ørnsø, 2/12 1000 Almind Sø, 1000 Remstrup Å (alle JCN) samt 16/12 697 Søbygård Skov (CH) + 1600 Hadsund (JSP).

Total: 9.955.

Antal indsendere: 24.

Antal obs: 60.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
5	0	5	60	22	0	0	0	10	16	3187	6650

Bog/Kvækerfinke (*F. Coelebs/F. montifringilla*)

16388

Totalt trak ved Gjerrild Nordstrand: 30.658 fugle med 5555 i marts, 24.335 i april og 768 i maj. Max obs i marts var: 20/3 967, 26/3 1024 og 28/3 2305. i april var max obs: 1/4 5250, 14/4 3000, 15/4 7250 og 16/4 3375. i de fire dage 13/4-16/4 trak godt 60% af apriltotalen, nemlig 15.181 fugle. Fra slutningen af april ebber trækket ud, og max obs fra maj var: 4/5 148 og 7/5 210. (Gj).

Gulirisk (*Serinus serinus*)

16400

De første Gulirisker i amtet siden 1985.

Hele fire obs fordelt på følgende lokaliteter: 5/5 1 trk Gjerrild Nordstrand (Gj), 10/6 + 11/6 1 sy Botanisk Have, Århus (AKV + Dan Blom) og 20/8 1 hun Malling (OGJ).

Forekommer ikke årligt i amtet, således foreligger der kun obs fra 1983, 84 og 85, samt ovennævnte, fra perioden 1980-89.

Grønirisk (Carduelis chloris)

16490

Yngel: Kun få yngleobs er indsendt.

Træk: Forårstrækket ved Gjerrild var beskedent. I alt 31 obsdage med trækkende Grønirisker i perioden 7/3-22/5 gav kun 359 trk med 75 i marts, 216 i april og 68 i maj (Gj).

Forårets største flokke: 7/3 100 Vosnæsgård (JS), 26/3 125 Solbjerg (HP) og 1/5 min 100 Anholt (JS).

Fra efterårstrækket kun: 14/10 40 S Fornæs (HC).

Efterårets største flokke: 5/9 130 fou Stjær Bakker (PL), 12/10 100 Ørkenen, Anholt (FS), 19/11 100 Bønnerup Havn (JP), 23/11 380 Århus Kulhavn (TKC), 3/12 100 Sødringholm (JP), 11/12 150 Stjær Bakker (PL) og 16/12 150 Randers Havn (JP).

Vinterflokke: 6/1 100 Hornbæk Enge (JP).

Total: 3323.

Antal indsendere: 21.

Antal obs: 130.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
311	67	537	292	196	7	1	15	150	304	659	784

Stillits (Carduelis carduelis)

16530

Ingen obs af trækkende/strejfende fugle fra efteråret.

Yngel: Obs af 26 sikre ynglepar angivet som henholdsvis 14 par samt 12 sy i yngleperioden. Redefund i Hinnerup hvor 2 par havde reder i platantræer (SMJ).

Obs af juli/ august flokke var: 25/7 12 Kristrup Enge (LTP), 28/7 6 Brabrand Sø (SBN) og 7/8 4 ad + 5 juv Kysing Fjord (FF).

Træk/Strejf: Ved Gjerrild Nordstrand sås 105 trk/strejf fugle med 6 i marts, 53 i april og 46 i maj (Gj).

Ved Moesgård trak i perioden 26/3-7/5 30 N (JTL).

Flokke: Fra 1. halvår obs af 6 flokke på min 20 fugle, nemlig: 1/1 20 Brendstrup, Århus V (FR), 21/1 27 Rosenholm Skov (CF), 27/1 30 Brabrand Sø (TB), 4/3 40 Rønne (HP), 19/3 20 Stubbe Sø (PBP) og 3/4 20 Ejer Bavnehøj (TN).

I løbet af efteråret igen obs af større flokke; alle på min 20 fugle var: 7/10 75 rst Gjerrild (HC) + 20-25 Moesgård (SS), 26/11 20 Stubbe Sø (PBP), 28/11 28 Brabrandstien (LPJ) og 23/12 30 Allingåbro (HE).

Total: 952.

Antal indsendere: 44.

Antal obs: 200.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
119	27	116	154	71	15	27	43	19	148	127	86

Grønsiken (Carduelis spinus)

16540

De få fugle i amtet vinteren 1988-89 gav et beskedent forårstræk ved Gjerrild i år med 3534 fugle trk mod 9664 i 1987 og 8173 i 1988.

Heller ingen obs af større flokke om foråret.

Yngel/Sommerfund: 28/5 1 sy Sjelle Skov, 2/6 1 Tovstrup Østerskov, 10/6 1 par Ansø Enge (alle JTL), 6/5 1 sy Brattingsborg Skov (AJ), 3/6 1 sy Salten Langsø (AJ), udat 1 par St. Hjøllund Plt + udat 1 par Vrads (begge MS), 17/6 + 25/6 1 Slåen Sø (TV, PL), 19/6 1 Rye Nørreskov (TV), 19/6 1 sy Rye Sønderkov (LJ), 28/5 1 sy Linå Vesterskov og 15/6 1-2 sy Sepstrup Sande (begge PL).

Aug-obs: 19/8 2 rst Boestbæk (TV) og 29/8 4 Emborg (PL).

Træk: I perioden 26/3-25/5 trak ved Gjerrild 3534 fugle med 20 i marts, 2921 i april og 593 i maj. De fire største trækdage var: 15/4 688, 16/4 655, 14/4 307 og 25/4 274 (Gj).

Fra Moesgård kun: 14/4 130 N (FR).

De sidste fugle om foråret sås ved Gjerrild, nemlig: 22/5 2, 24/5 6 og 25/5 6 (Gj).

Efterårstrækket kom som sædvanligt i gang i løbet af september med første obs: 8/9 4 Emborg (PL), 24/9 15 Søbygård Skov (CH), 25/9 12 Jordbjerggård (PL) og 30/9 1 Stjær Bakker (PL). Obs af trækkende fugle var: 1/10 ca 60 indtrk fra Ø + 4/10 ca 100 V Hesselholm, Samsø (SD), 7/10 10 S Fornæs + 70 V Gjerrild (HC) og 14/10 23 S Fornæs (HC).

Største flokke: 18/10 500 Fornæs (HC), 30/10 150 Fussingø Skov (EN), 5/11 195 Søbygård Skov (CH), 13/2 min 400 Søbygård Skov (MiB) og 31/12 120 Gudenåen v. Randers (LTP).

Total: 6715.

Antal indsendere: 25.

Antal obs: 146.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
108	28	97	3071	610	10	0	6	32	1487	276	990

Tørnirisk (Carduelis cannabina)

16600

Yngel: Obs af 26 par/sy hanner, heraf ca 15 par Ajstrup Strand (JFT).

Træk: De første fugle viste sig som normalt for alvor først fra midt i marts, nemlig: 5/3 2 Sødringkær (LTP) og 11/3 3 Moesgård (OGJ) + 5 Øster Hede, Samsø (SD).

I slutningen af marts kom trækket i gang med 1271 fugle trk ved Gjerrild N i perioden 26/3-23/5. I marts trak 31 fugle, i april 1032 og i maj 208.

Obsdage med mere end 100 fugle var: 13/4 103, 14/4 156 og 16/4 105 (Gj).

Ved Moesgård trak i perioden 26/3-22/4 375 N, heraf 309 26/3 (JTL).

Efterårstræk er ikke indrapporteret. De sidste rst flokke sås 6/10 ca 70 Langør, Samsø (SD), 12/10 5 Pindsmølle dalen (PL) og 15/10 30 Kolindsund (EN, JP).

Større flokke: 8/4 270 Vejlbj Enge (TO), 12/4 100 Dronningborg Bredning (JP) og fra efteråret: 19/8 250 Norsminde (MC), 10/9 100 Frederiksdal (JCN), 20/9 150 Stjær Bakker (PL) samt 30/9 ca 800 rst Helgenæs (JTL).

Vinterobs (jan-feb og nov-dec): 19/2 2 Stubbe Sø (PBP), 23/2 1 St. Hjøllund (MS), begge måske tidlige forårsgæster, og 25/12 1 hun rst Kysing Næs (OGJ).

Total: 4134.

Antal indsendere: 26.

Antal 134.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	3	399	1648	351	46	17	343	1140	186	0	1

Bjergirisk (Carduelis flavirostris)

16620

Maj-obs i år og en meget stor trækdag på Helgenæs fra efteråret. Ingen nævneværdig forårstræk.

Træk: Forårets sidste obs blev: 14/4 14 trk Gjerrild Nordstrand (Gj), 19/4 4 Dronningborg Bredning (LTP), 24/4 1 trk Gjerrild Nordstrand (Gj) og 3/5 30-40 NØ Møgelose, Samsø (AJ).

Efterårets første obs var: 8/10 45-60 Horskær (SS), 13/10 6 Besser Rev (LeB) og 14/10 200 Pletten, Mariager Fjord (TN).

Efterårstrækket var som sædvanligt altså i gang fra midten af oktober og på Helgenæs trak i perioden 15/10-18/10 4096 fugle med max 18/10 3117 S (JTL). Ult oktober var der stadigvæk træk på Helgenæs med 29/10 28 S Sletterhage (LPJ).

Flokke: På Århus Havn sås i 1. halvår: 8/1 ca 100 (JTL) og 19/2 180 (LB). Andre større obs var: 7/1 350 Overgård (SH) og 4/3 60 Rønne (HP).

På Århus Havn sås i 2. halvår: 25/10 50 (JLy), 16/11 120 (JC), 23/11 210 (TKC) og 3/12 150 (JC).
Andre større

obs var: 29/10 80 Bønnerup Havn (JP), 30/10 150-200 Hevring (HE) og 31/12 300 Kolindsund (MSt).

Total: 6437.

Antal indsendere: 29.

Antal obs: 54.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
381	180	91	25	40	0	0	0	0	4882	293	545

Gråsiskan (Carduelis flammea)

16630

Ingen tilbagetræk af betydning og meget få fugle om efteråret. Hvad angår yngleforekomsten ser det ud til, at gråsiskan fortsat ekspanderer som ynglefugl i villakvarterer. Hold øje med det.

Yngel: Min 18 sandsynlige ynglepar er indrapporteret. Yngleobs i villakvarterer var: Lykkendalsvej, Brabrand (LB), Klokkerbakken, Åbyhøj (ET), Engdalsvej, Brabrand + Skovby + Mundelstrup (JTL), Søften (SMJ) og Vejlbj (SS). Største yngleobs var 3 par Grenå Strand (TN) og 2 par Salten Langsø (AJ).

Træk: Ved Gjerrild trak i perioden 7/3-15/5 kun 322 fugle med 54 i marts, 259 i april og 9 i maj (Gj). Kun én trækobs mere fra foråret, nemlig: 5/3 50 Kysing Næs (LB).

Ingen obs af efterårstræk, den første ansamling blev: 24/9 30 Søbygård Skov (CH).

Flokke: De største flokke var fra 1. halvår: 28/1 ca 100 Tvillum (JPL), 5/3 75 Kasted Mose (TQ) og 5/4 50 Assentoft (LTP).

Fra efteråret kun: 27/10 36 Emborg Odde (PL), 10/11 30 Almind Sø (JCN) og 20/12 ca 40 Grund Fjord (HE).

Total: 1049.

Antal indsendere: 29.

Antal obs: 126.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
129	14	244	331	25	25	13	2	34	74	54	104

Lille korsnæb (Loxia curvirostra)

16660

Få og spredte obs igen i år. Ifølge (EBu) yderst få korsnæb i 1. vinterhalvår i Them kommunale skove.

Yngel: Mulige yngleobs var: 9/3 4 sy St. Hjøllund Plt (MS), 16/4 3 sy Hemmed Plt (LPJ), 31/5 1 sy Frederiksdal Hede (AJ) samt "yngl" Løvenholm Skov (MSt, JSP, LPJ).

Træk: 100 fugle trak ved Gjerrild i perioden 7/3-5/5 med 48 i marts, 41 i april og 11 i maj (Gj).

Flokke: De største obs var: 2/1 15 Linå Vesterskov (LJ), 15/1 15 Nordbjerg, Anholt (FS), 10/9 35-40 Skærbækdalen (BRS) og 12/11 19 Løvenholm Skov (JSP).

Total: 487.

Antal indsendere: 25.

Antal obs: 88.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
40	5	62	53	28	19	3	11	54	55	72	85

Stor Korsnæb (Loxia pytyopsitacus)

16680

Fem obs: 11/3 1 + 12/3 2 Kysing Næs (OGJ), 28/3 1 Linå Vesterskov (LJ), 10/9 2 Funder (JCN) og 22/10 1 han Kysing Næs (HP).

Karmindompap (Carpodacus erythrinus)

16990

Yngel: Kun ét sikkert ynglebevis, nemlig: 11/7 1 hun med unger, Anholt (FS).

Alle øvrige obs nævnes: Ved Gjerrild Nordstrand sås 20/5-8/6 2-3 (Gj, JA), 13/6 min 10 sy (RD) og 29/6-4/7 1-3 (EH, HC).

Andre obs var: 21/5-28/5 2-4 Anholt (FS), 23/5 1 sy Vennelystparken, Århus (Bjarke Laubek via JOS), 1/6-3/6 1 sy Isschoved, Samsø (LeB, KP), 17/6 1 sy Sletterhage (TKC), 11/7 1 Anholt (FS), 6/8 3 Fornæs (CO) og 14/8 1 Anholt (FS).

Total: 23-28.

Antal indsendere: 12.

Antal obs: 26.

Dompap (Pyrrhula pyrrhula)

17100

Ingen større ansamlinger efter marts, hvor trækket ved Gjerrild så til gengæld er i gang.

Yngel: Antal par på de enkelte lokaliteter var: Løvenholm-/Fjeld Skov 30-50 (LPJ, JSP, MST), Mosen, Tunø 1 (JOS), v. Marselisborghallen 1 (TN), Rugård 1 + Skaføgård 2 + Stenalt Skov 1 + Mossø 1 + Ansø Enge 1 (LPJ), Vasen v. Randers 1 + Bjerregrav Mose enkelte (JP), Kollskov (PL) og Lykkendalsvej, Brabrand 1 (LB).

Træk: Ved Gjerrild trak 80 fugle i perioden 12/3-24/5 med 30 i marts, 31 i april og 19 i maj (Gj).

Flokke (over 10): 3/1 10 Stubbe Sø (JSP), 10/1 31 + 26/1 25 Nørreskoven, Melierup (begge MC), 5/2 12 Støvringgård Skov (JP), 11/2 16 Fussingø (TBa), 20/2 20 Spørring Ådal (PT), 26/2 10 Veng Sø (ET) og 11/3 31 rst Moesgård (JTL).

Fra 2. halvår kun: 2/9 16 + 10/12 31 Søbygård Skov (CH) og 27/12 10 Bjerregrav Mose (TBa).

Total: 611.

Antal indsendere: 28.

Antal obs: 164.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
127	65	95	74	50	28	7	4	24	5	32	100

Kærnebidder (Coccothraustes coccothraustes)

17170

Yngel: Antal par på de enkelte lokaliteter var: Løvenholm-/Fjeld Skov 15-20 (MSt, JSP, LPJ), Rye Nørreskov 2 (TV), Jekscendalen 1 (ET), Kollens Mølle 2 (ET), Lykkendalsvej, Brabrand 1-2 (LB), Sostrup Slot 1 (JFT), Fussingø 1 (JP), Ørnsøvej, Silkeborg 1-2 (SFP), Skivholme Skov (JTL), Tovstrup Østerskov 1-2 (JTL) og Rønbæksøen, Hinnerup 1 (SMJ).

Træk: Ved Gjerrild trak 85 fugle i perioden 28/3-25/5 med 2 i marts, 16 i april og 67 i maj. De største trækdage blev 1/5 7 trk, 21/5 8 og 25/5 14 (Gj, JA).

Obs fra Moesgård var: 12/3 8 N + 9/4 3 S (begge HP).

Flokke: Kun flokke over 10 fugle fra 2. halvår: 6/11 ca 10 ved Almind Sø (JCN), 1/12 20 Silkeborg Nordskov (LJ), 17/12 14 Norringure (SMJ) og 22/12 ca 15 Fussingø Skov (TBa).

Total: 375.

Antal indsendere: 31.

Antal obs: 138.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
24	17	52	73	94	23	2	2	2	1	31	54

Laplandsværting (Calcarius lapponicus)

18470

7 obs af 8 fugle fra 6 indsendere.

Alle nævnes: 11/3 1 rst Østerhede, Samsø (SD), 1/4 1 trk Gjerrild (GF), 2/4 1 Ø Gjerrild (MS), 15/9

2 rst Kysing Næs (HLL), 30/9 1 SV Kysing Næs (OGJ), 15/10 1 trkf Sletterhage (JTL) og 12/11 1 SV Kysing Næs (OGJ).

Af månedsfordelingen af obs af 181 laplandsværlinger i perioden 1972-89 ses, at arten er registreret nogenlunde lige hyppigt på forårstrækket som på efterårstrækket. Forårstrækket starter med marts med de tre første obs i perioden 1972-89 henholdsvis 11/3, 12/3 OG 15/3. Forårstrækkets tre sidste obs i perioden er henholdsvis 14/5, 16/5 og 31/5.

Efterårstrækkets tre første obs i perioden 1972-89 er 15/9, 28/9 og 28/9.

Månedsfordeling af samtlige obs af Laplandsværlinger indsendt til lokalrapporten i perioden 1972-89:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
22	0	10	41	16	0	0	0	7	16	54	15

Deciderede vinteriagttagelser, dec-feb obs, udgør 20% af totalen. Læg mærke til, at arten ikke er indrapporteret fra februar. Faktisk er der i ovennævnte periode kun indrapporteret to obs i tidsrummet mellem 5/1 og 11/3. Nogle af fuglene set i december og omkring årsskiftet kan udmærket være efternølere fra efterårstrækket, der således tidsmæssigt er mindre veldefineret end forårstrækket.

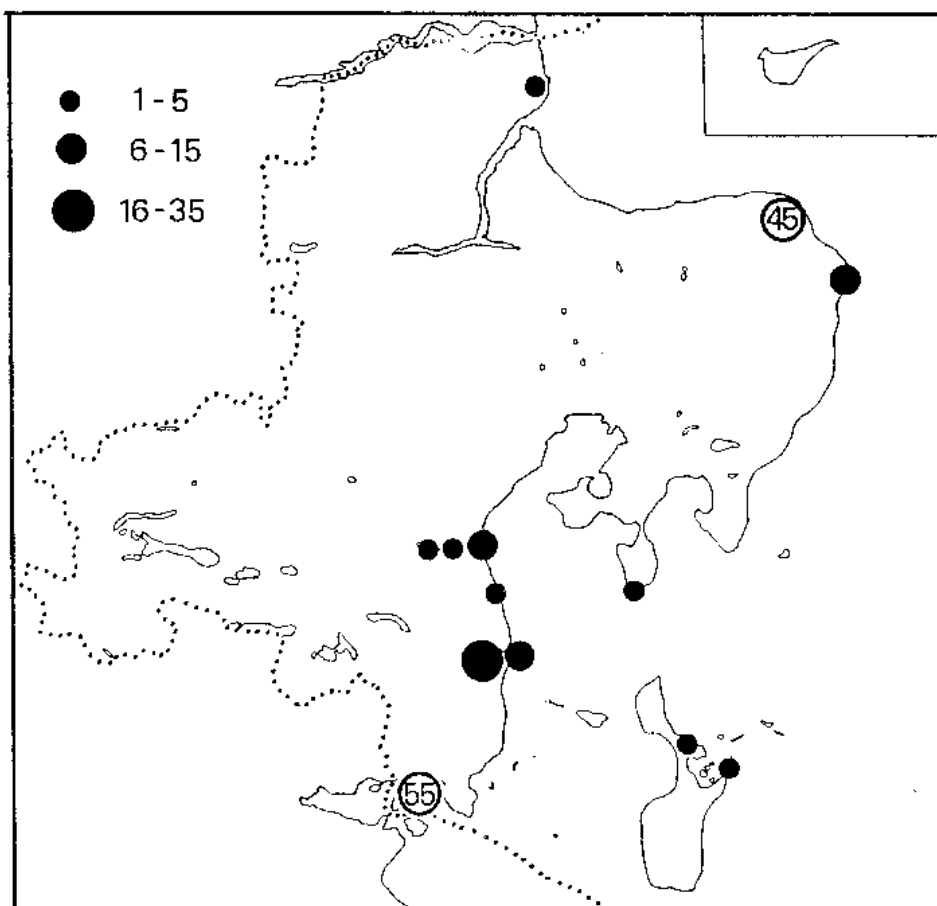

Fig. 9: Laplandsværling ses på kun få lokaliteter i amtet. Af samtlige fugle set i perioden 1972-89 er 76% set på tre lokaliteter, nemlig ved Gjerrild Nord strand om foråret samt på Alrø og ved Kysing Fjordl-Næs i 2. halvår. Det er vigtigt her at være opmærksom på, at disse tre lokaliteter i ovennævnte tidsrum besøges hyppigt af erfarne fuglekiggere.

Snespurv (*Plectrophenax nivalis*)

18500

Ingen martsobs samt kun én oktoberobs tyder på tidligt tilbagetræk og sent nedtræk.

Træk: De sidste fugle om foråret var: 18/2 8 Anholt (FS), 19/2 2 Kysing Næs (OGJ) og 25/2 9 Lystrup Strand (JoA).

De første obs om efteråret var sene, nemlig: 15/10 35-45 Hov (SS), 10/11 1 Kysing Næs (HLL) + 50 Overgård (PL) samt 11/11 25 Fornæs (JSP).

De største flokke fra 1. halvår: 7/1 200 Overgård (SH), 28/1 70 Sødtringholm (PC) og 16/2 36 Fjellerup Strand (CO).

Største obs fra 2. halvår: 10/11 50 Overgård (PC), 25/11 40 Pletten, Mariager Fjord (TN) og 26/11 20 Alrø Poller (NH).

Total: 605.

Antal indsendere: 17.

Antal obs: 34.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
311	66	0	0	0	0	0	0	0	45	159	24

Pileværpling (*Emberiza rustica*) SU-ART.

17/10 1 han rst Stødov, Helgenæs (JTL). Er beskrevet til SU.
Der må ikke refereres til fund, der ikke er beskrevet til SU.

Gulspurv (*Emberiza citrinella*)

18500

Flere har indrapporteret obs af gulspurve i år. Bl.a. 97 ynglepar, trækobs fra Gjerrild og en usædvanlig stor flok blev det til.

Yngel: Obs af 97 sy hanner, heraf 21/5 21 Sminge-Resenbro-Svostrup (SC), 15/6 16 Mejlgård Overskov (TKC) og "sommer" 15 Ajstrup Strand (JFT).

Træk: Ved Gjerrild Nordstrand trak i perioden 7/3-21/5 204 fugle med 120 i marts, 56 i april og 28 i maj. Maxdag var 7/3 med 59 trk (Gj).

Største flokke/ansamlinger: 1/1 75 Kolindsund (JSP), 29/1 500 mellem Kastbjerg og Enslev (JP), 5/2 68 Rugård (LPJ), 4/3 ca 100 Nørdbj (SD), 1/10 50 Stubbe Sø (PBP), 5/11 50 Søbygård Skov (CH) og 15/12 100 Overgård (JP).

Total: 1830.

Antal indsendere: 18.

Antal obs: 128.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
680	152	369	110	97	48	16	2	0	74	95	187

Rørspurv (*Emberiza schoeniclus*)

18970

Trækobs fra foråret ved Gjerrild Nordstrand i år mere end firdobler træktotalen fra foråret i perioden 1972-88. Forårstrækket ved Gjerrild lader dog til at være ret beskedent. Ved Gilleleje f eks trak i 1987 i perioden 21/3-26/4 4455 ex (FuPS 1987).

Yngel Obs af 111-117 sy hanner er indrapporteret, heraf 21/5 18 Sminge Eng-Gudenå Vestbred (SC) og 10-12 Bjerregrav Mose + ca 20 Randers Inderfjord-Dronningborg Bredning (JP).

Træk: Ved Gjerrild Nordstrand trak 438 fugle i perioden 7/3-27/5 med 53 i marts, 350 i april og 35 i maj. Største trækobs blev: 15/4 88, 14/4 43 og 16/4 41 (Gj).

Ingen obs af efterårstræk.

Større ansamlinger: 19/3 40 Karlby Klint (JSP), 22/3 20 Lilleådalén (SMJ) og 22/7 ca 50 Vasen vest f. Randers (JP).

Vinterobs (jan + dec): 21/1 5 Gjerrild Nordstrand (HC), 20/12 2 Grund Fjord (HE) og 26/12 1 Kristrup Enge + 30/12 1 Dronningborg Bredning + 31/12 3 Gudenåen v Randers (LTP).

Total: 925.

Antal indsendere: 24.

Antal obs: 161.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
5	5	229	388	123	54	59	4	31	17	3	7

Bomlærke (*Emberiza calandra*)

18820

Igen i år stigende interesse for at indsende obs af bomlærke, og et foreløbigt kort over yngleudbredelsen er udarbejdet. Det er dog endnu for usikkert at sige noget præcist om ynglebestandens størrelse.

En del store flokke igen i år, som sædvanligt er de fleste fra Kolindsund og NØ-Djursland.

Yngel: Obs af 82 sy hanner er indrapporteret, flest Illerup Ådal-Jeksen 4 (PL), Gjern-Nårup 4 (CH) og Ørsted 10 + Gjerrild-Fornæs 13 (JSP).

Flokke: De største obs fra Kolindsund i 1. halvår var: 1/1 147 (TB), 7/1 261 + 168, (to flokke) (LPJ), 28/1 130 (TB) og 18/4 27 (EN). Obs fra 2. halvår var: 15/10 20 (LPJ), 28/10 17 (JSP) og 28/12 min 200 (TB). Andre obs af større flokke: 2/3 150 Veggerslev-Thorsø (RD), 19/3 50 Karlby Klint (JSP), 3/5-4/5 41 Gjerrild-Sangstrup (GF, JA, MS), 7/10 130 Sangstrup (HC), 13/10 26 Bjerregrav-Svejstrup (TBa) og 18/11 140 Sangstrup (HC).

Total: 1593.

Antal indsendere: 33.

Antal obs: 101.

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
446	0	276	113	92	13	10	2	0	226	198	217

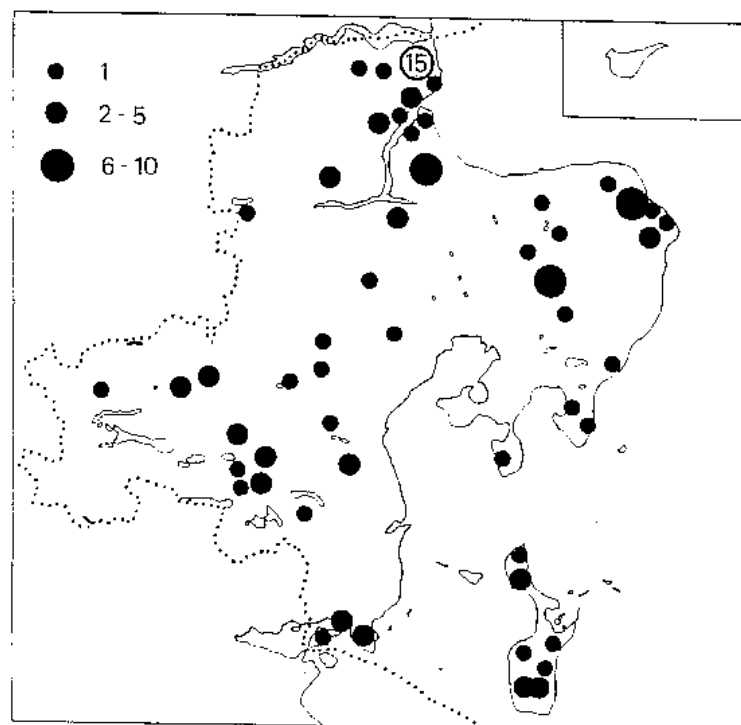

Fig. 9: Fordelingen af obs af i alt 130 sy hanner af bomlærke i yngletiden i Århus amt 1988-89. Der er i perioden 1988-89 indrapporteret flest yngleobs fra de kystnære områder omkring Mariager-Randers Fjord, fra Kolindsund og fra NØ-Djursland. Alle disse områder må betegnes som tilhørende de mere ekstensivt udnyttede landbrugsarealer i amtet.

Dyr i Århus amt

På baggrund af den i de senere år meget store interesse for at indsende fugleobservationer til DOF's årlige lokalrapport i Århus amt, nu Fugle i Århus amt, rettede Østjysk Biologisk Forening (ØBF) en henvendelse til DOF. Henvendelsen havde til formål, at de mange aktive ornitologer også burde indsende iagttagelser af andre dyr end fugle. Kontakten blev gjort i erkendelse af, at observationer af disse dyr ofte noteres af ornitologerne, men sjældent offentliggøres, omend de kan være af mindst lige så stor faunistisk værdi, som fugleobservationerne. Men at DOF hidtil har været tilbageholdende, er i sagens natur forståeligt.

DOF tog ideen op, og gav i Fugle i Århus amt 1988 en vejledning i materialindsamlingen. Som det vil fremgå af det følgende, har mange efterkommet opfordringen.

Af de næsten 100 personer, der har indsendt fugleobservationer fra 1989, har de 29 også indsendt andre arter. Resultaterne fra det nu første indsamlingsår er samlet og vist i tabellen nedenfor. Her er foruden artsnavn også angivet antal lokaliteter og iagttagelser. Det skulle således være muligt, at danne sig et lille indtryk af arternes udbredelse. Når vi så, om nogle år, er i besiddelse af et større materiale, vil det forhåbenligt være muligt at skrive udførligt om udvalgte arter. Vedr. den fremtidige procedure for indsendelse af observationer, bør man følge DOF's anvisninger (se side 3-4).

Generelt bør alle observationer af Padder og Krybdyr indsendes, hvorimod de mest almindelige pattedyrarter næppe tjener noget formål at indsamle.

Alle iagttagelser opbevares og arkiveres af undertegnede. Ønskes observationer ikke publiceret, skal det være nævnt i forbindelse med indsendelsen, idet materialet i princippet er tilgængeligt for alle. Hvad angår observationer af sjældnere eller vanskeligt bestemmelige arter, bør man vedlægge en kort beskrivelse af iagttagelsesomstændighederne. Det kan f.eks. dreje sig om alle flagermusarter, løgfrø, strandtudse på indlandslokalitet, skovmår, og odder.

I 1990 og kommende år er vi specielt interesseret i alle observationer af egern, det gælder også ældre fund. Grunden hertil er, at arten fra flere sider er angivet i voldsom tilbagegang i Danmark. Hvorvidt det er rigtigt eller ej, kan du være med til at belyse.

Der opfordres også til at indrapportere dagsommerfugle, der generelt er i tilbagegang i landet. For de almindeligste arter kunne blot nævnes det årlige førstefund, hvorimod alle iagttagelser af de sjældne arter bør indsendes.

I det følgende skal der knyttes nogle kommentarer til de indsendte iagttagelser, hvilket iøvrigt også er gjort af flere af observatørene.

Man kan ikke af listen få et indtryk af arternes indbyrdes hyppighed, dertil er materialet alt for tilfældigt og præget af særinteresser, aktivitet m.m. Se eks. kronhjort-rådyr og skovmår-husmår.

Når en art er angivet som fundet på en ny lokalitet, er det under henvisning til udbredelseskortene i bøgerne Padder og Krybdyr i Århus amt og Pattedyr i Århus amt. Du kan måske bidrage med nye lokaliteter ?

Materiallets størrelse taget i betragtning, er det overraskende, at hele 5 arter er fundet på nye lokaliteter (kvadrater). Der er tale om grøn frø (Brunmose i Fjeld Skov + Sengeløkke Mose v. Feldballe), stålorm (Hyllested ved Dråby sø), rødmus (Dystrup sø), lækat (Gjerrild Nordstrand), og skovmår (Randers Fjord), hvor sidstnævnte burde dokumenteres.

Af interessante detaljer kan også nævnes:

I 1987 sås en mink på ægtyveri i hættemågekolonien ved Brabrand Sø. Et par sene iagttagelser er hugorm 27/11 og pindsvin 1/11.

En usædvanlig observation blev gjort 23/4 1989, hvor der blev set 63 krondyr i Fjeld Skov.

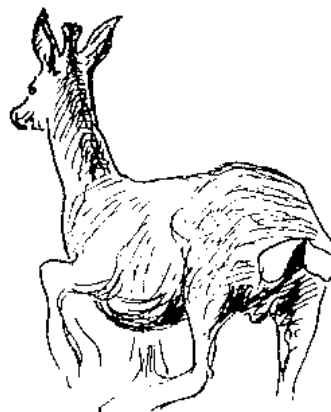
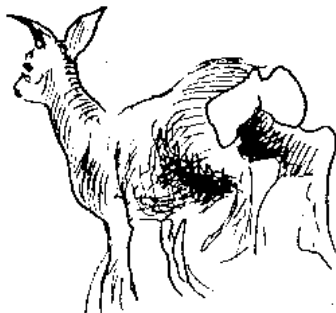
Ræv er registreret på Anholt i både 1988 og 1989. Spættet sæl synes i fremgang efter den alvorlige sældød, der reducerede den danske bestand betydeligt. På Anholt sås den største flok 18/10 1989, med 75 dyr. Om bestanden på Anholt siges der, at den nu er på ca. 300 sunde sæler.

DOF og ØBF siger bidragsyderne tak for de tilsendte observationer, og håber, at de (med flere) også fremover vil deltage i arbejdet.

Jørgen Terp Laursen Engdalsvej 81B 8220 Brabrand (86 26 12 96).

Art	Antal	Antal lokaliteter + evt. lokalitetsnavn
Skrubtudse	5	(5)
Butsnudet frø	20	(3)
Grøn frø	talrig	(2) Brunmose, Sengeløkke Mose.
Lille vandsalamander	flere	(1)
Markfirben	1	(1)
Skovfirben	10	(4)
Stålorm	8	(8) Djursland og Midtjylland.
Hugorm	5	(5)
Snog	7	(3) Norddjursland, Midtjylland.
Dværghjortmus	2	(1) Mols
Pindsvin	2	(2)
Flagermus sp.	90	(8)
Hare	79	(22) Bl.a. Tunø
Egern	34	(24) Flest i Silkeborgområdet
Rødmus	1	(1) Dystrup Sø
Ræv	16	(13) Bl.a. Anholt
Skovmår	1	(1) Randers Fjord
Husmår	2	(2) Hinnerup og Løvenholm
Lækat	11	(10)
Mink	1	(1) Brabrand Sø
Grævling	5	(5)
Spættet sæl	192	(4)
Rådyr	24	(12) Bl.a. Tunø
Kronhjort	135	(4) Bl.a. Lyngballe skov
Marsvin	37	(6) Djursland og Tunø

Fig. 10: Fordelingen af Padder, krybdyr og pattedyr i Århus amt 1989 - enkelte observationer er fra før 1989.

Pens Overgaard
1989

FORKORTELSER:

pull = pullus, dvs fra klækning til opnåelse af flyveevne.

juv = juvenil, dvs fra første rigtige fjerdragt til gennem kropsfjærfædning opnået første vinterdragt.

imm = immature, dvs ikke-ynglende fugle fra første vinterdragt til kønsmodenhed.

subad = subadult, dvs en ynglende fugl, der endnu ikke har opnået fugldt udfarvet voksendragt. De store måger f.eks. kan yngle med brune fjer i dragten.

ad = adult, dvs kønsmoden fugl i fuldstændig voksendragt.

1K, 2K osv = alder i kalenderår. En fugl er i sit 1. kalenderår fra klækningen til førstkomne nytår, derefter i 2. kalenderår hele næste år osv. Se også DOFT 74 årg. 1980 s. 89, om aldersangivelser i foreningens publikationer.

vdr = vinterdragt

h = hørt

ret = returtræk

sdr = sommerdragt

trk = trækkende

rst = rastende

odr = overgangsdragt

trkf = trækforsøg

fou = fouragerende

sy = syngende

indtrk = indtrækkende

ex = eksemplarer

plt = plantage

o = over

N, Ø, S, V, SV, NNØ osv. = trækretning mod det pågældende verdenshjørne.

pri = primo, dvs dagene fra d. 1. til d. 10 i måneden.

med = medio, dvs. dagene fra d. 11 til d. 20. i måneden.

ult = ultimo, dvs. dagene fra d. 21 til d. 31 i månedene.

INDEX - numre henviser til sidetal.

Aftenfalk 38	Dværgmåge 59	Gråstr lappedykker 119
Agerhøne 41	Dværgryle 48	Gul vipstjert 81
Alk 65	Dværgterne 64	Gulbug 92
Alkefugl sp 65	Ederfugl 27	Gulspurv 111
Allike 102	Engpiber 80	Gærdesanger 93
Alm kjove 59	Enkeltbekkasin 51	Gærdesmutte 83
Alm ryle 50	Fasan 41	Gøg 70
Atingand 24	Fiskehejre 14	Gås sp 17
Bjergand 26	Fiskeørn 37	Halmemåge 97
Bjergirisk 107	Fjeldvåge 36	Havesanger 93
Bjergvipstjert 81	Fjordterne 63	Havlit 27
Blisgås 18	Flodsanger 91	Havterne 64
Blishøne 44	Fløjlsand 28	Havørn 32
Blå kærhøg 33	Fregatstormsvale 11	Hedehøg 35
Blåhals 85	Fuglekonge 96	Hedelærke 76
Blåmejse 98	Fuglekongesanger 95	Hjejle 46
Bogfinke 104	Gransanger 95	Huldue 68
Bomlærke 112	Gravand 20	Husrødstjert 85
Bramgås 19	Græshoppesanger 91	Husskade 101
Broget fluesnapper 97	Grønbenet rørhøne 42	Hvepsevåge 31
Brushane 50	Grønirisk 106	Hvid stork 15
Bynkefugl 86	Grønspætte 74	Hvid vipstjert 82
Bysvale 79	Grå fluesnapper 96	Hvidhalset fluesnapper 96
Digesvale 77	Gråand 22	Hvidklire 56
Dobbeltbekkasin 51	Grågås 18	Hvidnæbbet lom 8
Dompap 109	Gråkrage 103	Hvidvinget måge 62
Drosselrørsanger 92	Gråmåge 62	Hvidvinget terne 64
Duchøg 35	Gråsirken 108	Hvinand 28
Dværgfalk 39	Gråspurv 104	Hærfugl 73

- Hættemåge 60
 Høgeugle 70
 Isfugl 73
 Islandsk ryle 48
 Isl. rødben 55
 Islom 8
 Jernspurv 84
 Kanadagås 19
 Karmindepap 109
 Kirkeugle 70
 Klyde 45
 Knarand 22
 Knopsvane 16
 Knortegås sp 18
 Korttået træløber 99
 Krikand 22
 Krumnæb. ryle 49
 Kvækerfinke 105
 Kærnebider 109
 Kærsanger 91
 Landsvale 78
 Laplandsværting 109
 Lille fluesnapper 96
 Lille kobbersneppe 52
 Lille korsnæb 108
 Lille lappedykker 8
 Lille præstekrave 45
 Lille regnspøve 53
 Lille rørvagtel 42
 Lille skallesluger 29
 lom sp 7
 Lomvie 65
 Lunde 67
 Lysbuget knortegås 19
 Lærkefalk 39
 Løvsanger 95
 Mallemuk 10
 Mandarinand 21
 Markpiber 79
 Mellemkjove 59
 Mestersanger 94
 Misteldrossel 90
 Mosehornugle 71
 Mudderklire 58
 Munk 94
 Mursejler 72
 Musvit 98
 Musvåge 35
 Mørkbuget knortegås 20
 Natravn 72
 Nattergal 85
 Natugle 70
 Nordl. gul vipstjert 81
 Nordisk lappedykker 9
 Nøddekrige 102
 Pelikan 12
 Pibeand 21
 Pibesvane 16
 Pileværting 111
 Pirol 100
 Plettet rørvagtel 42
 Pungmejse 99
 Ravn 103
 Ride 62
 Ringdrossel 87
 Ringdue 68
 Rosenstær 104
 Rovterne 63
 Rustand 20
 Rød glente 32
 Rødben 55
 Rødhals 84
 Rødrygget svale 78
 Rødr. tornskade 100
 Rødstjert 86
 Røstrubet lom 7
 Rødtoppet fuglekonge 96
 Rørdrum 14
 Rørhøg 33
 Rørsanger 92
 Rørspurv 111
 Råge 102
 Sandløber 48
 Sangdrossel 89
 Sanglærke 76
 Sangsvane 17
 Savisanger 91
 Sildemåge 61
 Silkehale 83
 Sivsanger 91
 Sjagger 88
 Skarv 13
 Skeand 25
 Skovhornugle 71
 Skovpiber 79
 Skovsanger 94
 Skovskade 101
 Skovsneppe 52
 Skovspurv 104
 Skrigeørn sp 37
 Skægmejse 97
 Skærpiber 80
 Snespurv 111
 Sodfarvet skråpe 11
 Solsort 87
 Sort glente 31
 Sort stork 15
 Sort svane 17
 Sortand 27
 Sortgrå ryle 49
 Sorth. lappedykker 10
 Sorthovedet måge 59
 Sortklire 54
 Sortkrage 103
 Sortmejse 98
 Sortspætte 74
 Sortstrubet lom 7
 Sortterne 65
 Spidsand 23
 Splitterne 63
 Spurvehøg 35
 Spætmejse 99
 Stenpikker 86
 Stenvender 58
 Stillits 106
 Stor flagspætte 75
 Stor kobbersneppe 52
 Stor korsnæb 108
 Stor præstekrave 46
 Stor regnspøve 54
 Stor skallesluger 30
 Stor skrigeørn 37
 Stor tornskade 101
 Storkjove 59
 Storlom sp 8
 Stormmåge 60
 Strandhjejle 47
 Strandskade 45
 Stær 104
 Sule 11
 Sumpmejse 97
 Svaleklire 56
 Svartbag 62
 Sædgås 17
 Søkonge 66
 Sølvmåge 61
 Taffeland 25
 tejest 66
 Temmincksryle 49
 Tinksmed 57
 Topmejse 98
 Toplærke 76
 Toppet lappedykker 8

FUGLEKONGE

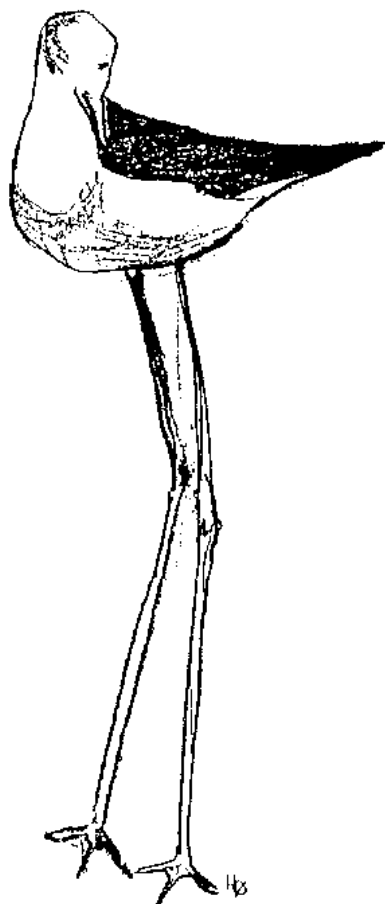
Toppet skallesluger 30
Topskarv 13
Tornirisk 107
Tornsanger 93
Trane 44
Tredækker 52
Troland 26
Træløber 99
Turteldue 69
Tyrkerdue 69
Tårnfalk 38
Vagtel 41
Vandrefalk 40
Vandrikse 41
Vandstær 83
Vendehals 73
Vibe 47
Vindrossel 89

70C.89

REDAKTØRER:

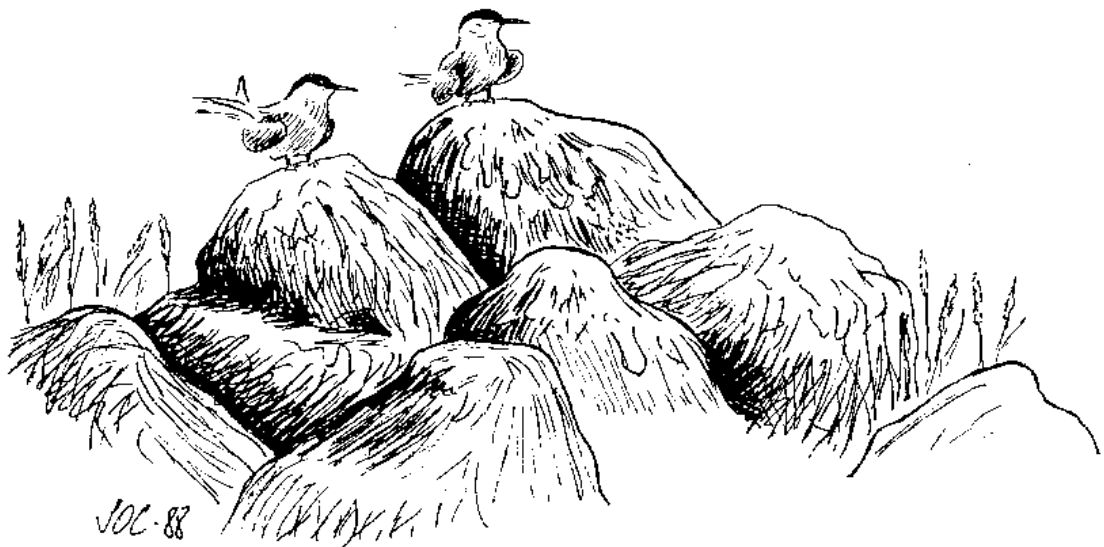
- JC: Jens Christensen, Universitetsparken koll. 3, 3. sal, 8000 Århus C (Lommer, Duer- Spætter excl. Sortspætte)
- TKC: Thomas Kjær Christensen, Universitetsparken koll. 3, 3. sal, 8000 Århus C (Storkefugle, excl. Fiskehejre, Kjoer, Græshoppesanger-Drosselrørsanger)
- HeC: Henning Christiansen, Universitetsparken koll. 1, vær. 25, 8000 Århus C (Spurvehøg-Vandrefalk, excl. Fiskeørn, Skrigefugle).
- HE: Henning Eittrup, Trygsvej 5, 8230 Åbyhøj (Gærdesmutte-Stenpikker, Gulbug-Løvsanger).
- KeH: Keld Henriksen, Kærvej 17, 8230 Åbyhøj (Lappedykkere, Pirol-Bomlærke).
- AJ: Allan Janniche, Max Mullersgade 5, 2, 8000 Århus C (Enkeltbekkasin-Stenvender).
- OGJ: Ole Gylling Jørgensen, Eghovedvej 32, 8340 Malling (Strandskade-Brushane).
- PL: Peter Lange, Jeksenvej 108, 8464 Galten (Knopsvane-Skeand, Hønsefugle).
- CO: Carsten Olsen, Lillegade 40A, 8500 Grenå (Dykænder, Tern).
- JSP: Jens Skovgård Pedersen, Vr Alle 4, Thorsager, 8410 Rønne (Stormfugle, Årefodede, Fiskehejre, Måger, Alkefugle).
- JOS: Jens Otto Svendsen, Univeritetsparken koll. 8, vær 339, 8000 Århus C (Toplærke-Vandstær, Ringdrossel-Misteldrossel).
- BRS: Bo Ryge Sørensen, Søholt Alle 26, 8600 Silkeborg (Sortspætte).
- ET: Eigil Thomasen, Adelvej 43, Højmark, 6940 Lem (Hvepsevåge-Duchøg, Fiskeørn).

BIDRAGYDERE:

(Ved bosidende i Århus nævnes intet bynavn)

- JA Jesper Ahlstrøm
JoA John Andersen, Højbjerg
JB⁴ Jørgen Ballegård, Bryrup
TBa Thorsten Balsby, Bjerregrav
KB Kim Biledgård, Horsens
TB Torben Bøgeskov, Brabrand
MiB Michael Bjerregård, Hammel
LB Lars Borup, Brabrand
LeB Leif Brauer, Skodsborg
EBu Erik Buchwald, Albertslund
HCa Helge Carlsen, Anholt
JC Jens Christensen
SC Steen Christensen
JOC Jens Overgård Christensen
TKC Thomas Kjær Christensen
HeC Henning Christiansen
HC Hans Christophersen, Ålborg
MC Michael Clausen, Langli
PC Preben Clausen
RD Rolf Danielsen, Risskov
SD Svend Dybkjær, København NV
HE Henning Eittrup, Åbyhøj
FFa Flemming Falk, Floes
CF Carsten Fog, Allerød
FF Finn Frandsen
OF Ole Frederiksen, Ålsrode
Fly Vildtbiologisk stations flytællinger
Gj Gjerrild-gruppen via HC
LG Lars Gabrielsen
JG Jens Gregersen, Vorsø
GG Georg Guldvang, Silkeborg
NH Niels Hannow, Søvind
BeH Bent Hansen, Viby J
JH John Hansen, Viby J
LLH Lars Lund Hansen, Gram
DH DOF's havfuglegruppens færgetællinger via JSP
KeH Keld Henriksen, Åbyhøj
CH Carsten Høeg, Hammel
SH Søren Højager, Mundelstrup
EH Erik Hørring
AJ Allan Janniche
BHJ Bjarke Huus Jensen
FAJ Finn A Jensen
SMJ Svend Møller Jensen, Søften
LPJ Lars P Johansson, Ommestrup
LJ Lars Juhler, Linå
OGJ Ole Gylling Jørgensen, Malling
JoK Johnny Kahlert, Brabrand
JKJ Jens Kirkeby, Ry
JDK Jan Drachmann Kristensen
ChL Christian Lange
PL Peter Lange, Stjær
NJL Niels Jørgen Larsen, Ørum pr Tjele
HLL Henning Lykke Larsen, Risskov
SEL S E Lauritzen, Birkerød
JTL Jørgen Terp Laursen, Brabrand
OL Ole Lilleør, Brabrand
JPL Jens Peter Lomholt, Rønede
FL Flemming Lundberg, Viby J
JLy Jørn Lykkegård, Brabrand
HLy Henning Lyrum, Brabrand
PMc Patrick McDonald, Silkeborg
AHM Anders H Madsen, Staurup
KM Klaus Mortensen
EN Erik Nielsen, Randers
FN Flemming Nielsen
IZN Ivan Zink-Nielsen, Højbjerg
JCN J C Nielsen, Silkeborg
KN Karen Nietschke
MN Max Nietschke, Villersø
SBN Stig Bachmann Nielsen
TN Torben Nielsen, Hadsund
CO Carsten Olsen, Grenå
JP Jørgen Pagter, Randers
KP Knud Pedersen, Hundested
JSP Jens Skovgård Pedersen, Thorsager
SFP Stig Frøjk Pedersen, Silkeborg
LTP Lars Tom-Petersen, Randers
PBP Paul Bent Petersen, Grenå
SP Stefan Pihl, Rønede
HP Hans Pindstrup, Horsens
TQ Torben Quist
HR Hans Richmann, Lillering
PR+ER Preben og Esther Ranch, Kastbjerg
MR Marianne Rasmussen, Højbjerg
FR Frits Rost
LUR Lars Ulrich Rasmussen, Foldby
JS Jacob Salvig
US Ulrich Schroeter, Birgittelyst
MS Michael Schwalbe, Hjøllund
SS Søren Skriver
Sor Materiale fra sortspættegruppen via BRS
MSt Mogens Stoustrup, Hedekov
StI Studielejrene hhv. Gjerrild (pinse) og Anholt (efterårsferie)
JOS Jens Otto Svendsen
FSV Frank Svensson, Anholt
BRS Bo Ryge Sørensen, Silkeborg
CSS Carsten S Sørensen, Hobro
PT Peter Terndrup, Spørring
ET Eigil Thomasen
JFT Jens Fromsejer Thomsen, Roskilde
TV Thomas Vikstrøm, Birkerød
AKV Allan Kjær Villesen, Lemvig
JW Jesper Windeløv

TRYKT PÅ 100 % GENBRUGSPAPIR